

สุขภาพจิตของครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในเขตกรุงเทพมหานคร

ปริญญาบัตร

ของ

หทัยทิพย์ ทวีรสภา

15 เม.ย. 2535

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้า

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

มีนาคม 2525

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

177018
1218

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปฏิญานิพนธ์
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

.....ประธาน

.....กรรมการ

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน

.....กรรมการ

.....กรรมการ

ประกาศคุณประการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยที่ ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง จากผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเจตน์ อภิณฑร์รักษา รองศาสตราจารย์เดือน ดินรุพันธุ์ประทุม ได้กรุณาให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง

นอกจากนี้ผู้เขียนได้รับความช่วยเหลือในด้านกรแปลและเรียบเรียงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร. วชิรญา บัวศรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร. พรรณราย หทัยะประภา และผู้ช่วยศาสตราจารย์เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง

และผู้เขียนได้รับความเอื้อเฟื้ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากครูแนะแนว ตลอดจนอาจารย์สุรพงษ์ ชมจันทร์ อาจารย์วชิราวัลย์ และเพื่อน ๆ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและคอยเป็นกำลังใจให้เป็นอย่างดี ผู้เขียนจึงขอขอบพระคุณทุกคนที่มีส่วนช่วยในการทำปริญญานิพนธ์ครั้งนี้เป็นอย่างมากมา ณ โอกาสนี้

หทัยทิพย์ ควรสุภา

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า ..	9
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต	9
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต	14
เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนว	19
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	25
3 วิธีดำเนินการ	26
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	26
กลุ่มตัวอย่าง	26
การสร้างแบบทดสอบเพื่อเป็นเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า ..	28
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	29
การตรวจให้คะแนน	30
วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	33
การวิเคราะห์ข้อมูล	33

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	34
ตอนที่ 1 ลักษณะสุขภาพจิตของบุคลิกภาพ 4 ด้านของ ครูแนะแนว	34
ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบสุขภาพจิตของครูแนะแนว	68
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	89
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	89
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	89
กลุ่มตัวอย่าง	90
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	90
การวิเคราะห์ข้อมูล	90
สรุปผลในการศึกษาค้นคว้า	91
การอภิปรายผล	93
ข้อเสนอแนะทั่วไป	101
ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้าต่อไป	102
บรรณานุกรม	104
ภาคผนวก ก. ตารางเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นคะแนนมาตรฐานสิบ	111
ภาคผนวก ข. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	112

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนครูแนะแนวในกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อายุ ความสมัครใจ ประสบการณ์ คุณวุฒิ สภาพสมรส และขนาดของโรงเรียน	27
2	แจกแจงข้อคำถามที่ใช้ทดสอบบุคลิกภาพ 4 ด้าน	29
3	แสดงการตรวจให้คะแนนคำตอบมาตรฐานของแบบทดสอบแต่ละข้อ	30
4	ลักษณะสุขภาพจิตของครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ป็นกลุ่มตัวอย่าง	35
5	ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับบุคลิกภาพด้านความอ่อนไหวของจิตใจ	37
6	ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับบุคลิกภาพด้านความเก็บกตทางอารมณ์	38
7	ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับบุคลิกภาพด้านความอ่อนน้อมยอมตาม..	39
8	ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวล	40
9	ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับบุคลิกภาพด้านความอ่อนไหวของจิตใจ	41
10	ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับบุคลิกภาพด้านความเก็บกตทางอารมณ์	42
11	ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับบุคลิกภาพด้านความอ่อนน้อมยอมตาม..	43
12	ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวล	44
13	ความสัมพันธ์ระหว่างความสมัครใจกับบุคลิกภาพด้านความ อ่อนไหวของจิตใจ	45
14	ความสัมพันธ์ระหว่างความสมัครใจกับบุคลิกภาพด้านความเก็บกต ทางอารมณ์	46
15	ความสัมพันธ์ระหว่างความสมัครใจกับบุคลิกภาพด้านความ อ่อนน้อมยอมตาม	47
16	ความสัมพันธ์ระหว่างความสมัครใจกับบุคลิกภาพด้านความ วิตกกังวล	48

17	ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์กับบุคลิกภาพด้านความ อ่อนไหวของจิตใจ	49
18	ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์กับบุคลิกภาพด้านความ กตัญญูทางอารมณ์	50
19	ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์กับบุคลิกภาพด้านความอ่อนน้อม ยอมตาม	51
20	ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์กับบุคลิกภาพด้านความ วิตกกังวล	52
21	ความสัมพันธ์ระหว่างคุณวุฒิกับบุคลิกภาพด้านความอ่อนไหวของจิตใจ	53
22	ความสัมพันธ์ระหว่างคุณวุฒิกับบุคลิกภาพด้านความเก็บกตทางอารมณ์	54
23	ความสัมพันธ์ระหว่างคุณวุฒิกับบุคลิกภาพด้านความอ่อนน้อมยอมตาม	55
24	ความสัมพันธ์ระหว่างคุณวุฒิกับบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวล ...	56
25	ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพสมรสกับบุคลิกภาพด้านความ อ่อนไหวของจิตใจ	57
26	ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพสมรสกับบุคลิกภาพด้านความเก็บกต ทางอารมณ์	58
27	ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพสมรสกับบุคลิกภาพด้านความ อ่อนน้อมยอมตาม	59
28	ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพสมรสกับบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวล..	60
29	ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของโรงเรียนกับบุคลิกภาพด้านความ อ่อนไหวของจิตใจ	61
30	ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของโรงเรียนกับบุคลิกภาพด้านความ เก็บกตทางอารมณ์	63

31	ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของโรงเรียนกับบุคลิกภาพค่าน ความอ่อนน้อมยอมตาม	64
32	ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของโรงเรียนกับบุคลิกภาพค่าน ความวิตกกังวล	66
33	การทดสอบหาความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยมาตรฐานสิบของ บุคลิกภาพค่านต่าง ๆ จำแนกตามเพศ	68
34	การทดสอบหาความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยมาตรฐานสิบของ บุคลิกภาพค่านต่าง ๆ จำแนกตามอายุ	69
35	การทดสอบหาความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยมาตรฐานสิบของ บุคลิกภาพค่านต่าง ๆ จำแนกตามความสมัครใจ	70
36	การทดสอบหาความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยมาตรฐานสิบของ บุคลิกภาพค่านต่าง ๆ จำแนกตามประสบการณ์	71
37	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนมาตรฐานสิบของ บุคลิกภาพค่านความอ่อนไหวของจิตใจ จำแนกตามคุณวุฒิ	72
38	คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนมาตรฐานสิบ ของบุคลิกภาพค่านความอ่อนไหวของจิตใจ จำแนกตามคุณวุฒิ ..	72
39	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนมาตรฐานสิบของบุคลิกภาพ ค่านความเก็บกตทางอารมณ์ จำแนกตามคุณวุฒิ	73
40	คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนมาตรฐานสิบ ของบุคลิกภาพค่านความเก็บกตทางอารมณ์ จำแนกตามคุณวุฒิ ..	73
41	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนมาตรฐานสิบของบุคลิกภาพ ค่านความอ่อนน้อมยอมตาม จำแนกตามคุณวุฒิ	74
42	คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนมาตรฐานสิบ ของบุคลิกภาพค่านความอ่อนน้อมยอมตาม จำแนกตามคุณวุฒิ ...	75

43	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนมาตรฐานดิบของ บุคลิกภาพด้านความวิตกกังวล จำแนกตามคุณวุฒิ	75
44	คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนมาตรฐานดิบ ของบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวล จำแนกตามคุณวุฒิ	76
45	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนมาตรฐานดิบของบุคลิกภาพ ด้านความอ่อนไหวของจิตใจ จำแนกตามสภาพสมรส	77
46	คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนมาตรฐานดิบ ของบุคลิกภาพด้านความอ่อนไหวของจิตใจ จำแนกตาม สภาพสมรส	77
47	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนมาตรฐานดิบของบุคลิกภาพ ด้านความเก็บกตทางอารมณ์ จำแนกตามสภาพสมรส	78
48	คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนมาตรฐานดิบ ของบุคลิกภาพด้านความเก็บกตทางอารมณ์ จำแนกตามสภาพสมรส	79
49	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนมาตรฐานดิบของบุคลิกภาพ ด้านความอ่อนน้อมยอมตาม จำแนกตามสภาพสมรส	80
50	คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนมาตรฐานดิบ ของบุคลิกภาพด้านความอ่อนน้อมยอมตาม จำแนกตามสภาพสมรส	81
51	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนมาตรฐานดิบของบุคลิกภาพ ด้านความวิตกกังวล จำแนกตามสภาพสมรส	82
52	คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนมาตรฐานดิบ ของบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวล จำแนกตามสภาพสมรส ...	82
53	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนมาตรฐานดิบของบุคลิกภาพ ด้านความอ่อนไหวของจิตใจ จำแนกตามขนาดโรงเรียน	83

54	คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนมาตรฐานสติบ ของบุคลิกภาพด้านความอ่อนไหวของจิตใจ จำแนกตามขนาด โรงเรียน	83
55	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนมาตรฐานสติบของบุคลิกภาพ ด้านความเก็บกดทางอารมณ์ จำแนกตามขนาดโรงเรียน	84
56	คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนมาตรฐานสติบ ของบุคลิกภาพด้านความเก็บกดทางอารมณ์ จำแนกตามขนาด โรงเรียน	85
57	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนมาตรฐานสติบของบุคลิกภาพ ด้านความอ่อนน้อมยอมตาม จำแนกตามขนาดโรงเรียน	85
58	คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนมาตรฐานสติบ ของบุคลิกภาพด้านความอ่อนน้อมยอมตาม จำแนกตามขนาด โรงเรียน	86
59	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนมาตรฐานสติบของบุคลิกภาพ ด้านความวิตกกังวล จำแนกตามขนาดโรงเรียน	87
60	คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนมาตรฐานสติบ ของบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวล จำแนกตามขนาดโรงเรียน..	88

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1. เปรียบเทียบระดับสุขภาพจิตในมุลึกภาพค่านต่าง ๆ ของครูแนะแนว
ในกลุ่มตัวอย่าง 36

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งในการแก้ปัญหาของชาติ และโน้มนำสังคมไทยไปในแนวทางอันพึงประสงค์ (สิปพนนท์ เกตุทัต 2518 : 23) แต่การศึกษาของชาติจะเจริญก้าวหน้าไปตามวัตถุประสงค์ใดนั้น นอกจากจะต้องมีหลักสูตรที่ดีที่สามารถสนองความต้องการของผู้เรียนและสังคมได้แล้ว ผู้ที่นำหลักสูตรไปใช้คือตัวครู นับว่ามีความสำคัญอย่างที่สุดด้วย ดังที่ สุมิตร คุณานุกร (สุมิตร คุณานุกร 2518 : 132) ได้กล่าวเน้นถึงความสำคัญของครูว่า หลักสูตรจะยังไม่สัมฤทธิ์ผลถ้าปราศจากการสอน ให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตรรวมถึงการเลือกวิธีสอนที่เหมาะสม ฯลฯ ทั้งนี้อาจกล่าวได้ว่าคุณภาพของการศึกษาย่อมขึ้นอยู่กับตัวครูโดยตรง ครูมีบทบาทสำคัญในการสร้างเสริมและเพิ่มพูนคุณสมบัติที่ต่าง ๆ ให้กับเยาวชน เพื่อที่จะได้เติบโตเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ

เมื่อพิจารณาความสำคัญและลักษณะงานของครูแล้วจะเห็นว่างานครูเป็นงานที่ละเอียดอ่อนในการสร้างสรรค์บุคลิกภาพและวัฒนธรรม สุขภาพจิตของครูจึงเป็นสิ่งที่ควรเอาใจใส่อย่างยิ่ง ดังที่ เฟนตัน (Fenton. 1954 : 266) กล่าวว่าลักษณะงานของครูเป็นผู้ถ่ายทอดค่านิยม วัฒนธรรมอย่างลึกซึ้งแก่เด็ก ความคุ้นเคยในโรงเรียนและความสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนมีผลต่อความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจของเด็กแต่ละคน ดังนั้นสังคมจึงต้องการครูที่มีสุขภาพอนามัยดีทั้งทางร่างกายและประสาท หรืออาจกล่าวได้ว่า ต้องการครูที่มีสุขภาพจิตสมบูรณ์

ในระบิมัชฌิมศึกษานี้แนวนโยบายของรัฐบาลในแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 (กระทรวงศึกษาธิการ 2520 : 1) ได้ระบุไว้ว่า "มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ทั้งทางวิชาการ และวิชาชีพที่เหมาะสมกับวัย ความสนใจ ความต้องการ และความถนัด เพื่อให้แต่ละบุคคลเข้าใจและรู้จักเลือกอาชีพที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม" ดังนั้นคณะอนุกรรมการปรับปรุงหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นและกรมวิชาการ

จึงรับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับหลักสูตร ได้กำหนดโครงสร้างและจุดประสงค์ของหลักสูตรใหม่ให้สอดคล้องกับแนวนโยบายดังกล่าว ในโครงสร้างของหลักสูตรใหม่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จึงมีทั้งวิชาบังคับและวิชาเลือก เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สำรวจความถนัดและความสนใจมากขึ้น การจัดกลุ่มวิชา ก็ได้จัดให้สอดคล้องกับแนวความคิดที่จะให้การศึกษาเป็นไปในเรื่องเกี่ยวกับชีวิตและความเป็นอยู่ของผู้เรียนให้มากที่สุด การบริหารหลักสูตรเพื่อการเรียนการสอนจึงต้องมีการเปลี่ยนแปลงไปบ้าง ที่เห็นได้ชัดเจนนก็คือผู้สอนจะสอนเป็นรายวิชา และประเมินผลเอง การรายงานผลการเรียนเปลี่ยนไปเป็นระดับคะแนนแทนตัวคะแนน เมื่อเป็นดังนี้การที่ผู้เรียนจะสัมฤทธิ์ผลในการศึกษามากน้อยเพียงใดนั้นจึงขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการที่สำคัญที่จะขาดเสียมิได้คือ "กระบวนการแนะแนว" เพราะว่าการแนะแนวมีส่วนช่วยส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้ถึงขีดสุดแห่งศักยภาพตามเจตจำนงค์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ แผนพัฒนาการศึกษา แนวนโยบายของรัฐในการจัดการศึกษา และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ศาสตราจารย์เต็มสิริ บุญยสิงห์ (เต็มสิริ บุญยสิงห์ 2518) กล่าวว่างานแนะแนวมีบทบาทสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปฏิบัติงานแนะแนวให้ได้ผล แต่จนเวลาล่วงเลยมาถึง 20 ปีเศษแล้ว ก็ยังไม่มีสถาบันการศึกษาใดที่สามารถปฏิบัติงานแนะแนวได้ผลอย่างจริงจัง ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวรายงานของ คุณหญิงอัมพร มีสุข ต่อ อาณา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เนื่องในพิธีเปิดการอบรมครูแนะแนว หอประชุมกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 2 มิถุนายน พุทธศักราช 2518 ที่ว่าการแนะแนวในประเทศไทยได้ริเริ่มมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2497 จนกระทั่งปัจจุบันกาลเวลาล่วงเลยมาถึง 20 ปี ก็ยังไม่ก้าวไปไกลเท่าที่ควรและได้ผลไม่เป็นที่พึงพอใจนัก

เมื่อการปฏิบัติงานแนะแนวปรากฏผลไม่ตรงตามความมุ่งหมายของการแนะแนว แต่งานค่านนี้ก็ยังคงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ปีพุทธศักราช 2521 และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีพุทธศักราช 2524 สิ่งที่จะต้องกระทำก็คือการพิจารณาสาเหตุอันเป็นอุปสรรคของการปฏิบัติงานเพื่อจะได้หาทางป้องกันแก้ไข ซึ่งตามความเห็นของผู้ปฏิบัติงานนั้นส่วนมากจะชี้ว่าปัญหาสำคัญอยู่ที่ผู้บริหารไม่เข้าใจงานแนะแนวและไม่ให้การสนับสนุนอันก่อให้เกิดปัญหาตามมาหลายอย่าง เช่น

การขาดห้องแนะแนวที่เป็นเอกเทศขาดงบประมาณและบุคลากร ทั้งผู้ปฏิบัติงานแนะแนว
 ต้องไปปฏิบัติงานอื่นจนมีเวลาไม่พอสำหรับงานแนะแนว นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงปัญหา
 ครูและผู้บริหารไม่เข้าใจงาน และไม่ให้ความร่วมมือ จากการศึกษาของ สมใจ พรหมศิริ
 (สมใจ พรหมศิริ 2511 : 24) พบว่ามีครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมแบบประสมที่มีความ
 รู้ความเข้าใจพอสมควรเกี่ยวกับโครงการแนะแนวของโรงเรียนเพียง 67 เปอร์เซ็นต์
 เท่านั้น จึงเห็นได้ว่าครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วไป ก็คงจะมีความรู้เกี่ยวกับการ
 จัดบริการแนะแนวอันเป็นสาเหตุทำให้การจัดบริการแนะแนวทั้ง 5 บริการแตกต่างกันออกไปตาม
 ความสามารถของผู้ดำเนินการ นอกจากนี้ครูประจำวิชาของโรงเรียนต่าง ๆ
 มีชั่วโมงสอนมากน้อยต่างกันจึงทำให้ครูเหล่านี้มีเวลามาช่วยงานแนะแนวมากหรือน้อย
 ชั่วโมงตามเวลาที่อำนวยให้ เพราะฉะนั้นจะทำให้สภาพบริการแนะแนวด้านต่าง ๆ แตกต่าง
 กันได้ จากการศึกษาการใช้เวลาทำงานของครูโดย ทวี ทองสว่าง (ทวี ทองสว่าง
 2513 : 109) พบว่าครูจำนวน 85 เปอร์เซ็นต์ต้องสอนตั้งแต่ 16 ชั่วโมงขึ้นไปต่อสัปดาห์
 เมื่อครูต้องใช้เวลาในการสอนมาก และประกอบกับการขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการ
 จัดบริการแนะแนวดังกล่าวทำให้ครูขาดความพร้อมที่จะร่วมดำเนินงาน สมใจ พรหมศิริ
 (สมใจ พรหมศิริ 2510 : 24) พบว่ามีครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมแบบประสมที่ไม่เคย
 เข้าร่วมประชุมหรือเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของโครงการแนะแนวถึง 55 เปอร์เซ็นต์
 และมีครูที่ช่วยงานด้านรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กเพียง 16 เปอร์เซ็นต์เท่านั้น จึงเห็น
 ว่าการร่วมงานและการประสานงานระหว่างบุคลากรในการจัดบริการต่าง ๆ ยังไม่มากพอ
 จึงทำให้สภาพของการบริการแนะแนวของโรงเรียนต่าง ๆ ยังไม่ดีเท่าที่ควร และแตกต่างกันตาม
 สภาพต่าง ๆ ของผู้ดำเนินงานแนะแนวในแต่ละโรงเรียนดังกล่าวแล้ว แสดงว่าครู
 แนะแนวนอกจากจะทำหน้าที่แนะแนว โดยจริงแล้วยังต้องทำหน้าที่การสอนทางด้านวิชาการ
 อีกด้วย

ภิญโญ สาธร (ภิญโญ สาธร 2514 : 17) กล่าวถึงบทบาทและหน้าที่ของครู
 แนะแนวในโรงเรียนว่า "บทบาทและหน้าที่ของครูแนะแนวที่ทางราชการตั้งความหวังไว้
 เป็นบทบาทและหน้าที่ของหนุ่มนานในเรื่องรามเกียรติ์ กล่าวคือ ครูแนะแนวจะต้องช่วยให้
 เด็กพัฒนาเต็มขั้นตามความสามารถของแต่ละคน ช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหาแก่เด็ก นอกจากนี้

นั้นครูแนะแนวจะต้องช่วยให้นักเรียนไ้รู้จักและเข้าใจตนเอง เข้าใจคนอื่นในสังคม สามารถเลือกตัดสินใจและแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างฉลาด เพื่อให้สามารถช่วยตนเองได้ สามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข งานแนะแนวจึงเป็นงานที่หนัก ต้องการคนที่อุทิศตนให้แก่ประโยชน์สุขของเด็กอย่างแท้จริง"

การจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายเพียงใดนั้น นอกจากจะขึ้นอยู่กับความสามารถของครูแนะแนว ความเต็มใจสริทธาของผู้บริหาร และความร่วมมือจากบุคลากรหลายฝ่ายทั้งในและนอกโรงเรียนแล้ว สุขภาพจิตของครูแนะแนวก็เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างหนึ่งด้วย

ฝน แสงสิงแก้ว (ฝน แสงสิงแก้ว 2516 : 20) กล่าวว่า ครูย่อมเป็นตัวหลักของโรงเรียน หากครูสุขภาพจิตเสีย โรงเรียนก็เสียหายหมด โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทของครูแนะแนวตามหลักสูตรพุทธศักราช 2521 และ 2524 ยิ่งมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาการของนักเรียนในโรงเรียน

เนื่องจากงานแนะแนวเป็นงานหนักที่ต้องการคนที่อุทิศตนและ เสียสละอย่างยิ่ง สุขภาพจิตที่ดีของครูแนะแนวจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

จากเหตุผลและความสำคัญของกระบวนการแนะแนวดังกล่าวมาตั้งแต่ต้น จึงเป็นสาเหตุและแรงจูงใจให้ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าศึกษาเรื่อง สุขภาพจิตของครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาชั้น ผู้วิจัยเห็นว่าผลงานการศึกษาครั้งนี้จะเป็นแนวทางช่วยแก้ไขและส่งเสริมในการจัดสภาพการณ์ สถานการณ์และกิจกรรมให้แก่ผู้เรียนได้บังเกิดผลดียิ่งขึ้น ในอันที่จะทำให้ผู้เรียนได้มีการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางเพิ่มพูนขึ้น โดยมีความยั่งยืนพอสมควร เพื่อบังเกิดผลดีแก่ตนเอง เป็นผลผลิตที่สังคมพึงปรารถนา และเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติในที่สุด

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อสำรวจสุขภาพจิตของครูแนะแนว ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร

2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบสุขภาพจิตของครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร เมื่อแยกตามเพศ อายุ ความสมัครใจในการปฏิบัติหน้าที่ ครูแนะแนว คุณวุฒิ ประสบการณ์ในการทำงาน สภาพสมรส และขนาดของโรงเรียน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลของการศึกษา จะทำให้ทราบสุขภาพจิตของครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. ผลของการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อครูแนะแนว ผู้บริหารการศึกษารวมทั้งศึกษานิเทศก์จะได้ตระหนักถึงสุขภาพจิตของครูแนะแนว เพื่อเป็นแนวทางที่จะปรับปรุงสุขภาพจิตของครูแนะแนวต่อไป
3. ผลของการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อสถาบันการศึกษาที่ผลิตครูแนะแนว ได้พิจารณาในการคัดเลือกผู้เข้าศึกษา และปรับปรุงหลักสูตรในอันที่จะเสริมสร้างบุคลิกภาพของครูแนะแนว

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ศึกษากับครูแนะแนวที่สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 150 คน
2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
  - เพศ
  - อายุ
  - ความสมัครใจในการทำงาน
  - ประสบการณ์ในการทำงาน
  - **คุณวุฒิ**
  - สภาพสมรส
  - ขนาดของโรงเรียน
3. ตัวแปรตาม (Dependent Variables)
  - สุขภาพจิตของครูแนะแนว

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สุขภาพจิตของครูแนะแนว หมายถึงภาวะที่พิจารณาจากคะแนนที่ครูแนะแนวได้รับจากการทำแบบทดสอบสุขภาพจิต "The NSQ" ซึ่งเทียบเป็นค่ามาตรฐานโดยแยกตามองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ ความอ่อนโยนของจิตใจ (Tender - Minded) การเก็บกตทางอารมณ์ (Depressiveness) ความอ่อนน้อมยอมตาม (Submissiveness) และความวิตกกังวล (Anxiety)

2. ความอ่อนไหวของจิตใจ (Tender - Minded) เป็นลักษณะของบุคลิกภาพที่มีจิตใจอ่อนโยน อ่อนไหวง่าย พิถีพิถัน มีความคิดเพ้อฝัน มีจิตใจเมตตากรุณา สุขภาพและชอบช่วยเหลือผู้อื่น ลักษณะในทางตรงกันข้ามจะเป็นบุคลิกภาพที่มีลักษณะตึงตัง ทำอะไรทำตามที่คิด

3. การเก็บกตทางอารมณ์ (Depressiveness) เป็นลักษณะของบุคลิกภาพที่เก็บกตความรู้สึก ขยับยั้ง เคร่งเครียด มองโลกในแง่ร้าย ชอบแยกตัวเองออกจากผู้อื่น เจ็บขมขื่น สงบเสงี่ยม ลักษณะในทางตรงกันข้ามจะมีบุคลิกภาพที่รื่นเริง มีมนุษยสัมพันธ์ ฉลาดหลักแหลม กระตือรือร้น ชอบเข้าร่วมสังคมและชอบความตื่นเต้น

4. ความอ่อนน้อมยอมตาม (Submissiveness) เป็นลักษณะบุคลิกภาพที่ยอมตามผู้อื่น เชื่อฟัง เป็นคนน่าคบสุภาพ สงบเสงี่ยม เจียม มีไหวพริบ พร้อมทั้งจะยอมรับมากกว่าการตอบโต้อ่อนไหวง่ายกับการยอมรับหรือไม่เห็นพ้องของสังคม ลักษณะในทางตรงกันข้ามจะมีบุคลิกที่เชื่อมั่นในตนเอง แน่วแน่ มีอำนาจเหนือผู้อื่น ก้าวร้าว ยึดมั่นในการตัดสินใจของตนเอง ชอบแข่งขัน ชอบต่อสู้ มีจิตใจที่เป็นอิสระ เอาแต่ใจตนเอง คือถึงขั้นทุรัง ท้องการเป็นจุดสนใจและไม่หวั่นไหวต่อการยอมรับหรือไม่ยอมรับของสังคมต่อตนเอง

5. ความวิตกกังวล (Anxiety) เป็นลักษณะบุคลิกภาพที่มีความวิตกกังวล รู้สึกผิด มีปมค้อย สับสนวุ่นวายใจ รู้สึกว่าเหลว หนักอึ้ง เศร้าใจง่าย ตื่นเต้นง่าย **และไม่มีการทะเลาะวิวาท** ไ้แก่ มีอารมณ์ไม่มั่นคง โกรธง่าย ใจน้อย ซึ่งเรียกว่า มีความอดกลั้นทางอารมณ์ต่ำ ลักษณะในทางตรงกันข้ามจะมีบุคลิกสงบ มั่นคง บรรลุวุฒิภาวะทางอารมณ์ ไ้แก่ เจียมสงบ เชื่อมั่นในตนเอง มองโลกในลักษณะที่เป็นจริง ยึดหยุ่นได้

6. สุขภาพจิตปกติ หมายถึงการ ใ้คะแนนมาตรฐานอยู่ในระหว่างช่วงคะแนน 4.6 - 6.4 คะแนน และสุขภาพจิตต่ำ หมายถึงการใ้คะแนนมาตรฐานสูงกว่าหรือต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ

7. ครูแนะแนวหมายถึง ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดบริการแนะแนวของโรงเรียน ใ้แก่หัวหน้าครูแนะแนวและคณะครูแนะแนว

8. โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึงโรงเรียนรัฐบาลที่สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร

8.1 โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึงโรงเรียนที่มีนักเรียนทั้งโรงเรียน จำนวนตั้งแต่ 500 - 1,500 คน

8.2 โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึงโรงเรียนที่มีนักเรียนทั้งโรงเรียน จำนวนตั้งแต่ 1,510 - 2,500 คน

8.3 โรงเรียนขนาดพิเศษ หมายถึงโรงเรียนที่มีนักเรียนทั้งโรงเรียน จำนวนเกิน 2,500 คน

9. ระดับอายุ ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งช่วงอายุของครูแนะแนวในกลุ่มตัวอย่าง ออกเป็น 2 ระดับ คือ

9.1 ครูแนะแนวกลุ่มอายุน้อย คือกลุ่มครูแนะแนวที่มีอายุตั้งแต่ 20 - 30 ปี

9.2 ครูแนะแนวกลุ่มอายุมาก คือกลุ่มครูแนะแนวที่มีอายุตั้งแต่ 31 - 60 ปี

10. สภาพสมรส หมายถึงสภาพการดำเนินชีวิตในลักษณะที่เป็นโสด แต่งงาน แล้วอยู่ด้วยกัน และแต่งงานแล้วแยกกันอยู่

11. ความสมัครใจในการทำงานแนะแนว หมายถึงความพอใจ หรือความเต็มใจ ในการปฏิบัติงานแนะแนว และความไม่สมัครใจในการทำงานแนะแนว หมายถึงการใ้รับมอบหมายใ้ปฏิบัติงานแนะแนวจากผู้บริหารโดยตนเองไม่พอใจ

12. คุณวุฒิ หมายถึงระดับการศึกษาสูงสุดของครูแนะแนว แบ่งเป็น 3 ระดับ

12.1 ครูแนะแนวที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี

12.1.1 ครูแนะแนวที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีและเคยเรียนหรือเคย ใ้รับการอบรมในวิชาจิตวิทยา หรือการแนะแนวหลักสูตรไม่เกิน 6 เดือน

12.3 ครูแนะแนวที่จบการศึกษาระดับปริญญาโทสาขาจิตวิทยา หรือ
การแนะแนว

13. ประสบการณ์ในการทำงาน หมายถึงระยะเวลาที่ได้ปฏิบัติงานแนะแนว
จนถึงปัจจุบัน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม

13.1 ประสบการณ์น้อย หมายถึงทำงานแนะแนวมาต่ำกว่า 3 ปี

13.2 ประสบการณ์มาก หมายถึงทำงานแนะแนวมาตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาเรื่องสุขภาพจิตเพิ่งจะได้รับความสนใจเมื่อไม่นานมานี้เอง และส่วนใหญ่มักจะมุ่งไปที่ตัวเด็กมากกว่าตัวครู ดังนั้นทั้ง เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิตของครูอาจารย์จึงมีไม่มากนัก ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้ามานพที่จะประมวลได้ดังนี้

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต

องค์การอนามัยโลกได้ให้ความหมายของสุขภาพจิตไว้ว่า "สุขภาพจิต คือ ความสามารถของบุคคลที่จะปรับตัวให้มีความสุข อยู่กับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้ดี มีสัมพันธภาพอันดีกับบุคคลอื่น ๆ และดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยความสมดุลอย่างสุขสบาย รวมทั้งสามารถตอบสนองความต้องการของตนเองในโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงนี้ได้โดยไม่มีข้อขัดแย้งภายในจิตใจ ทั้งนี้ คำว่า สุขภาพจิต มิได้หมายความเฉพาะเพียง ความปราศจากอาการของโรคประสาท หรือโรคจิตเท่านั้น"

(สุชาติ โสมประยูร 2514 : 99 - 100)

ฟอง เกิดแก้ว และสวัสดิ์ ทรัพย์จำนงค์ (ฟอง เกิดแก้ว และสวัสดิ์ ทรัพย์จำนงค์ 2515 : 109) ได้สรุปความหมายของสุขภาพจิต ซึ่ง เดอ ชาร์ลส์ เค บุช (De Charles K. Bush) ได้ให้ไว้ว่า สุขภาพจิต คือความเข้าใจตนเอง และเข้าใจกับผู้อื่นได้ มีอิสระส่วนใหญ่ในสังคมที่ซับซ้อน บุคคลที่มีสุขภาพจิตดีสามารถจะต่อสู้กับความทุกข์ยากไว้โดยปราศจากความกดดัน และพร้อมที่จะต่อสู้ยืนหยัดอยู่ได้ สามารถจะช่วยเหลือผู้อื่นได้โดยไม่หวังสิ่งตอบแทนนอกจากความพอใจ จะไม่เอาตนเอง เป็นศูนย์กลางแต่จะให้ความสนใจต่อบุคคลอื่น ๆ และสามารถอุทิศตนเองให้กับผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทนแต่อย่างใด มีความสุขโดยปราศจากความวิตกกังวล สนับสนุนบุคคลอื่นทั้งในทางปฏิบัติงานและการเล่น

ความหมายของสุขภาพจิตนอกจากจะมีผู้ให้ไว้ดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเรื่องนี้อีกหลายท่านได้ให้ความหมายไว้คล้ายคลึงกัน ดังเช่น สุภา บาลากุล (สุภา บาลากุล ม.ป.ป.) ได้ให้ความหมายของสุขภาพจิต ไว้ว่า คือสภาพของจิตใจที่ทำงานได้อย่างปกติ แสดง

พฤติกรรมที่เหมาะสมกับวัย เพศ และกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ใค้ย่างดี โดยบุคคลนั้นไม่ต้องมีความคับข้องใจมากนัก และไม่ต้องมีอาการของโรคประสาทโรคจิต ฉะนั้นผู้ที่มีความสุขจิต ก็เป็นผู้ที่อยู่นิ่งก็อยู่ได้คือมีชีวิตที่เป็นสุขที่ใคร ๆ ก็อยากเป็น และ บุญเหลือ เทพยสุวรรณ (บุญเหลือ เทพยสุวรรณ 2516 : 226) ได้ให้ความหมายของ สุขภาพจิตว่า สุขภาพจิต คือความเป็นไปอันดีเชิงจิต หรือความสบายใจอันเป็นที่มาของความสุข ถ้าจะสรุปความหมายของ สุขภาพจิต ผู้ศึกษาคิดว่าสุขภาพจิตน่าจะหมายถึงความสามารถ ในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพการณ์ต่าง ๆ ใค้ย่างเหมาะสม ตามความหมายที่ มูลี (Mouly. 1965 : 427) ให้ไว้ หมายถึงการกระทำพฤติกรรมที่เหมาะสมเพื่อสนองความต้องการของ บุคคลเป็นการลดความตึงเครียดทางอารมณ์ หรือเป็นการปรับตัวเพื่อสัมพันธ์ภาพอันดีระหว่าง บุคคลกับสิ่งแวดล้อม เช่น เพศ วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และสภาพสังคม

อย่างไรก็ตามงานอาชีพครูเป็นงานต้องรับผิดชอบหลายประการ ประกอบกับสิ่งแวดล้อม บางอย่างมารบกวนจิตใจคน บางครั้งจึงทำให้ครูรู้สึกไม่สบายใจและเกิดความเบื่อหน่ายต่ออาชีพ ครูได้ ดังที่ สุชาติ โสมประยูร 2514 : 191) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้ครูเบื่อหน่ายดังนี้

1. สังคมจำกัดสิทธิบางอย่างของครู เช่น ครูต้องทำตนเป็นครูอยู่ทุกกระเบียดนิ้ว
2. สังคมขาดความเข้าใจใส่ในอาชีพครู หรือไม่เห็นความสำคัญของครู
3. ครูต้องทำงานหนักมากเกินไป มีทั้งงานสอนและงานธุรการอื่น
4. ครูได้รับเงินเดือนต่ำ หรือมีรายได้น้อยไม่พอเลี้ยงครอบครัว
5. การจักษุสวัสดิการต่าง ๆ ให้แก่ครูไม่เพียงพอและไม่ทั่วถึง
6. สิ่งแวดล้อมทั่วไปไม่ดี บรรยากาศในที่ทำงานเป็นไปแบบเผด็จการ
7. ครูมีสุขภาพไม่สมบูรณ์ และมีสมรรถภาพทางกายไม่ดี

สาเหตุที่ทำให้ครูเบื่อหน่ายต่ออาชีพการงานดังกล่าวข้างต้นนี้สอดคล้องกับความเห็นของ เปลื้อง ณ นคร (เปลื้อง ณ นคร 2495 : 254) ได้ให้ไว้ว่า สาเหตุที่ครูเบื่อหน่ายต่ออาชีพและไม่พอใจในหน้าที่การงานของคนชั้นนี้คั้งต่อไปนี้

1. ความจริงจังจริงจังในการงานและความรำคาญใจที่ได้รับจากเด็ก เพราะว่าต้องสอนเด็กหลายจำพวก ตั้งแต่เด็กโง่ เด็กชน เด็กเกเร ไปจนถึงเด็กหัวดี ทำให้เกิดความ

เพื่อนายและมีเรื่องที่น่าโมโหอันเนื่องมาจากเด็กตลอดวัน เมื่อหมดเวลาทำการสอนครูก็ต้อง
ตรวจการบ้าน เตรียมการสอน กำหนดแผนงานต่าง ๆ นับว่าต้องมีภาระอยู่เป็นนิจ นอกจากงาน
ของครูจะหนักแล้ว เงินเดือนก็ยังต่ำนับว่าเป็นปัญหาสำคัญต่อสุขภาพจิตของครู

2. การจำกัดสิทธิบางอย่างของครู โดยที่เรายกย่องว่าครูเป็นตัวอย่างแก่ศิษย์
ครูจึงต้องอยู่ในระเบียบกฎเกณฑ์ที่เข้มงวดมากกว่าอาชีพอื่น ครูต้องคอยแสดงให้เป็นคนเรียบร้อย
อยู่เสมอ ขอบกพร่องสามัญ เช่น การเสพยาสุราเม้า ถ้าเป็นการกระทำของครูจะต้องถูกตำหนิ
รุนแรงมากกว่าอาชีพอื่น

3. ประชาชนขาดความเห็นอกเห็นใจ สำหรับกิจกรรมอันเป็นประโยชน์แก่สังคมแล้ว
ครูมักเป็นหัวแรงที่สำคัญ แต่ถ้าเป็นเรื่องการเข้าสังคมเช่น สโมสรหรือในงานต่าง ๆ ครูมักถูก
มองข้ามไป หรือไม่ได้รับการยกย่องเท่าที่ควร เป็นต้น

ปัญหาคงกล่าวนี้สอดคล้องกับที่ สู่โท เจริญสุข (สู่โท เจริญสุข 2515 : 330)
ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้ครูสุขภาพจิตไม่ดีขึ้น อาจมาจากความคิดของครูหลายทาง เช่น

1. ความจุกจิกของงาน
  2. ต้องทำงานนอกเวลา
  3. เงินเดือนต่ำไม่พอแก่การครองชีพ
  4. ขาดสวัสดิการในทางอาชีพ
  5. มีคนทักท้วงเหยียดหยามว่าเป็นอาชีพไม่ก้าวหน้า กว่าครี
- นอกจากนี้ยังมีปัญหาใหญ่ที่ทำให้คนทั่วไปสุขภาพจิตไม่ดี เช่น
1. ปัญหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจฝืดเคือง รายได้น้อยไม่พอใช้จ่าย
  2. ปัญหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ภายในครอบครัว
  3. การใช้เวลาว่างไม่เป็นประโยชน์
  4. ความรู้สึกไม่พอใจในอาชีพของตน
  5. เป็นคนคิดมากหวังมากเกินไป
  6. ซากกำลังใจ อ่อนแอเกินไป

นอกจากนี้ สุรพงษ์ อัมพันธ์วงศ์ (สุรพงษ์ อัมพันธ์วงศ์ 2524 : 43 - 44) ได้กล่าวถึงสิ่งที่มีผลกระทบต่อสุขภาพจิตของคนเรานั้นมีอยู่หลายประการด้วยกัน คือ

1. สิ่งแวดล้อมภายนอกที่มีอิทธิพลต่อบุคคล อาจเป็นครอบครัว โรงเรียน ที่ทำงาน สังคม เป็นต้น
2. สาเหตุภายในตัวบุคคล แบ่งเป็น
  - ก. ร่างกายเจ็บป่วย ปวดศีรษะ ปวดท้องอยู่เสมอ
  - ข. พยาธิสภาพทางสมอง (Neuro - Pathology) ได้แก่พยาธิสภาพทางสมองเป็นเหตุให้อวัยวะบางส่วนพิการ และการทำงานของร่างกายบางส่วนผิดปกติ เฟตัน (Fenton. 1954 : 284) ได้จำแนกสาเหตุที่ครูปรับตัวไม่ได้แล้ว มีผลต่อสุขภาพจิตของครูดังต่อไปนี้
    1. ความเจ็บป่วยทางร่างกายเรื้อรังหรือโดยฉับพลัน เมื่อสุขภาพกายไม่ดี จิตใจก็พลอยเศร้าหมองไปด้วย เป็นผลเสียต่อหน้าที่การงานเป็นอย่างมาก
    2. ความรู้สึกขัดแย้งในงานอาชีพและความคับข้องใจ ได้แก่
      - ก. ความรู้สึกไม่ปลอดภัยในการทำงาน
      - ข. ความรู้สึกขาดความสามารถ เช่น รู้สึกไม่สามารถสร้างบรรยากาศความเป็นกันเองกับนักเรียนได้
        - ค. ขาดความสนใจนักเรียนและการสอน
        - ง. บกพร่องทางด้านบุคลิกภาพ เช่น หู ตา คอ สติปัญญา
  3. เนื่องจากความขัดแย้งในชีวิตวัยต้น ๆ ของครู เช่น ความรู้สึกต่อความไม่สมปรารถนาในชีวิต อาจแสดงออกโดย
    - ก. ก้าวร้าว (Aggression) เช่น โกรธง่าย ใจแคบ
    - ข. การชดเชย (Compensation) เช่น แสดงออกในรูปคนช่างพูด
    - ค. การหลบเลี่ยงความจริง อาจแสดงออกในรูปของการอิจนาริษยานินทา ใจลอย เป็นปฏิปักษ์ต่อผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานหรือนักเรียน

อุปสรรคต่าง ๆ ที่ครูอาจารย์ทั้งหลายมักประสบและมีผลต่อสุขภาพจิตนั้นมีมากมาย ทั้งในโรงเรียนและนอกห้องเรียน เบอร์นาค (Bernard. 1952 : 265 - 267) ได้กล่าวว่า งานการเรียนการสอนนั้นส่วนใหญ่เกิดขึ้นในชั้นเรียน ดังนั้นจึงต้องคำนึงถึงบรรยากาศในชั้นเรียน ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญคือ มิตรภาพระหว่างครูกับนักเรียน เป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งที่มีผลต่อสุขภาพจิต ทั้งนี้รวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน อาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ อีกด้วย

นอกจากนี้ยังมีอุปสรรคหรือปัญหาต่าง ๆ ที่ทำให้ครูรู้สึกผิดหวังไม่สบายใจอีก ซึ่งตามความเห็นของ เรดเคิล และวัตเทนเบิร์ก (Redle and Wattenberg. 1951 : 388 - 405) ที่เสนอไว้มีดังนี้

1. ความคับข้องใจเนื่องจากการสอนในห้องเรียน ครูต้องทำตนเป็นผู้ที่สนใจต่อการสอนทั้ง ๆ ที่ความจริงแล้วอาจไม่เป็นเช่นนั้น อารมณ์ที่ครูแสดงที่อื่นได้ แต่ในชั้นเรียนครูต้องคอยระวังเก็บกักไว้

2. ครูต้องได้รับความกวนใจจากเด็กอยู่เสมอในชั้นเรียน เช่น เด็กซุกซน เด็กแค้น ทำให้ครูต้องต่อสู้กับความรู้สึกภายในอยู่เสมอ

3. ความไม่สมปรารถนาเกี่ยวกับการสอนการเรียน เช่น ครูต้องการให้เด็กเก่ง เด็กดี แต่นักเรียนกลับเป็นตรงกันข้าม

4. ครูต้องประพาศิตนให้อยู่ในระเบียบแบบแผนอยู่เสมอ ครูอยากจะทำอะไรตามใจก็ทำไม่ได้ ทำให้เกิดความกดดันในจิตใจ ครูไม่สบายใจ

5. ความคับข้องใจเนื่องจากการตัดสินใจเลือกอาชีพครู เมื่องานอาชีพไม่ตรงกับความสนใจก็ทำให้ไม่เกิดความสุขใจ

ส่วนประกอบอื่น ๆ ที่ทำให้ครูไม่สบายใจ ตามที่ทางครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2505 : 126) ได้รายงานไว้ คือ เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างครูด้วยกัน โดยกล่าวว่าความสัมพันธ์ของครูมีส่วนต่อสุขภาพจิต เพราะปัญหาสุขภาพจิตของครูไม่ได้อยู่ที่ครูคนเดียว แต่อยู่ที่ความสัมพันธ์ระหว่างครูด้วยกัน ครูบางคนมองเพื่อนครูเป็นคู่แข่ง ดังนั้นบรรยากาศในกลุ่มครูบางสภาพอาจมีบรรยากาศอบอวน แต่บางสภาพความสัมพันธ์อาจเต็มไปด้วยความตึงเครียด อันเป็นภัยต่อสุขภาพจิต

ของครูอย่างยิ่ง นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างครูอาจารย์กับผู้บริหาร การศึกษาที่เป็นคนไม่ยุติธรรม ขอบใจอำนาจในการสั่งงานให้ครูทำ ครูผู้ไม่ได้รับความ เป็นธรรมชาติย่อมตกอยู่ในสภาพสุขภาพจิตไม่ดีแน่

สภาพการทำงานของครูอาจารย์ย่อมมีผลต่อสุขภาพจิต เช่นเดียวกับที่ 프리สเลย์ และไรท์ (Priestley and Wright. 1956 : 73 - 74) ได้กล่าวว่างาน ประจำวันของครูเป็นแหล่งสำคัญของความกังวล ความคับข้องใจ และความฉุนเฉียว ของเพื่อนร่วมงาน ปัญหาระเบียบวินัยในชั้นเรียน วัสดุอุปกรณ์การสอน และเรื่อง อำนวยความสะดวกมีไม่พอเพียง ความสัมพันธ์ผลของนักเรียนไม่ดี

งานวิจัยที่เกี่ยวกับสุขภาพจิต

ฟรีสเลย์ และไรท์ (Priestley and Wright. 1956 : 75) ได้เสนอผล งานวิจัยของสถาบันจิตวิทยาทางอุตสาหกรรมแห่งชาติ (National Institution of Industrial Psychology) ของอังกฤษ พบว่า เกณฑ์สำหรับการประเมินผล การปรับตัวให้เข้ากับงาน ความพอใจกับงานที่บุคคลแสดงออก และพบว่า วิชาที่พกรู้ นั้น ในอังกฤษมีตัวประกอบที่กระทบกระเทือนต่อสุขภาพจิต คือ สภาพงานการสอน หรือ การทำงานของครู

เมทเฟสเซล และเชีย (Metfessel and Shear. 1961 : 16 - 17) ซึ่งเป็นรองศาสตราจารย์สาขาจิตวิทยาการศึกษาแห่งมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนียตอนใต้ (University of Southern California) และศึกษาธิการเขตแคลิฟอร์เนียร์ ตามลำดับ ได้ทำการสำรวจเพื่อหาสาเหตุที่ครูอเมริกันในโรงเรียนรัฐบาลออกไป ประกอบอาชีพอื่นเป็นจำนวนมากต่อปี ผลการวิจัยพบว่าครูอเมริกันไม่พอใจอาชีพของตน เพราะความคับข้องใจ สรุปแล้วอยู่ในหัวข้อต่อไปนี้

1. สภาพการทำงานของครู แบ่งเป็น
  - ก. เครื่องอำนวยความสะดวกและวัสดุใช้สอยสำหรับครู เช่นอ่างล้างมือ ตู้ โต๊ะ กระดานดำ ดินสอ ฯลฯ มีไม่พอและคุณภาพต่ำ

ข. การบริการช่วยเหลือพิเศษ เช่นไม่มีการบริการทางจิตวิทยา หรือ
หน่วยงานที่โรงเรียนอาจส่งเด็กไปรับการช่วยเหลือ

ค. ภาระหน้าที่ เช่นครูต้องเตรียมการสอนมากวิชา ครูเสียเวลากับ
กิจกรรมนอกหลักสูตรมากเกินไป

ง. เบ็ดเตล็ด เช่น เงินเดือนน้อย ครูถูกรบกวนหรือถูกขัดจังหวะใน
ขณะที่ทำการสอนโดยไม่จำเป็น

2. ความสัมพันธ์กับฝ่ายบริหาร

ก. การประชุม เช่นการประชุมยึดถือโดยไม่จำเป็น

ข. การแบ่งงาน เช่น ครูถูกบังคับให้สอนในวิชาที่ไม่ถนัดหรือไม่เคยเรียน

ค. สวัสดิการและความเป็นผู้นำ เช่นขาดผู้นำเกี่ยวกับปัญหาในการเรียน
การสอน ผู้บังคับบัญชาไม่ค่อยได้คำนึงถึงสวัสดิการของครู

3. สภาพของประชาคม เช่นครูไม่มีอิสระที่จะทำอะไรได้ตามใจชอบอย่าง
คนทั่วไป ไม่ว่าจะป็นในค่านส่วนตัวหรือสังคม ครูจะถูกจำกัดและถูกควบคุม

นอกจากผลงานการวิจัยดังกล่าวยังมีผลงานการวิจัยของ คาแพลน และโอเคีย
(Kaplan and O' dea. 1953 : 351 - 354) ได้ศึกษาพบว่าสิ่งที่เป็นภัยต่อ
สุขภาพจิตของครูในชั้นเรียนนั้นแยกความสำคัญของปัญหาได้ดังนี้

1. ภาระการทำงานของครูมากเกินไป	64 %
2. จำนวนนักเรียนในชั้นมากเกินไป	61 %
3. อาคารเรียนไม่พอเพียง	50 %
4. งานต่าง ๆ รวมกับการสอน	49 %
5. ความล้มเหลวในการที่จะรายงานความสามารถของนักเรียนได้ อย่างพอเพียง	48 %
6. ขาดความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองกับนักเรียน	44 %
7. ครูทำหน้าที่งานเลขานุการ	42 %
8. เครื่องอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์การสอนมีไม่พอ	40 %

9. โรงเรียนไม่สามารถจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับความแตกต่าง
ระหว่างบุคคล 39 %
10. โรงเรียนขาดงบประมาณที่จะทำงานให้มีประสิทธิภาพ 37 %
- สมาคมการศึกษาแห่งชาติของสหรัฐอเมริกา (National Education Association) ได้ศึกษาพบว่าความกังวลใจของครูจนทำให้สุขภาพจิตเสียนั้นมีสาเหตุมาจากสิ่งเหล่านี้ คือ

1. ปัญหายุ่งยากทางการเงิน
2. ปัญหาทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน
3. ญาติหรือเพื่อนป่วยอย่างรุนแรง
4. ความก้าวหน้าทางการเรียนไม่เป็นที่พอใจ
5. ปัญหาสุขภาพส่วนตัว
6. ยังเป็นโสดและความสัมพันธ์ทางครอบครัวไม่ปกติ
7. ปัญหาทางระเบียบวินัย
8. ไม่ได้เลื่อนตำแหน่ง
9. ทำงานค้ำหลักฐครของโรงเรียน
10. ไม่มีความสุขในชีวิตแต่งงาน
11. ปัญหาทางศาสนา

สำหรับผลงานการวิจัยทางสุขภาพจิตของครูในประเทศไทยนั้น ปรากฏว่ามีผู้
ทำการศึกษายังไม่มากนัก อย่างไรก็ตามผลงานการวิจัยที่ปรากฏมีลักษณะปัญหาคล้ายกับ
ผลงานการวิจัยในต่างประเทศเหมือนกันดังเช่น เฟื่องศิริม์ ศรายุทธพิทักษ์ (เฟื่องศิริม์
ศรายุทธพิทักษ์ 2520 : 25 - 37) ได้ศึกษาเรื่องสุขภาพจิตของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในจังหวัดพระนครและธนบุรี จำนวน 162 คน ผลการวิจัยพบว่า ครูส่วนมากไม่ค่อยชอบ
อาชีพครู ส่วนความสุขใจในการประกอบอาชีพครูนั้นมีเพียง 37 รายเท่านั้นที่ตอบว่ามีความสุข
สูงมาก ส่วนเรื่องการประสบความสำเร็จในการทำงาน ครูส่วนใหญ่ตอบว่ามีความสุข
พอประมาณ สำหรับปัญหาที่ครูต้องเผชิญอยู่เสมอในห้องเรียนคือ

1. ครูปวดศีรษะทั้งวัน ต้องการพักผ่อน แต่นักเรียนต้องการกิจกรรมมาก ครูต้องขมความรู้สึกไว้ บางครั้งทนไม่ไหวก็แสดงอารมณ์ออกไปโดยการลงโทษ หรือเกิดความขัดแย้งกับเพื่อนร่วมงาน
2. การที่ครูทุกคนมุ่งหวังให้นักเรียนทุกคนเป็นคนดี เพื่อแสดงว่าคนสอนดีแท้มีเด็กบางคนสมองอ่อน เด็กหัวคือ เกเร ทำให้ครูไม่สบายใจ
3. ครูต้องประพฤติดูให้เป็นแบบอย่างแก่เด็ก จึงต้องเก็บกคความรู้สึกบางอย่าง ซึ่งเป็นเหตุให้ครูไม่สบายใจ
4. ระเบียบบางอย่างทำให้ครูไม่สบายใจ ครูไม่มีความสุขและไม่มีเสรีภาพเท่าที่ควรครูจึงไม่สบายใจ

กิตติพร บัญชาวิญญูผล (กิตติพร บัญชาวิญญูผล 2516 : 46 - 47) ได้ทำการศึกษาเรื่องสุขภาพจิตของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 392 คน เป็นชาย 196 คน หญิง 196 คน สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

สภาพการณ์ที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครู สรุปได้คือ

1. นักเรียนไม่กระตือรือร้นที่จะเรียน	57.39 %
2. จำนวนนักเรียนในชั้นมากเกินไป	57.65 %
3. นักเรียนทำงานไม่สะอาดและไม่เรียบร้อย	58.67 %
4. ครูได้รับเงินเดือนน้อยไม่พอใช้จ่าย	58.92 %
5. นักเรียนชอบลอกการบ้านกัน	59.43 %
6. นักเรียนที่ทำแบบฝึกหัดไม่ได้ มักไม่ยอมถามครูและไม่ทำงานส่ง	60.71 %
7. นักเรียนไม่ส่งการบ้าน	60.95 %
8. นักเรียนบางคนหยุดเรียนบ่อย ๆ	61.98 %

ผลการเปรียบเทียบสุขภาพจิตของครูปรากฏว่า สุขภาพจิตครูหญิงดีกว่าครูชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05 ส่วนครูที่มีอายุน้อยและประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกันมีสุขภาพจิตแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ส่วนแนวโน้มที่ครูจะมีสุขภาพจิตไม่ดีขึ้นปรากฏว่ามีครูอยู่ประมาณร้อยละ 42.86 และครูชายมีแนวโน้มที่จะมีสุขภาพจิตไม่ดีมากกว่าครูหญิง ครูที่มีช่วงอายุ ระหว่าง 30 - 40 ปี และครูที่มีประสบการณ์การสอนอยู่ในช่วง 11 - 15 ปี มีแนวโน้มที่จะมีสุขภาพจิตไม่ดีมากกว่าครูที่มีอายุและประสบการณ์ในการสอนช่วงอื่น ๆ

วีระชาติ แก้วไสย (วีระชาติ แก้วไสย 2518 : 62 - 65) ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่ององค์ประกอบที่ส่งผลต่อความพึงพอใจและความไม่พึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดเชียงราย เป็นครูสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด 243 คน สังกัดกรมสามัญศึกษา 63 คน เทศบาล 51 คน สรุปผลการวิจัยได้คือ

องค์ประกอบที่ครูมีความพึงพอใจต่ำสุดคือ นโยบายและการบริหารงานเหนือขึ้นไปคือเงินเดือน ความเป็นอยู่ส่วนตัว และลักษณะของงาน ครูที่ไม่พอใจในงาน มีความรู้สึกต่อความรับผิดชอบในระดับสูงสุด รองลงไปได้แก่ความปลอดภัยในการทำงาน ความสำเร็จของงาน

องค์ประกอบที่เป็นเหตุให้ครูพึงพอใจและไม่พึงพอใจที่สำคัญคือ

- เงินเดือน
- โอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต
- ฐานะของอาชีพในสายตาของสังคม
- ความสัมพันธ์กับผู้อยู่บังคับบัญชา
- ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน
- การปกครองบังคับบัญชา
- นโยบายและการบริหารงาน
- สภาพการทำงาน

ยนต์ ชุมจิต (ยนต์ ชุมจิต 2520 : 38 - 40) ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่องสภาพปัญหาที่ส่งผลต่อสุขภาพจิตของครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 5 มีจำนวนทั้งสิ้น 500 คน เป็นชาย 197 คน และหญิง 303 คน สรุปผลการวิจัยได้ว่า

สภาพการณ์ที่เป็นปัญหาต่อการปฏิบัติงานอันมีผลต่อสุขภาพจิตทำให้ครูอาจารย์รู้สึกหนักใจหรือไม่สบายใจ เกิดความวิตกกังวลต่าง ๆ นั้น เรียงลำดับของความสำเร็จของปัญหาที่ได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ 50 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดมีดังนี้

1. นักเรียนไม่ค่อยกล้าแสดงความคิดเห็นหรือตอบคำถาม	64.00 %
2. ครูอาจารย์บางคนเห็นประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าส่วนรวม	63.20 %
3. เด็กบางคนชอบก่อวินาศกรรมเพื่อนขณะเรียน	62.20 %
4. นักเรียนชอบละเมียดระเบียบของโรงเรียนอยู่เสมอ เช่น มาสาย ไข่มวยยาว แต่งกายไม่เหมาะสม เล่นการพนัน เป็นต้น	56.00 %
5. ครูอาจารย์ชอบแบ่งเป็นกลุ่มโดยไม่จำเป็น	55.40 %
6. นักเรียนชอบละเลยหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	54.80 %
7. ครูอาจารย์บางคนชอบทำตนเหนือกว่าคนอื่น	54.40 %
8. ครูอาจารย์บางคนชอบแก่งแย่งชิงดีชิงเด่นกัน	53.20 %
9. ครูอาจารย์ถูกยืมไปทำงานที่อื่น	52.40 %
10. ระเบียบวินัยบางอย่างหละหลวม	51.20 %
11. นักเรียนไม่ค่อยสนใจเรียน	50.60 %
12. ครูอาจารย์ประจำชั้นต้องมึนงานมากกว่าครูพิเศษ	50.00 %

ผลการเปรียบเทียบลักษณะปัญหาที่ส่งผลต่อสุขภาพจิตของครูอาจารย์ เมื่อแยกตามเพศ รัชชัฒอายุ คุณวุฒิ และประสบการณ์ในการสอนปรากฏว่า ครูอาจารย์ที่แตกต่างกันในค่านเพศ รัชชัฒอายุ คุณวุฒิ และประสบการณ์ในการสอนมีลักษณะปัญหาที่ส่งผลต่อสุขภาพจิตแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนว

วอกาแนน (Wagaman. 1955 : 373 - 379) ศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์การจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนในระดับจูเนียร์ไฮสกูล 18 แห่ง ในโอไฮโอ โดยการสัมภาษณ์ครูแนะแนว ครู และนักเรียนพบว่า งานแนะแนวเป็นงานสำคัญในแผนงานของโรงเรียน แต่ขาดผู้เชี่ยวชาญทางการแนะแนวอีกมาก ปัญหาใหม่ของการดำเนินงาน

แนะแนวคือ ครูแนะแนวไม่มีเวลาทำงานอย่างเต็มที่ ขาดเงินงบประมาณ ครูส่วนใหญ่ยังขาดความเข้าใจในงานแนะแนว ซึ่งสอดคล้องกันกับการศึกษาของกลาสสัน

(Glasson. 1953 : 113 - 119) ซึ่งทำการวิเคราะห์การจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนระดับมัธยมต้น 24 แห่งในมลรัฐอินเดียนา โดยการสัมภาษณ์นักเรียน และครูที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนว

เนื่องจากงานแนะแนวในประเทศไทยเป็นงานใหม่ อุปสรรคในการทำงานของครูแนะแนวและปัญหาในการแนะแนวจึงมีมาก เช่น อุปกรณ์และสถานที่ยังไม่พร้อม ผู้ที่เกี่ยวข้องหลายฝ่ายยังไม่เข้าใจในงานแนะแนวก็พอทำให้งานไม่มีประสิทธิภาพ ในปี พ.ศ. 2510 กระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ 2510 : 96 - 105) ได้จัดประชุมครูใหญ่และอาจารย์ใหญ่โรงเรียนมัธยมในส่วนกลางเพื่อรวบรวมปัญหาเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียน ปัญหาที่สรุปได้คือ ผู้บริหารและครูไม่เข้าใจงานแนะแนว ขาดบุคลากรและเครื่องมือในการแนะแนว ไม่มีงบประมาณในการดำเนินงาน และจากการสรุปปัญหาในการจัดบริการแนะแนวของ สวัสดิ์ สุวรรณอักษร (สวัสดิ์ สุวรรณอักษร 2516 : 25 - 26) ซึ่งรวบรวมจากการสัมมนาครูใหญ่อาจารย์ใหญ่และผู้บริหารการศึกษาที่กองเผยแพร่การศึกษาจัดขึ้นในปี พ.ศ. 2503 - 2515 มีปัญหาดังนี้คือ ขาดงบประมาณ สถานที่ เครื่องมือ และบุคลากร ไม่ได้รับความร่วมมือจากศึกษาธิการจังหวัด ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ครูไม่เห็นคุณค่าของการแนะแนว

เฉลิมชัย อุบลพงศ์ (เฉลิมชัย อุบลพงศ์ 2517 : 67 - 68) ได้ศึกษาบทบาทของโรงเรียนในการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนมัธยม จังหวัดชัยนาทพบว่าทุกโรงเรียนมีความเห็นว่า การแนะแนวเป็นสิ่งสำคัญ แต่ขาดบุคลากร อุปกรณ์ และสถานที่สำหรับการแนะแนว ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาทัศนคติของครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมแบบประสมสี่แห่งที่มีต่อบริการแนะแนวของโรงเรียนของ สมใจ พรหมศิริ (สมใจ พรหมศิริ 2511 : 62 - 65) ที่พบว่าครูอาจารย์และครูแนะแนวมีการติดต่อกับประสานงานกันน้อย สถานที่บริการแนะแนวไม่เหมาะสม ขาดครูแนะแนวที่มีวุฒิและผู้บริหารไม่ให้การสนับสนุน และจากการศึกษาการจัดบริการแนะแนว กิจกรรมเสริมหลักสูตร และสวัสดิการในโรงเรียนและวิทยาลัยของ วิรัช ภูมิพาศ (วิรัช ภูมิพาศ 2513 : 71) โดยการ

สัมภาษณ์ครูอาจารย์ และนักเรียนประกอบการสังเกตพบว่า บุคลากรแนะแนวที่มีวุฒิ และประสบการณ์น้อยผู้บริหารไม่สนับสนุน ต่อมาในปี พ.ศ. 2519 จรัล สุขก่องวารี (จรัญ สุขก่องวารี 2519 : 69) ได้ศึกษาปัญหาในการจัดบริการแนะแนวของ โรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร โดยศึกษากับ ครูแนะแนว ผู้บริหาร คณะครูและ นักเรียนรวมทั้งสิ้น 851 คน พบปัญหาดังนี้คือ ครูแนะแนวมีจำนวนไม่เพียงพอ ครูแนะแนว ขาดความรู้ทางการแนะแนวโดยตรง และต้องทำหน้าที่สอนด้วยจึงทำให้ทำงานได้ไม่เต็มที่ ขาดสถานที่และอุปกรณ์ทางการแนะแนว คณะครูและผู้บริหาร ขาดความรู้ความเข้าใจ ในงานแนะแนว และในปีเดียวกันนี้ กองแนะแนวการศึกษาและอาชีพ (กองแนะแนว การศึกษาและอาชีพ 2519 : 23) ได้สำรวจปัญหาในการจัดบริการแนะแนวเพื่อทราบ สภาพที่แท้จริงของการจัดบริการแนะแนว ปัญหา อุปสรรค ความต้องการและความคิดเห็นของผู้ดำเนินงานแนะแนวระหว่างปี 2516 - 2517 โดยส่งแบบสำรวจไปยังสถาบัน การศึกษาทุกประเภททั่วประเทศจำนวน 6,000 แห่ง ผลของการสำรวจปรากฏว่า ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญที่สุดที่ทำให้ไม่สามารถจัดบริการแนะแนวในแต่ละระดับการศึกษา ได้คือ ไม่มีครูแนะแนวหรือเจ้าหน้าที่แนะแนวเพียงพอ ขาดเครื่องมือ สถานที่และอุปกรณ์ ถึงร้อยละ 79.37 ขาดงบประมาณในการจัดบริการแนะแนวร้อยละ 65 และครูอาจารย์ ที่มีทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับการแนะแนวในโรงเรียนมีเพียงร้อยละ 33 จะเห็นได้ว่างานแนะแนว มีปัญหาและอุปสรรคหลายด้าน เมื่อเป็นเช่นนี้ครูแนะแนวย่อมมีความท้อแท้ใจ เบื่อหน่าย ขาดกำลังใจ และไม่พอใจในงานทำให้การดำเนินงานแนะแนวขาดประสิทธิภาพ

ชิกเลย์ (Shigley. 1959 : 273 - 281) ได้ประเมินผลการแนะแนว ที่วิทยาลัยมาเรียล โดยใช้วิธีสัมภาษณ์จากคณะครูทั้งหมดและสุ่มตัวอย่างจากนักเรียน ในชั้นต่าง ๆ ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นครู 27 คน นักเรียน 95 คน ผลปรากฏว่า ครูที่ไม่มี ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการแนะแนวปรารถนาที่จะปรับปรุงบริการต่าง ๆ ให้ดียิ่งขึ้น และอัลเลน (Allen. 1955 : 15) ได้ศึกษาการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียน มัธยมศึกษาของรัฐอินเดียนา 31 แห่ง ผลของการศึกษาที่ได้คือ การจัดบุคลากรสำหรับการแนะแนวเป็นสิ่งสำคัญมากเพราะบุคคลเหล่านี้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานแนะแนวให้ เป็นไปด้วยดี จึงจำเป็นต้องเลือกบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในงานแนะแนวเป็นอย่างดี

และจากข้อเสนอแนะของ แอนดรู และวิลลี่ (Andrew and Willy. 1959 : 136 - 201) ที่ว่าครูแนะแนวควรเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในเรื่องการแนะแนวเป็นอย่างดี มัชฌนา ปิยะมาตา (มัชฌนา ปิยะมาตา 2511 : 98) ได้ทำการสำรวจคุณลักษณะของครูในกรุงเทพมหานครโดยใช้วิธี Critical Incident Technique เมื่อจำแนกผู้พบว่าครูที่มีปริญญา มีลักษณะด้านความเมตตา กรุณา และให้คำปรึกษาแก่นักเรียนสูงกว่าครูที่มีวุฒิปริญญาตรี และจากการศึกษาทัศนคติของครูที่มีต่อนักเรียนของ บุญกอม เกตุะวันดี (บุญกอม เกตุะวันดี 2506 : 15 - 16) พบว่าครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติต่อนักเรียนแตกต่างกัน วณิกา นิโลบล (วณิกา นิโลบล อ้างอิงมาจาก อุไรวรรณ บุญจนะวัฑ 2513 : 12) ได้สำรวจสถานะของครูปริญญาตรีทางการศึกษาดังแต่ปีการศึกษา 2497 - 2513 พบว่าครูที่จบปริญญาตรีร้อยละ 97 มีความพึงพอใจในหน้าที่การงานที่ตนเองทำอยู่ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาแบบ เปรียบเทียบลักษณะครูกับนักวิทยาศาสตร์ของ พรพิมล เพ็งศรีทอง (พรพิมล เพ็งศรีทอง 2515 : 13) ในด้านคุณลักษณะของครูที่ว่า ครูที่ประสบผลสำเร็จและมีความพึงพอใจในงานมีคุณลักษณะสำคัญอย่างหนึ่ง คือ เป็นผู้ที่ได้รับการศึกษาอบรมมาเป็นอย่างดี

เพราะฉะนั้นระดับการศึกษาหรือวุฒิที่แตกต่างกันของครูแนะแนวน่าจะมีผลต่อสุขภาพจิตของครูแนะแนวด้วย

มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างเพศว่ามีผลต่อการทำงานและความพึงพอใจในงานไว้ดังนี้ ไรอัน (Ryans. 1960 : 82) ได้ศึกษาค้นคว้าคุณลักษณะของครูในโครงการของ National Committee on Education ในปี ค.ศ. 1948 - 1954 จากกลุ่มตัวอย่าง 6,179 คน โดยใช้วิธีการที่เรียกว่า Critical Incident Technique พบว่าคุณลักษณะของครูชายครูหญิงที่สอนในระดับประถมไม่แตกต่างกัน แต่ในระดับมัธยมศึกษานั้น ครูหญิงมีความเข้าใจและสัมพันธ์ภาพ ความรับผิดชอบ ความตั้งใจทำงาน และทัศนคติที่ดีต่อนักเรียนสูงกว่าครูชาย ส่วนครูชายมีความมั่นคงทางอารมณ์มากกว่า และจากการสำรวจคุณลักษณะของครูในกรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีเดียวกับไรอันของ มัชฌนา ปิยะมาตา (มัชฌนา ปิยะมาตา 2511 : 98) พบว่าครูหญิงมีความเมตตา กรุณาและให้การอุปการะแก่นักเรียนมากกว่าครูชาย แต่ครูชายมีลักษณะให้คำปรึกษาและมี

สัมพันธ์ภาพกับนักเรียนสูงกว่าครูหญิง ฟูลเลอร์ (Fuller. 1964 : 463 - 467) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการที่จะปรึกษากับครูแนะแนว ของผู้รับคำปรึกษาว่ามีความต้องการที่จะเลือกครูแนะแนวที่เป็นเพศชายหรือเพศหญิงเข้ามาเกี่ยวข้องกับคว้ยหรือไม่ ผลของการศึกษาปรากฏว่า ผู้ขอรับคำปรึกษาทั้งที่เป็นหญิงและชายต่างมีความต้องการที่จะขอรับคำปรึกษาจากครูแนะแนวที่เป็นชายมากกว่าครูแนะแนวที่เป็นหญิง ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ ฮอร์เสน (Thorsen. 1967 : 97 - 106) ที่กล่าวว่าผู้รับคำปรึกษาที่เป็นหญิงมักต้องการและเต็มใจที่จะรับคำปรึกษาจากครูแนะแนวที่เป็นชายมากกว่าหญิง และเมื่อเทียบอัตราส่วนในทำนองเดียวกันก็พบว่า อัตราส่วนของหญิงที่ชอบปรึกษากับครูแนะแนวที่เป็นชายมากกว่าผู้รับคำปรึกษาที่มีความต้องการที่จะปรึกษากับครูแนะแนวที่เป็นหญิง แต่จากการศึกษาวิจัยของบรรณารักษ์ของ สุขุม นิลเชษฐ์ (สุขุม นิลเชษฐ์ 2516 : 61) พบว่าวิจัยของบรรณารักษ์เพศหญิงสูงกว่าบรรณารักษ์เพศชาย และแมคเคลน (Mc Clain. 1968 : 444 - 448) ได้ให้ข้อคิดในบทความเรื่อง ครูแนะแนวควรเป็นหญิงหรือไม่ ว่าครูแนะแนวที่เป็นหญิงเหมาะกับอาชีพนี้มากกว่า เพราะฉะนั้นเพศน่าจะมีผลต่อสุขภาพจิตของครูแนะแนว

สำหรับประสบการณ์ในการทำงานนั้น โยเคอร์ (Yoder. 1959 : 419 - 420) ได้ให้ข้อคิดไว้ว่า เมื่อระยะเวลาในการทำงานมากกว่า 2 ปีขึ้นไปแล้วระดับขวัญจะลดลงไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ พน์ส หันนาคินท์ (พน์ส หันนาคินท์ 2512 : 60) ที่ว่าครูใหม่มักกระตือรือร้นที่จะทำงาน นอกจากสอนแล้วก็ยังอยากแสดงความสามารถในด้านอื่นด้วย แต่ คอตเติล และดาวน์นี่ (Cottle and Downie. 1960 : 7) กล่าวว่าปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ครูแนะแนวมีความสำเร็จในหน้าที่การงาน คือประสบการณ์ในการทำงานของครูแนะแนว และจากการวิเคราะห์ของเขาในเรื่องนี้พบว่า ผู้มาขอรับคำปรึกษาบางคนยังมีความคิดฝังแน่นว่ายิ่งผู้แนะแนวมีอายุมากขึ้นเท่าใดก็ยิ่งมีประสิทธิภาพในการให้คำปรึกษามากขึ้นเท่านั้น และจากการศึกษาทัศนคติของครู อาจารย์ใหญ่ในโรงเรียนมัธยมแบบประสมสี่แห่งที่มีต่อโครงการการแนะแนวของโรงเรียนของ สมใจ พรหมศิริ (สมใจ พรหมศิริ 2511:87) ก็พบว่าครูอาจารย์ใหญ่ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่าครูแนะแนวที่มีอายุ 35 ปีขึ้นไปและมี

ประสบการณ์ในการแนะแนวมานานสามารถทำหน้าที่ได้ดี และมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ จรัล สุขก่องวารี (จรัล สุขก่องวารี 2519 : 74) ที่ว่าครูแนะแนวที่ได้รับการศึกษาอบรมมาอย่างดี มีประสบการณ์ในการแนะแนวมานานพบปัญหาและอุปสรรคในการทำงานน้อยกว่าครูแนะแนวที่ได้รับการศึกษาอบรมมาน้อย และมีประสบการณ์ในด้านการทำงานน้อยกว่า เจนเสน รอบบี้ และแบงก์ (Jansen, Robb and Bank. 1970 : 162 - 170) ได้ศึกษาลักษณะของผู้เข้าเรียนที่สูงกว่าระดับปริญญาตรีในสาขาการแนะแนวและการให้คำปรึกษาได้พบว่า ผู้ที่มีอายุน้อย และมีประสบการณ์ทางด้านการแนะแนวมาน้อยปีกว่ามักเป็นผู้ที่มีความหวั่นไหวง่ายกว่าและมีความมั่นคงทางอารมณ์น้อยกว่า ผู้ที่มีอายุมากและประสบการณ์ทางด้านการแนะแนวมากและจากการศึกษาของ โอเฮิร์น และอาร์บัคเคิล (O'Hern and Arbuckle. 1964 : 572 - 576) ก็ได้ผลเช่นเดียวกับ เจนเสน และคณะ

ดังนั้นประสบการณ์ในการทำงานของครูแนะแนวน่าจะมีผลต่อสุขภาพจิตของครูแนะแนว

วีระชาติ แก้วไสย (วีระชาติ แก้วไสย 2518 : 52 - 58) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ ปรากฏผลว่า ครูที่มีอายุราชการต่ำกว่า 10 ปี มีความพึงพอใจต่อสภาพการทำงานสูงกว่าครูที่มีอายุราชการต่ำกว่า 5 ปี ครูที่ไม่มีวุฒิทางครู และครูที่สังกัดกรมสามัญศึกษา พอใจต่อโอกาสก้าวหน้าและความมั่นคงในการทำงานสูงกว่าครูสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด และครูที่สังกัดเทศบาล

จากการศึกษาของ สุธรรม ประทานทรัพย์ (สุธรรม ประทานทรัพย์ 2520 : 46 - 48) ซึ่งได้ศึกษาปัญหาส่วนตัวและสภาพการปฏิบัติงานของครูในระดับมัธยมศึกษาพบว่า ครูโสดประสบปัญหาด้านการปฏิบัติงานแตกต่างจากครูที่สมรสแล้ว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับครูที่มีประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกันประสบปัญหาด้านการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ดังนั้นอาจสรุปได้ว่า เพศ อายุ ความขี้ครำใจ ประสบการณ์ คุณวุฒิ สภาพสมรส และขนาดของโรงเรียนน่าจะมีผลต่อสุขภาพจิตของครูแนะแนว

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ระดับสุขภาพจิตของครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร อยู่ในเกณฑ์ดีปกติ
2. เพศ อายุ ความสมัครใจ ประสบการณ์ คุณวุฒิ สภาพสมรส และขนาดของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับสุขภาพจิตด้านความอ่อนไหวของจิตใจ ความเก็บกดทางอารมณ์ ความอ่อนน้อมยอมตาม และความวิตกกังวลของครูแนะแนว
3. ครูแนะแนวชายและครูแนะแนวหญิงมีสุขภาพจิตแตกต่างกัน
4. ครูแนะแนวที่มีระดับอายุต่างกันมีสุขภาพจิตแตกต่างกัน
5. ครูแนะแนวที่ทำหน้าที่ด้วยความสมัครใจและไม่สมัครใจมีสุขภาพจิตแตกต่างกัน
6. ครูแนะแนวที่มีประสบการณ์ในการทำงานแนะแนวต่างกันมีสุขภาพจิตแตกต่างกัน
7. ครูแนะแนวที่มีคุณวุฒิต่างกันมีสุขภาพจิตแตกต่างกัน
8. ครูแนะแนวที่มีสภาพสมรสต่างกันมีสุขภาพจิตแตกต่างกัน
9. ครูแนะแนวที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีสุขภาพจิตแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการ

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการให้ครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขต กรุงเทพมหานคร เป็นผู้ตอบแบบทดสอบวัดสุขภาพจิต มีขั้นตอนในการวิจัยดังต่อไปนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างแบบทดสอบเพื่อเป็นเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า
3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
4. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างคือครูแนะแนวที่ถูกเลือกจากประชากรโดยดำเนินการดังนี้

1. รวบรวมรายชื่อโรงเรียนมัธยมศึกษาต่าง ๆ ในสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่เปิดบริการด้านแนะแนวให้แก่นักเรียน
2. แบ่งกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ออกตามเขตอำเภอต่าง ๆ จำนวน 24 เขต จากการสำรวจพบว่าครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาดังกล่าวทั้ง 24 เขต มีจำนวนทั้งสิ้น 250 คน
3. ทำการสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา (Simple Random Sampling) เขตละ 60 เปอร์เซ็นต์ ได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 150 คน

จากการสำรวจลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง แบ่งออกตามเพศ อายุ สภาพสมรรถ ความสมัครใจในการทำงาน คุณวุฒิ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน สามารถแสดงรายละเอียดของลักษณะกลุ่มตัวอย่างได้ดังแสดงไว้ในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนครูแนะแนวในกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อายุ ความสมัครใจ
 ประสพการณ์ คุณวุฒิ สภาพสมรส และขนาดของโรงเรียน

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง		จำนวน	รวม
1. เพศ	ชาย	15	150
	หญิง	135	
2. อายุ	20 - 30 ปี	86	150
	31 - 60 ปี	64	
3. ความสมัครใจ	สมัครใจ	100	150
	ไม่สมัครใจ	50	
4. ประสพการณ์	ต่ำกว่า 3 ปี	75	150
	ตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป	75	
5. คุณวุฒิ	ปริญญาตรี	66	150
	ปริญญาตรีและเทียบกรม	62	
	ปริญญาโท	22	
6. สภาพสมรส	โสด	89	150
	แต่งงานอยู่ด้วยกัน	57	
	แต่งงานแยกกันอยู่	4	
7. ขนาดของโรงเรียน	โรงเรียนขนาดกลาง	24	150
	โรงเรียนขนาดใหญ่	47	
	โรงเรียนขนาดพิเศษ	79	

การสร้างแบบทดสอบเพื่อเป็นเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบทดสอบสุขภาพจิตโดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษางานวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิตทั้งในประเทศและต่างประเทศ
  2. แปลและเรียบเรียงแบบทดสอบ "Neuroticism Scale Questionnaire" หรือ "The NSQ"
  3. นำแบบทดสอบที่แปลและเรียบเรียงภาษาได้อย่างเหมาะสมนี้ มาสร้างเป็นแบบทดสอบสุขภาพจิตของครูแนะแนวโดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน
    - ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับครูแนะแนว เช่น เพศ อายุ สภาพสมรส ความสมัครใจ คุณวุฒิ ประสบการณ์ และขนาดของโรงเรียน
    - ตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบสุขภาพจิตที่ต้องการทราบเกี่ยวกับทัศนคติและความคิดเห็นของครูแนะแนวว่าจะปฏิบัติหรือมีความรู้สึกอย่างไร เมื่อประสบปัญหาในแบบทดสอบ โดยให้ผู้ตอบยกตัวอักษรหน้าคำตอบที่ผู้ตอบเห็นด้วยมากที่สุดลงใน ขวามือดังตัวอย่าง
1. ฉันชอบว่ายน้ำ 2
    1. ใช่
    1. ไม่ใช่
    3. ไม่แน่ใจ
  2. ฉันชอบใช้เวลาในตอนเย็น 1
    1. สนทนากับเพื่อน ๆ
    2. ชมภาพยนตร์
    3. ตัดสินใจไม่ได้
4. นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยง (Validity) ของแบบทดสอบ และปรับปรุงภาษาให้เหมาะสม
  5. นำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีได้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน

6. นำผลที่ได้จากการใช้แบบทดสอบมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตร Cronbach Alpha Coefficient ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ 0.70

7. ปรับปรุงแบบทดสอบเฉพาะข้อที่สื่อความหมายไม่ชัดเจนเพื่อให้ผู้ตอบมีความเข้าใจตรงกัน แล้วจึงนำแบบทดสอบไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบทดสอบสุภาพจิตที่มีชื่อว่า Neuroticism Scale Questionnaire หรือ The NSQ ซึ่งสร้างโดย Ivan H. Scheier แห่ง The Institute for Personality Ability Testing และ Raymond B. Cattell แห่ง University of Illinois แบบทดสอบนี้ประกอบด้วยคำถาม 40 ข้อระหว่ง แบ่งตามองค์ประกอบบุคลิกภาพ 4 ด้าน ดังนี้

1. ความอ่อนไหวของจิตใจ (Tender - Minded)
2. ความเก็บกดทางอารมณ์ (Depressiveness)
3. ความอ่อนน้อมยอมตาม (Submissiveness)
4. ความวิตกกังวล (Anxiety)

โดยแจกแจงข้อคำถามเป็นด้านละ 10 ข้อระหว่ง ดังตาราง 2

ตาราง 2 แจกแจงข้อคำถามที่ใช้ทดสอบบุคลิกภาพ 4 ด้าน

ลักษณะบุคลิกภาพ	ข้อคำถามในแบบทดสอบ	จำนวนข้อ	พิสัยของคะแนน
Tender - Minded	4 - 5, 21 - 25	10	0 - 20
Depressiveness	6 - 10, 26 - 30	10	0 - 20
Submissiveness	11 - 15, 31 - 35	10	0 - 20
Anxiety	16 - 20, 36 - 40	10	0 - 20

การตรวจให้คะแนน

การตรวจให้คะแนนการตอบแบบทดสอบใช้การตรวจให้คะแนนตามคำตอบ
มาตรฐานของแบบทดสอบ The NSQ ดังตาราง

ตาราง 3 แสดงการตรวจให้คะแนนคำตอบมาตรฐานของแบบทดสอบแต่ละข้อ

ข้อคำถามในแบบทดสอบ	คะแนนที่ได้รับในคำตอบ		
	ตอบข้อ 1	ตอบข้อ 2	ตอบข้อ 3
5 , 7 , 8 , 14 , 28	2	1	0
1 , 13 , 15 , 16 , 19 , 20 21 , 25 , 27 , 33 , 34 , 35 36 , 39 , 40	2	0	1
2 , 3 , 4 , 6 , 10 , 11 12 , 17 , 23 , 24 , 26 , 29 30 , 31 32	0	2	1
9 , 18 , 22 , 37 , 38	0	1	2

แบบทดสอบ Neuroticism Scale Questionnaire

แบบทดสอบนี้จัดสร้างโดย Ivan H.Scheier แห่งสถาบันการทดสอบความ
สามารถและบุคลิกภาพ (The Institute for Personality and Ability
Testing) และ Raymond B.Cattell ซึ่งเป็นนักวิจัยทางสาขาจิตวิทยาแห่ง
มหาวิทยาลัยอิลลินอยส์ (The University of Illinois) เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัด

ระดับของความเป็นโรคประสาท ซึ่งใช้ทดสอบได้ทั้งกับผู้ใหญ่และเด็กวัยรุ่น คุณภาพของแบบทดสอบนี้ เป็นแบบทดสอบสั้น ๆ ประกอบด้วยข้อคำถาม 40 ข้อ ใช้เวลาในการทำประมาณ 5 - 10 นาที สามารถใช้ทดสอบทีละคน หรือทดสอบเป็นกลุ่มก็ได้ การให้คะแนนใช้ระบบคิคะแนนจากคำตอบมาตรฐาน (Standard key - scoring system) ผลของการทดสอบสามารถแยกความแตกต่างระหว่างคนปกติกับคนที่ เป็นโรคประสาท และยังสามารถแยกแยะให้เห็นระดับของแนวโน้มของการเป็นโรคประสาท ในคนปกติได้อีกด้วย

แบบทดสอบนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการ IPAT (The Institute for Personality and Ability Testing) จัดสร้างขึ้นโดยการให้เจ้าหน้าที่กรมเฉพาะ แก่ลักษณะบุคลิกภาพ 6 ด้าน ซึ่งเป็นตัวชี้แนวโน้มของการเป็นโรคประสาท ลักษณะบุคลิกภาพ เหล่านั้นได้แก่

Factor I การได้รับการเลี้ยงดูแบบพุดนอมเกินไป (Overprotection) จะแสดงลักษณะจิตใจอ่อนไหวง่าย (Tender - Minded) สุภาพเรียบร้อย (Cultured) ส่วนลักษณะตรงข้ามคือ จิตใจหยาบกระด้าง (Tough - Minded)

Factor F ความเก็บกดทางอารมณ์ (Depressiveness) จะแสดง ลักษณะยับยั้งความรู้สึก (Inhibit) สุขุม (Sober) ขรึมเคร่งเครียด (Seriousness) ส่วนลักษณะในทางตรงข้ามคือ มีความสุขสดชื่นรื่นเริง (Happy go lucky Cheerfulness)

Factor E ความอ่อนน้อมยอมตาม (Submissiveness) จะแสดง ลักษณะเป็นผู้ตามต้องพึ่งพาผู้อื่น (Dependence) ลักษณะในทางตรงกันข้ามจะเป็นตัว ของตัวเอง (Dominance)

ความวิตกกังวล (Anxiety) แบ่งเป็น 3 ลักษณะคือ

Factor O ความรู้สึกเป็นห่วง (Worry) รู้สึกวิตกลักษณะ ตรงกันข้ามจะมีความเชื่อมั่นในตนเอง (Confidence)

Factor Q₄ ความคับข้องใจ (Frustration) ลักษณะตรงข้าม คือ ใจเย็นสงบและผ่อนคลาย (Calm Relaxation)

Factor C จิตใจอ่อนแอ (Ego Weakness) หรือไม่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ (Emotional Immaturity) และไม่ยืดหยุ่น (Instability) ซึ่งลักษณะตรงข้ามคือมีจิตใจเข้มแข็ง (Ego Strenght)

แบบทดสอบนี้แบ่งคะแนนออกเป็น 4 ด้าน และคะแนนรวม ซึ่งให้ความหมายที่เชื่อถือได้อย่างมีนัยสำคัญทางคลินิก และใช้เป็นพื้นฐานในการตัดสินใจที่จะให้การบำบัดรักษาหรือคัดเลือกบุคคลเข้าทำงาน

ลักษณะและโครงสร้างของแบบทดสอบ ข้อคำถามทั้งหมดสร้างขึ้นมาจากลักษณะบุคลิกภาพจากการสร้างแบบทดสอบ 16 PERSONALITY FACTOR หรือ 16 PF TEST และข้อสังเกตทางคลินิกระหว่างลักษณะบุคลิกภาพของคนที่ เป็นโรคประสาทกับลักษณะบุคลิกภาพของคนปกติ ข้อคำถามแต่ละข้อได้รับการตรวจสอบพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนมาก แบบทดสอบมีค่าความเชื่อมั่นดังนี้

ความอ่อนไหวของจิตใจ (Tender - Minded)	+ .55
ความเก็บกดทางอารมณ์ (Depressiveness)	+ .57
ความอ่อนน้อมยอมตาม (Submissiveness)	+ .47
ความวิตกกังวล (Anxiety)	+ .70
ผลรวมของระดับความเป็นโรคประสาท	+ .67
ค่าความเที่ยงตรงในเนื้อหาสำหรับแต่ละลักษณะบุคลิกภาพมีดังนี้	
ความอ่อนไหวของจิตใจ (Tender - Minded)	+ .74
ความเก็บกดทางอารมณ์ (Depressiveness)	+ .76
ความอ่อนน้อมยอมตาม (Submissiveness)	+ .69
ความวิตกกังวล (Anxiety)	+ .84

และมีความเที่ยงตรงชนิด Concrete โดยทำการทดสอบเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่เป็นโรคประสาทจำนวน 102 คน กับคนปกติจำนวน 1,068 คน พบว่าได้ค่าความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .0005

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

นำแบบทดสอบสุขภาพจิตไปส่งให้ครูแนะแนวที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบและกรอรับแบบทดสอบกลับด้วยตนเอง โดยตรวจสอบดูความสมบูรณ์ของการตอบแบบทดสอบก่อนรับคืนทุกครั้ง

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบทดสอบที่ได้รับคืนมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยลงรหัสข้อมูลเจาะบัตรคอมพิวเตอร์ แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จ SPSS (Statistic Package for Social Science) ที่สถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อทำการวิเคราะห์ค่าสถิติต่อไปนี้

1. หาคะแนนรวมของบุคลิกภาพแต่ละด้าน
2. เปลี่ยนคะแนนรวมของบุคลิกภาพแต่ละด้านให้เป็นคะแนนมาตรฐานดิบ (STEN) โดยเทียบจากตารางภาคผนวก ก หน้า 111
3. แจกแจงความถี่ของครูแนะแนวที่มีสุขภาพจิตปกติ (มีคะแนนมาตรฐานดิบแต่ละด้านอยู่ระหว่าง 4.6 - 6.4) และผู้ที่มีสุขภาพจิตไม่ปกติ (มีคะแนนมาตรฐานสูงหรือต่ำกว่าช่วงดังกล่าว) จำแนกตามเพศ อายุ ความสมัครใจ ประสบการณ์ คุณวุฒิ สภาพสมรส และขนาดของโรงเรียน และทดสอบความสัมพันธ์ (Association) และระดับความสัมพันธ์ (Degree of Association) ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามโดยใช้ค่า Chi - square และ Cramer's V
4. หาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคะแนนมาตรฐานแต่ละด้าน โดยจำแนกตามเพศ อายุ ความสมัครใจ ประสบการณ์ คุณวุฒิ สภาพสมรส และขนาดของโรงเรียน
5. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย (Mean) ของคะแนนมาตรฐานแต่ละด้าน โดยจำแนกตามเพศ อายุ ความสมัครใจ และประสบการณ์โดยใช้ t - test
6. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย (Mean) ของคะแนนมาตรฐานแต่ละด้านโดยจำแนกตามคุณวุฒิ สภาพสมรส และขนาดของโรงเรียน โดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) แบบ One Way ANOVA

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้การวิเคราะห์และการแปลผลแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์และการแปลผลเกี่ยวกับลักษณะสุขภาพจิตของครูแนะแนว โดยทดสอบความสัมพันธ์ (Chi - Square) และระดับความสัมพันธ์ (Degree of Association) ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยใช้ค่า Chi - square และ Cramer's V

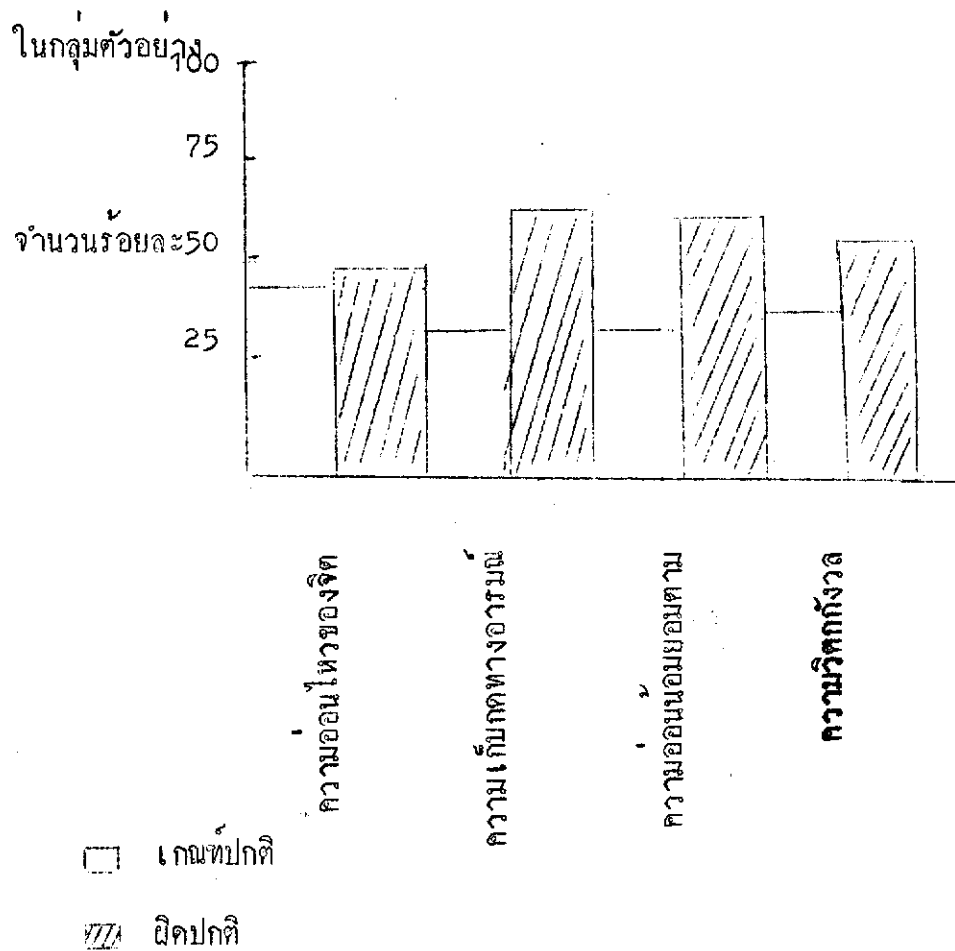
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์และแปลผลการเปรียบเทียบสุขภาพจิตของครูแนะแนว โดยการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของคะแนนมาตรฐานแต่ละด้านจำแนกตามเพศ อายุ ความสมัครใจ และประสบการณ์ โดยใช้ t - test และจำแนกตามคุณวุฒิ สภาพสมรส และขนาดของโรงเรียน โดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) แบบ One Way ANOVA และทำ Posterial Test โดยใช้วิธี L.S.D. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม

ตอนที่ 1 ลักษณะสุขภาพจิตของบุคลิกลักษณะ 4 ด้าน คือ ด้านความอ่อนไหวของจิตใจ ด้านความเก็บกคทางอารมณ์ ด้านความอ่อนน้อมยอมตาม และด้านความวิตกกังวล ของครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 150 คน ปรากฏผล ดังตาราง 4 - 32

ตาราง 4 ลักษณะสุขภาพจิตของครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

บุคลิกภาพด้านต่าง ๆ		ระดับสุขภาพจิต		รวม
		ปกติ	ผิดปกติ	
ความอ่อนไหวของจิต	จำนวน	74	76	150
	ร้อยละ	49.33	50.33	100
ความเก็บกดทางอารมณ์	จำนวน	54	96	150
	ร้อยละ	36.00	64.00	100
ความอ่อนน้อมยอมตาม	จำนวน	54	96	150
	ร้อยละ	36.00	64.00	100
ความวิตกกังวล	จำนวน	56	93	150
	ร้อยละ	38.00	62.00	100

ภาพประกอบ 1 เปรียบเทียบระดับสุขภาพจิตในบุคลิภาพค่านต่าง ๆ ของครูแนะแนว
ในกลุ่มตัวอย่าง

จากตาราง เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยมาตรฐานของบุคลิภาพทั้ง 4 ค่านของครู
แนะแนวในกลุ่มตัวอย่างมาจัดกลุ่มระดับสุขภาพจิตออกเป็นกลุ่มปกติ และกลุ่มผิดปกติ
และนำเสนอเปรียบเทียบดังภาพประกอบ 1 ปรากฏว่าครูแนะแนวที่มีระดับความเก็บกต
ทางอารมณ์และความอ่อนน้อมยอมตามมีจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 64) รองลงมาคือ
ระดับความวิตกกังวล (ร้อยละ 62) และความอ่อนไหวของจิตใจผิดปกติ มีจำนวนน้อย
ที่สุด (ร้อยละ 50.67)

ตาราง 5 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับบุคลิกภาพด้านความอ่อนไหวของจิตใจ โดยการ
คำนวณค่า Chi - square

เพศ		ระดับสุขภาพจิตด้านความอ่อนไหวของจิต			รวม
		ต่ำกว่าปกติ	ปกติ	สูงกว่าปกติ	
1. ชาย	จำนวน	3	6	6	15
	ร้อยละ	20.0	40.0	40.0	100
2. หญิง	จำนวน	9	68	58	135
	ร้อยละ	6.7	50.4	43.0	100

$$\chi^2 = 3.32 \quad , \quad df. = 2$$

$$\text{Cramer's } V = 0.14$$

จากตาราง 4 เมื่อทำการสำรวจบุคลิกภาพด้านความอ่อนไหวของจิตใจ โดยจำแนกตามเพศ พบว่า เพศชายจำนวน 15 คน มีสุขภาพจิตด้านความอ่อนไหวของจิตใจ ต่ำกว่าปกติร้อยละ 20 ปกติและสูงกว่าปกติร้อยละ 40

เพศหญิงจำนวน 135 คน มีสุขภาพจิตด้านความอ่อนไหวของจิตใจต่ำกว่าปกติ ร้อยละ 6.7 ปกติร้อยละ 50.4 สูงกว่าปกติร้อยละ 43.0

และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับบุคลิกภาพด้านความอ่อนไหวของจิตใจ พบว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์กับลักษณะบุคลิกภาพด้านความอ่อนไหวของจิตใจ

ตาราง 6 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับบุคลิกภาพด้านความเก็บกคทางอารมณ์ โดยการ
คำนวณค่า Chi - square

เพศ		ระดับสุขภาพจิตด้านความเก็บกคทางอารมณ์			รวม
		ต่ำกว่าปกติ	ปกติ	สูงกว่าปกติ	
1. ชาย	จำนวน	5	4	6	15
	ร้อยละ	33.3	26.7	40.0	100
2. หญิง	จำนวน	20	50	65	135
	ร้อยละ	14.8	37.0	48.2	100

$$\chi^2 = 3.37 \quad , \quad df. = 2$$

$$\text{Cramer 's V} = 0.14$$

จากตาราง 6 เมื่อทำการสำรวจบุคลิกภาพด้านความเก็บกคทางอารมณ์โดย
จำแนกตามเพศ พบว่า เพศชายจำนวน 15 คน มีสุขภาพจิตด้านความเก็บกคทางอารมณ์
ต่ำกว่าปกติริ้อยละ 33.3 ปกติร้อยละ 26.7 และสูงกว่าปกติริ้อยละ 40

เพศหญิงจำนวน 135 คน มีสุขภาพจิตด้านความเก็บกคทางอารมณ์ต่ำกว่าปกติ
ร้อยละ 14.8 ปกติร้อยละ 37 และสูงกว่าปกติริ้อยละ 48.2

และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับบุคลิกภาพด้านความเก็บกคทาง
อารมณ์พบว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพด้านความเก็บกคทางอารมณ์

ตาราง 7 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับบุคลิกภาพด้านความอ่อนน้อมยอมตาม โดยการ
คำนวณค่า Chi - square

เพศ		ระดับสุขภาพจิตด้านความอ่อนน้อมยอมตาม			รวม
		ต่ำกว่าปกติ	ปกติ	สูงกว่าปกติ	
1. ชาย	จำนวน	2	6	7	15
	ร้อยละ	13.3	40.0	46.7	100
2. หญิง	จำนวน	11	48	76	135
	ร้อยละ	8.1	35.6	56.3	100

$$\chi^2 = 0.71 , \quad df. = 2$$

$$\text{Cramer's } V = 0.06$$

จากตาราง 7 เมื่อทำการสำรวจบุคลิกภาพด้านความอ่อนน้อมยอมตามโดยจำแนกตามเพศ พบว่า เพศชายจำนวน 15 คน มีสุขภาพจิตด้านความอ่อนน้อมยอมตาม ต่ำกว่าปกติ ร้อยละ 13.3 ปกติร้อยละ 40 และสูงกว่าปกติร้อยละ 46.7

เพศหญิงจำนวน 135 คน มีสุขภาพจิตด้านความอ่อนน้อมยอมตามต่ำกว่าปกติ ร้อยละ 8.1 ปกติร้อยละ 35.6 และสูงกว่าปกติร้อยละ 56.3

และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับบุคลิกภาพด้านความอ่อนน้อมยอมตาม พบว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพด้านความอ่อนน้อมยอมตาม

ตาราง 8 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวล โดยการคำนวณ
ค่า Chi - square

เพศ		ระดับสุขภาพจิตด้านความวิตกกังวล			รวม
		ต่ำกว่าปกติ	ปกติ	สูงกว่าปกติ	
1. ชาย	จำนวน	1	8	6	15
	ร้อยละ	6.7	53.3	40.0	100
2. หญิง	จำนวน	38	48	49	135
	ร้อยละ	28.1	35.6	36.3	100

$$\chi^2 = 0.81 \quad , \quad df. = 2$$

$$\text{Cramer 's V} = 0.07$$

จากตาราง 8 เมื่อทำการสำรวจบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวลโดยจำแนกตาม
เพศ พบว่า เพศชายจำนวน 15 คน มีสุขภาพจิตด้านความวิตกกังวลต่ำกว่าปกติร้อยละ
6.7 ปกติร้อยละ 53.3 และสูงกว่าปกติร้อยละ 40

เพศหญิงจำนวน 135 คน มีสุขภาพจิตด้านความวิตกกังวลต่ำกว่าปกติร้อยละ
28.1 ปกติร้อยละ 35.6 สูงกว่าปกติร้อยละ 36.3

และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวล
พบว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวล

ตาราง 9 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับบุคลิกภาพด้านความอ่อนไหวของจิตใจ โดยการ
คำนวณค่า Chi - square

ระดับอายุ		ระดับสุขภาพจิตด้านความอ่อนไหวของจิตใจ			รวม
		ต่ำกว่าปกติ	ปกติ	สูงกว่าปกติ	
1. อายุ 20-30 ปี	จำนวน	6	45	35	86
	ร้อยละ	7.0	52.3	40.7	100
2. อายุ 31-60 ปี	จำนวน	6	29	29	64
	ร้อยละ	9.4	45.3	45.3	100

$$\chi^2 = 0.81 \quad , \quad df. = 2$$

$$\text{Cramer 's } V = 0.07$$

จากตาราง 9 เมื่อทำการสำรวจบุคลิกภาพด้านความอ่อนไหวของจิตใจโดย
จำแนกตามอายุ พบว่า กลุ่มอายุน้อย 86 คน มีสุขภาพจิตด้านความอ่อนไหวของ
จิตใจต่ำกว่าปกติก้อยละ 7.0 ปกติร้อยละ 52.3 และสูงกว่าปกติก้อยละ 40.7

กลุ่มอายุมาก 64 คน มีสุขภาพจิตด้านความอ่อนไหวของจิตใจต่ำกว่าปกติก้อยละ
9.4 ปกติก้อยละ 45.3 และสูงกว่าปกติก้อยละ 45.3

และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับบุคลิกภาพด้านความอ่อนไหวของ
จิตใจ พบว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพด้านความอ่อนไหวของจิตใจ

ตาราง 10 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับบุคลิกภาพด้านความเก็บกดทางอารมณ์ โดยการ
คำนวณค่า Chi - square

ระดับอายุ		ระดับสุขภาพจิตด้านความเก็บกดทางอารมณ์			รวม
		ต่ำกว่าปกติ	ปกติ	สูงกว่าปกติ	
1. อายุ 20 - 30 ปี	จำนวน	16	34	33	86
	ร้อยละ	22.1	39.5	38.4	100
2. อายุ 31 - 60 ปี	จำนวน	6	20	38	64
	ร้อยละ	9.4	31.3	59.4	100

$$\chi^2 = 7.68^* , \quad df. = 0.02 \quad P < 0.05$$

$$\text{Cramer 's V} = 0.22$$

จากตาราง 10 เมื่อทำการสำรวจบุคลิกภาพด้านความเก็บกดทางอารมณ์ โดยจำแนกตามอายุ พบว่า กลุ่มอายุน้อย 86 คน มีสุขภาพจิตด้านความเก็บกดทางอารมณ์ต่ำกว่าปกติร้อยละ 22.1 ปกติร้อยละ 39.5 และสูงกว่าปกติร้อยละ 38.4

กลุ่มอายุมา: 64 คนมีสุขภาพจิตด้านความเก็บกดทางอารมณ์ต่ำกว่าปกติ ร้อยละ 9.4 ปกติร้อยละ 31.3 และสูงกว่าปกติร้อยละ 59.4

และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับบุคลิกภาพด้านความเก็บกดทางอารมณ์ พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพด้านความเก็บกดทางอารมณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาจากค่า Cramer 's V แล้วพบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพด้านความเก็บกดทางอารมณ์ค่อนข้างน้อย

ตาราง 11 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับบุคลิกภาพด้านความอ่อนน้อมยอมตาม โดยการ
คำนวณค่า Chi - square

ระดับอายุ		ระดับสุขภาพจิตด้านความอ่อนน้อมยอมตาม			รวม
		ต่ำกว่าปกติ	ปกติ	สูงกว่าปกติ	
1. อายุ 20 - 30 ปี	จำนวน	9	35	42	86
	ร้อยละ	10.5	40.7	48.8	100
2. อายุ 31 - 60 ปี	จำนวน	4	19	41	64
	ร้อยละ	6.3	29.7	64.1	100

$$\chi^2 = 3.52 , \quad df. = 2$$

$$\text{Cramer 's V} = 0.15$$

จากตาราง 11 เมื่อทำการสำรวจบุคลิกภาพด้านความอ่อนน้อมยอมตาม โดยจำแนกตามอายุ พบว่า กลุ่มอายุน้อยจำนวน 86 คน มีสุขภาพจิตด้านความอ่อนน้อมยอมตามต่ำกว่าปกติร้อยละ 10.5 ปกติร้อยละ 40.7 สูงกว่าปกติร้อยละ 48.8

กลุ่มอายุมากจำนวน 64 คน มีสุขภาพจิตด้านความอ่อนน้อมยอมตามต่ำกว่าปกติร้อยละ 6.3 ปกติร้อยละ 29.7 และสูงกว่าปกติร้อยละ 64.1

และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับบุคลิกภาพด้านความอ่อนน้อมยอมตาม พบว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพด้านความอ่อนน้อมยอมตาม

ตาราง 12 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวล โดยการ
คำนวณค่า Chi - square

ระดับอายุ		ระดับสุขภาพจิตด้านความวิตกกังวล			รวม
		ต่ำกว่าปกติ	ปกติ	สูงกว่าปกติ	
1. อายุ 20-30 ปี	จำนวน	21	31	34	86
	ร้อยละ	24.4	36.0	39.5	100
2. อายุ 31-60 ปี	จำนวน	18	25	21	64
	ร้อยละ	28.1	39.1	32.8	100

$$\chi^2 = 0.73 \quad , \quad df. = 2$$

$$\text{Cramer 's V} = 0.07$$

จากตาราง 12 เมื่อทำการสำรวจบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวลโดยจำแนกตามอายุ พบว่า กลุ่มอายุน้อยจำนวน 86 คน มีสุขภาพจิตด้านความวิตกกังวลต่ำกว่าปกติร้อยละ 24.4 ปกติร้อยละ 36.0 และสูงกว่าปกติร้อยละ 39.5

กลุ่มอายุมากจำนวน 64 คน มีสุขภาพจิตด้านความวิตกกังวลต่ำกว่าปกติร้อยละ 28.1 ปกติร้อยละ 39.1 และสูงกว่าปกติร้อยละ 32.8

และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวลพบว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวล

ตาราง 13 ความสัมพันธ์ระหว่างความสมัครใจกับบุคลิกภาพด้านความอ่อนไหวของจิตใจ
โดยการคำนวณค่า Chi - square

ความสมัครใจ		ระดับสุขภาพจิตด้านความอ่อนไหวของจิตใจ			รวม
		ต่ำกว่าปกติ	ปกติ	สูงกว่าปกติ	
1. สมัครใจ	จำนวน	10	48	42	100
	ร้อยละ	10.0	48.0	42.0	100
2. ไม่สมัครใจ	จำนวน	2	26	22	50
	ร้อยละ	4.0	52.0	44.0	100

$$\chi^2 = 1.63 , \quad df. = 2$$

$$\text{Cramer 's V} = 0.10$$

จากตาราง 13 เมื่อทำการสำรวจบุคลิกภาพด้านความอ่อนไหวของจิตใจ โดยจำแนกตามความสมัครใจ พบว่า กลุ่มคนที่สมัครใจจำนวน 100 คน มีสุขภาพจิตด้านความอ่อนไหวของจิตใจต่ำกว่าปกติร้อยละ 10.0 ปกติร้อยละ 48.0 และสูงกว่าปกติร้อยละ 42.0

กลุ่มคนที่ไม่สมัครใจจำนวน 50คนมีสุขภาพจิตด้านความอ่อนไหวของจิตใจต่ำกว่าปกติร้อยละ 4.0 ปกติร้อยละ 52.0 และสูงกว่าปกติ 44.0

เมื่อพิจารณาค่าความสัมพันธ์ระหว่างความสมัครใจกับบุคลิกภาพด้านความอ่อนไหวของจิตใจ พบว่า ความสมัครใจไม่มีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพด้านความอ่อนไหวของจิตใจ

ตาราง 14 ความสัมพันธ์ระหว่างความสมัครใจกับบุคลิกภาพด้านความเก็บกตทางอารมณ์
โดยการคำนวณค่า Chi - square

ความสมัครใจ		ระดับสุขภาพจิตด้านความเก็บกตทางอารมณ์			รวม
		ต่ำกว่าปกติ	ปกติ	สูงกว่าปกติ	
1. สมัครใจ	จำนวน	19	42	39	100
	ร้อยละ	19.0	42.0	39.0	100
2. ไม่สมัครใจ	จำนวน	6	12	32	50
	ร้อยละ	12.0	24.0	64.0	100

$$\chi^2 = 8.38 \quad , \quad df. = 2$$

$$\text{Cramer ' s V} = 0.23$$

จากตาราง 14 เมื่อทำการสำรวจบุคลิกภาพด้านความเก็บกตทางอารมณ์ โดยจำแนกตามความสมัครใจ พบว่า กลุ่มคนที่สมัครใจจำนวน 100 คน มีสุขภาพจิตด้านความเก็บกตทางอารมณ์ต่ำกว่าปกติร้อยละ 19.0 ปกติร้อยละ 42.0 และสูงกว่าปกติร้อยละ 39.0

กลุ่มคนที่ไม่สมัครใจจำนวน 50 คน มีสุขภาพจิตด้านความเก็บกตทางอารมณ์ต่ำกว่าปกติร้อยละ 12.0 ปกติร้อยละ 24.0 และสูงกว่าปกติร้อยละ 64.0

และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความสมัครใจกับบุคลิกภาพด้านความเก็บกตทางอารมณ์ พบว่า ความสมัครใจไม่มีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพด้านความเก็บกตทางอารมณ์

ตาราง 15 ความสัมพันธ์ระหว่างความสมัครใจกับบุคลิกภาพด้านความอ่อนน้อมยอมตาม
โดยการคำนวณค่า Chi - square

ความสมัครใจ		ระดับสุขภาพจิตด้านความอ่อนน้อมยอมตาม			รวม
		ต่ำกว่าปกติ	ปกติ	สูงกว่าปกติ	
1. สมัครใจ	จำนวน	12	38	50	100
	ร้อยละ	12.0	38.0	50.0	100
2. ไม่สมัครใจ	จำนวน	1	16	33	50
	ร้อยละ	2.0	32.0	66.0	100

$$\chi^2 = 5.72 \quad , \quad df. = 2$$

$$\text{Cramer 's V} = 0.19$$

จากตาราง 15 เมื่อทำการสำรวจบุคลิกภาพด้านความอ่อนน้อมยอมตาม โดยจำแนกตามความสมัครใจ พบว่า ครูที่สมัครใจจำนวน 100 คน มีสุขภาพจิตด้านความอ่อนน้อมยอมตาม ต่ำกว่าปกติริ้อยละ 12.0 ปกติร้อยละ 38.0 และสูงกว่าปกติริ้อยละ 50.0

กลุ่มครูที่ไม่สมัครใจจำนวน 50 คน มีสุขภาพจิตด้านความอ่อนน้อมยอมตาม ต่ำกว่าปกติริ้อยละ 2.0 ปกติร้อยละ 32.0 และสูงกว่าปกติริ้อยละ 66.0

และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความสมัครใจกับบุคลิกภาพด้านความอ่อนน้อมยอมตาม พบว่า ความสมัครใจไม่มีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพด้านความอ่อนน้อมยอมตาม

ตาราง 16 ความสัมพันธ์ระหว่างความสมัครใจกับบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวลโดยการ
คำนวณค่า Chi - square

ความสมัครใจ		ระดับสุขภาพจิตด้านความวิตกกังวล			รวม
		ต่ำกว่าปกติ	ปกติ	สูงกว่าปกติ	
1. สมัครใจ	จำนวน	34	28	38	100
	ร้อยละ	34.0	28.0	38.0	100
2. ไม่สมัครใจ	จำนวน	5	28	17	50
	ร้อยละ	10.0	56.0	34.0	100

$$\chi^2 = 14.53^{**}, \text{ df.} = 2 \quad P < .01$$

$$\text{Cramer's } V = 0.31$$

จากตาราง 16 เมื่อทำการสำรวจบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวลโดยจำแนกตามความสมัครใจ พบว่า ครูที่สมัครใจจำนวน 100 คน มีสุขภาพจิตด้านความวิตกกังวลต่ำกว่าปกติร้อยละ 34 ปกติร้อยละ 28 สูงกว่าปกติร้อยละ 38

กลุ่มครูที่ไม่สมัครใจจำนวน 50 คน มีสุขภาพจิตด้านความวิตกกังวลต่ำกว่าปกติร้อยละ 10 ปกติร้อยละ 56 สูงกว่าปกติร้อยละ 34

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความสมัครใจกับบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวลพบว่า ความสมัครใจมีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาจากค่า Cramer's V แล้วพบว่าความสมัครใจมีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวลค่อนข้างน้อย

ตาราง 17 ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์กับบุคลิกภาพด้านความอ่อนไหวของจิตใจ
โดยการคำนวณค่า Chi - square

ประสบการณ์ในการทำงาน		ระดับสุขภาพจิตด้านความอ่อนไหวของจิต			รวม
		ต่ำกว่าปกติ	ปกติ	สูงกว่าปกติ	
1. ต่ำกว่า 3 ปี	จำนวน	5	37	33	75
	ร้อยละ	6.7	49.3	44.0	100
2. ตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป	จำนวน	7	37	31	75
	ร้อยละ	9.3	49.3	41.4	100

$$\chi^2 = 0.39 \quad , \quad df. = 2$$

$$\text{Cramer 's V} = 0.05$$

จากตาราง 17 เมื่อทำการสำรวจบุคลิกภาพด้านความอ่อนไหวของจิตใจ โดยจำแนกตามประสบการณ์ พบว่า ครูที่มีประสบการณ์น้อย (ต่ำกว่า 3 ปี) จำนวน 75 คน มีสุขภาพจิตด้านความอ่อนไหวของจิตใจต่ำกว่าปกติร้อยละ 6.7 ปกติร้อยละ 49.3 และสูงกว่าปกติร้อยละ 44

ครูที่มีประสบการณ์มาก (ตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป) จำนวน 75 คน มีสุขภาพจิตด้านความอ่อนไหวของจิตใจต่ำกว่าปกติร้อยละ 9.3 ปกติร้อยละ 49.3 และสูงกว่าปกติร้อยละ 41.4

และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์กับบุคลิกภาพด้านความอ่อนไหวของจิตใจพบว่า ประสบการณ์ไม่มีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพด้านความอ่อนไหวของจิตใจ

ตาราง 18 ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์กับบุคลิกภาพด้านความเก็บกคทางอารมณ์
โดยการคำนวณค่า Chi - square

ประสบการณ์ในการทำงาน		ระดับสุขภาพจิตด้านความเก็บกคทางอารมณ์			รวม
		ต่ำกว่าปกติ	ปกติ	สูงกว่าปกติ	
1. ต่ำกว่า 3 ปี	จำนวน	13	21	41	75
	ร้อยละ	17.3	28.0	54.7	100
2. ตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป	จำนวน	12	33	30	75
	ร้อยละ	16.0	44.0	40.0	100

$$\chi^2 = 4.41 \quad , \quad df. = 2$$

$$\text{Cramer 's V} = 0.17$$

จากตาราง 18 เมื่อทำการสำรวจบุคลิกภาพด้านความเก็บกคทางอารมณ์
จำแนกตามประสบการณ์ พบว่า ครูที่มีประสบการณ์น้อย (ต่ำกว่า 3 ปี) จำนวน 75 คน
มีสุขภาพจิตด้านความเก็บกคทางอารมณ์ต่ำกว่าปกติร้อยละ 17.3 ปกติร้อยละ 28
และสูงกว่าปกติร้อยละ 54.7

ครูที่มีประสบการณ์มาก (ตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป) จำนวน 75 คน มีสุขภาพจิตด้าน
ความเก็บกคทางอารมณ์ต่ำกว่าปกติร้อยละ 16 ปกติร้อยละ 44 และสูงกว่าปกติ
ร้อยละ 40

และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์กับบุคลิกภาพด้านความเก็บกค
ทางอารมณ์ พบว่า ประสบการณ์ไม่มีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพด้านความเก็บกคทางอารมณ์

ตาราง 19 ความสัมพันธ์ระหว่างประสมการกับบุคลิกภาพด้านความอ่อนน้อมยอมตาม
โดยการคำนวณค่า Chi - square

ประสมการในการทำงาน		ระดับสุขภาพจิตด้านความอ่อนน้อมยอมตาม			รวม
		ต่ำกว่าปกติ	ปกติ	สูงกว่าปกติ	
1. ต่ำกว่า 3 ปี	จำนวน	5	32	38	75
	ร้อยละ	6.7	42.7	50.6	100
2. ตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป	จำนวน	8	22	45	75
	ร้อยละ	10.7	29.3	60.0	100

$$\chi^2 = 3.13 \quad , \quad df. = 2$$

$$\text{Cramer 's V} = 0.14$$

จากตาราง 19 เมื่อทำการสำรวจบุคลิกภาพด้านความอ่อนน้อมยอมตาม โดยจำแนกตามประสมการ พบว่า ครูที่มีประสมการน้อย (ต่ำกว่า 3 ปี) จำนวน 75 คน มีสุขภาพจิตด้านความอ่อนน้อมยอมตามต่ำกว่าปกติร้อยละ 6.7 ปกติร้อยละ 42.7 และสูงกว่าปกติร้อยละ 50.6

ครูที่มีประสมการมาก (ตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป) จำนวน 75 คน มีสุขภาพจิตด้านความอ่อนน้อมยอมตามต่ำกว่าปกติร้อยละ 10.7 ปกติร้อยละ 29.3 และสูงกว่าปกติร้อยละ 60

และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างประสมการกับบุคลิกภาพด้านความอ่อนน้อมยอมตาม พบว่า ประสมการไม่มีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพด้านความอ่อนน้อมยอมตาม

ตาราง 20 ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวล โดยการคำนวณค่า
Chi - square

ประสบการณ์ในการทำงาน		ระดับสุขภาพจิตด้านความวิตกกังวล			รวม
		ต่ำกว่าปกติ	ปกติ	สูงกว่าปกติ	
1. ต่ำกว่า 3 ปี	จำนวน	16	26	33	75
	ร้อยละ	21.3	34.7	44.0	100
2. ตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป	จำนวน	23	30	22	75
	ร้อยละ	30.7	40.0	29.3	100

$$\chi^2 = 3.74 \quad , \quad df. = 2$$

$$\text{Cramer 's V} = 0.15$$

จากตาราง 20 เมื่อทำการสำรวจบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวลโดยจำแนกตามประสบการณ์ พบว่า ครูที่มีประสบการณ์น้อย (ต่ำกว่า 3 ปี) จำนวน 75 คน มีสุขภาพจิตด้านความวิตกกังวลต่ำกว่าปกติร้อยละ 21.3 ปกติร้อยละ 34.7 และสูงกว่าปกติร้อยละ 44

ครูที่มีประสบการณ์มาก (ตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป) จำนวน 75 คน มีสุขภาพจิตด้านความวิตกกังวลต่ำกว่าปกติร้อยละ 30.7 ปกติร้อยละ 40 และสูงกว่าปกติร้อยละ 29.3

และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์กับบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวลพบว่า ประสบการณ์ไม่มีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวล

ตาราง 21 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณวุฒิกับบุคลิกภาพด้านความอ่อนไหวของจิตใจ
โดยการคำนวณค่า Chi - square

คุณวุฒิ		ระดับสุขภาพจิตด้านความอ่อนไหวของจิตใจ			รวม
		ต่ำกว่าปกติ	ปกติ	สูงกว่าปกติ	
1. ปริญญาตรี	จำนวน	5	40	21	66
	ร้อยละ	7.6	60.6	31.8	100
2. ปริญญาตรี และอบรม	จำนวน	5	28	29	62
	ร้อยละ	8.1	45.1	46.8	100
3. ปริญญาโท	จำนวน	2	6	14	22
	ร้อยละ	9.1	27.3	63.6	100

$$\chi^2 = 8.47 \quad , \quad df. = 4$$

$$\text{Cramer 's V} = 0.16$$

จากตาราง 21 เมื่อทำการสำรวจบุคลิกภาพด้านความอ่อนไหวของจิตใจ โดยจำแนกตามคุณวุฒิ พบว่า กลุ่มครูแนะแนวที่จบปริญญาตรีจำนวน 66 คน มีสุขภาพจิตด้านความอ่อนไหวของจิตใจต่ำกว่าปกติร้อยละ 7.6 ปกติร้อยละ 60.6 และสูงกว่าปกติร้อยละ 31.8

กลุ่มครูแนะแนวที่จบปริญญาตรีและอบรมจำนวน 62 คน มีสุขภาพจิตด้านความอ่อนไหวของจิตใจต่ำกว่าปกติร้อยละ 8.1 ปกติร้อยละ 45.1 สูงกว่าปกติร้อยละ 46.8

กลุ่มครูแนะแนวที่จบปริญญาโทจำนวน 22 คน มีสุขภาพจิตด้านความอ่อนไหวของจิตใจต่ำกว่าปกติร้อยละ 9.1 ปกติร้อยละ 27.3 และสูงกว่าปกติร้อยละ 63.6

และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างคุณวุฒิกับบุคลิกภาพด้านความอ่อนไหวของจิตใจ พบว่า คุณวุฒิไม่มีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพด้านความอ่อนไหวของจิตใจ

ตาราง 22 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณวุฒิกับบุคลิกภาพด้านความเก็บกตทางอารมณ์ โดยการ
คำนวณค่า Chi - square

คุณวุฒิ		ระดับสุขภาพจิตด้านความเก็บกตทางอารมณ์			รวม
		ต่ำกว่าปกติ	ปกติ	สูงกว่าปกติ	
1. ปริญญาตรี	จำนวน	11	23	32	66
	ร้อยละ	16.7	34.8	48.5	100
2. ปริญญาตรี และอบรบ	จำนวน	9	23	30	62
	ร้อยละ	14.5	37.1	48.4	100
3. ปริญญาโท	จำนวน	5	8	9	22
	ร้อยละ	22.7	36.4	40.9	100

$$\chi^2 = 0.92 \quad , \quad df. = 4$$

$$\text{Cramer 's V} = 0.05$$

จากตาราง 22 เมื่อทำการสำรวจบุคลิกภาพด้านความเก็บกตทางอารมณ์โดย
จำแนกตามคุณวุฒิ พบว่า กลุ่มครูแนะแนวที่จบปริญญาตรี จำนวน 66 คน มีสุขภาพจิตด้าน
ความเก็บกตทางอารมณ์ต่ำกว่าปกติร้อยละ 16.7 ปกติร้อยละ 34.8 และสูงกว่าปกติ
ร้อยละ 48.5

กลุ่มครูแนะแนวที่จบปริญญาตรีและเคยอบรม จำนวน 62 คน มีสุขภาพจิตด้านความ
เก็บกตทางอารมณ์ต่ำกว่าปกติร้อยละ 14.5 ปกติร้อยละ 37.1 และสูงกว่าปกติร้อยละ 48.4

กลุ่มครูแนะแนวที่จบปริญญาโท จำนวน 22 คน มีสุขภาพจิตด้านความเก็บกตทาง
อารมณ์ต่ำกว่าปกติร้อยละ 22.7 ปกติร้อยละ 36.4 และสูงกว่าปกติร้อยละ 40.9

และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างคุณวุฒิกับบุคลิกภาพด้านความเก็บกตทาง
อารมณ์ พบว่า คุณวุฒิไม่มีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพด้านความเก็บกตทางอารมณ์

ตาราง 23 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณวุฒิกับบุคลิกภาพด้านความอ่อนน้อมยอมตาม โดยการ
คำนวณค่า Chi - square

คุณวุฒิ		ระดับสุขภาพจิตด้านความอ่อนน้อมยอมตาม			รวม
		ต่ำกว่าปกติ	ปกติ	สูงกว่าปกติ	
1. ปริญญาตรี	จำนวน	5	24	37	66
	ร้อยละ	7.6	36.4	56.0	100
1. ปริญญาตรี และอบรบ	จำนวน	4	20	38	62
	ร้อยละ	6.5	32.3	61.2	100
3. ปริญญาโท	จำนวน	4	10	8	22
	ร้อยละ	18.2	45.5	36.3	100

$$\chi^2 = 5.36 \quad , \quad df. = 4$$

Cramer 's V

จากตาราง 23 เมื่อทำการสำรวจบุคลิกภาพด้านความอ่อนน้อมยอมตามโดยจำแนกตามคุณวุฒิ พบว่า ครูแนะแนวที่จบปริญญาตรีจำนวน 66 คน มีสุขภาพจิตด้านความอ่อนน้อมยอมตามต่ำกว่าปกติร้อยละ 7.6 ปกติร้อยละ 36.4 และสูงกว่าปกติร้อยละ 56

ครูแนะแนวที่จบปริญญาตรีและเคยอบรมจำนวน 62 คน มีสุขภาพจิตด้านความอ่อนน้อมยอมตามต่ำกว่าปกติร้อยละ 6.5 ปกติร้อยละ 32.3 และสูงกว่าปกติร้อยละ 61.2

ครูแนะแนวที่จบปริญญาโทจำนวน 22 คน มีสุขภาพจิตด้านความอ่อนน้อมยอมตามต่ำกว่าปกติร้อยละ 18.2 ปกติร้อยละ 45.5 และสูงกว่าปกติร้อยละ 36.3

และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างคุณวุฒิกับบุคลิกภาพด้านความอ่อนน้อมยอมตามพบว่า คุณวุฒิไม่มีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพด้านความอ่อนน้อมยอมตาม

ตาราง 24 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณวุฒิกับบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวล โดยการคำนวณ
ค่า Chi - square

คุณวุฒิ		ระดับสุขภาพจิตด้านความวิตกกังวล			รวม
		ต่ำกว่าปกติ	ปกติ	สูงกว่าปกติ	
1. ปริญญาตรี	จำนวน	15	21	30	66
	ร้อยละ	22.7	31.8	45.5	100
2. ปริญญาตรี และอบรม	จำนวน	14	25	23	62
	ร้อยละ	22.6	40.3	37.1	100
3. ปริญญาโท	จำนวน	10	10	2	22
	ร้อยละ	45.5	45.5	9.2	100

$$\chi^2 = 10.78^* \quad , \quad df. = 4 \quad p < .05$$

$$\text{Cramer 's V} = 0.18$$

จากตาราง 24 เมื่อทำการสำรวจบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวล โดยจำแนกตาม
คุณวุฒิ พบว่า ครูแนะแนวที่จบปริญญาตรีจำนวน 66 คน มีสุขภาพจิตด้านความวิตกกังวล
ต่ำกว่าปกติร้อยละ 22.7 ปกติร้อยละ 31.8 และสูงกว่าปกติร้อยละ 45.5

ครูแนะแนวที่จบปริญญาตรีและเคยอบรมจำนวน 62 คน มีสุขภาพจิตด้านความวิตก
กังวลต่ำกว่าปกติร้อยละ 22.6 ปกติร้อยละ 40.3 และสูงกว่าปกติร้อยละ 37.1

ครูแนะแนวที่จบปริญญาโทจำนวน 22 คน มีสุขภาพจิตด้านความวิตกกังวลต่ำกว่า
ปกติร้อยละ 45.5 ปกติร้อยละ 45.5 และสูงกว่าปกติร้อยละ 9.0

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างคุณวุฒิกับบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวล พบว่า
คุณวุฒิมีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และเมื่อพิจารณาจากค่า Cramer 's V แล้วพบว่า คุณวุฒิมีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพ
ด้านความวิตกกังวลค่อนข้างน้อย

ตาราง 25 ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพสมรสบุคลิกภาพด้านความอ่อนไหวของจิตใจ
โดยการคำนวณค่า Chi - square

สภาพสมรส		ระดับสุขภาพจิตด้านความอ่อนไหวของจิตใจ			รวม
		ต่ำกว่าปกติ	ปกติ	สูงกว่าปกติ	
1. โสด	จำนวน	7	43	39	89
	ร้อยละ	7.9	48.3	43.8	100
2. แต่งงาน อยู่ด้วยกัน	จำนวน	5	29	23	57
	ร้อยละ	8.8	50.9	40.3	100
3. แต่งงาน แยกกันอยู่	จำนวน	0	2	2	4
	ร้อยละ	0.0	50.0	50.0	100

$$\chi^2 = 0.56 \quad , \quad df. = 4$$

$$\text{Cramer 's V} = 0.04$$

จากตาราง 25 เมื่อทำการสำรวจบุคลิกภาพด้านความอ่อนไหวของจิตใจโดย
จำแนกตามสภาพสมรส พบว่า ครูแนะแนวที่เป็นโสดจำนวน 89 คน มีสุขภาพจิตด้านความ
อ่อนไหวของจิตใจต่ำกว่าปกติร้อยละ 7.9 ปกติร้อยละ 48.3 และสูงกว่าปกติร้อยละ
43.8

ครูแนะแนวที่แต่งงานและอยู่กับคู่สมรสจำนวน 57 คน มีสุขภาพจิตด้านความอ่อนไหว
ของจิตใจต่ำกว่าปกติร้อยละ 8.8 ปกติร้อยละ 50.9 และสูงกว่าปกติร้อยละ 40.3

ครูแนะแนวที่แต่งงานแยกกันอยู่กับคู่สมรสจำนวน 4 คน มีสุขภาพจิตด้านความ
อ่อนไหวของจิตใจปกติร้อยละ 50 สูงกว่าปกติร้อยละ 50

และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพสมรสกับบุคลิกภาพด้านความอ่อนไหว
ของจิตใจ พบว่า สภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพด้านความอ่อนไหวของจิตใจ

ตาราง 26 ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพสมรสและบุคลิกภาพด้านความเก็บกคทางอารมณ์
โดยการคำนวณค่า Chi - square

สภาพสมรส		ระดับสุขภาพจิตด้านความเก็บกคทางอารมณ์			รวม
		ต่ำกว่าปกติ	ปกติ	สูงกว่าปกติ	
1. โสด	จำนวน	19	30	40	89
	ร้อยละ	21.3	33.7	45.0	100
2. แต่งงาน อยู่ด้วยกัน	จำนวน	4	22	31	57
	ร้อยละ	7.0	38.6	54.4	100
3. แต่งงาน แยกกันอยู่	จำนวน	2	2	0	4
	ร้อยละ	50.0	50.0	0.0	100

$$\chi^2 = 11.72^* , \quad df. = 4 \quad p < .05$$

$$\text{Cramer 's V} = 0.19$$

จากตาราง 26 เมื่อทำการสำรวจบุคลิกภาพด้านความเก็บกคทางอารมณ์
โดยจำแนกตามคุณวุฒิ พบว่า ครูแนะแนวที่เป็นโสดจำนวน 89 คน มีสุขภาพจิตด้านความ
เก็บกคทางอารมณ์ต่ำกว่าปกติร้อยละ 21.3 ปกติร้อยละ 33.7 และสูงกว่าปกติร้อยละ

ครูแนะแนวที่แต่งงานอยู่กับคู่สมรสจำนวน 57 คน มีสุขภาพจิตด้านความเก็บกคทางอารมณ์ต่ำกว่าปกติร้อยละ 7 ปกติร้อยละ 38.6 และสูงกว่าปกติร้อยละ 54.4

ครูแนะแนวที่แต่งงานแยกกันอยู่กับคู่สมรสจำนวน 4 คน มีสุขภาพจิตด้านความเก็บกคทางอารมณ์ต่ำกว่าปกติร้อยละ 50 ปกติร้อยละ 50

และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพสมรสกับบุคลิกภาพด้านความเก็บกคทางอารมณ์ พบว่า สภาพสมรสมีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพด้านความเก็บกคทางอารมณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาจากค่า Cramer 's V แล้วพบว่า สภาพสมรสมีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพด้านความเก็บกคทางอารมณ์ค่อนข้างน้อย

ตาราง 27 ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพสมรสกับบุคลิกภาพด้านความอ่อนน้อมยอมตาม โดยการคำนวณค่า Chi - square

สภาพสมรส		ระดับสุขภาพจิตด้านความอ่อนน้อมยอมตาม			รวม
		ต่ำกว่าปกติ	ปกติ	สูงกว่าปกติ	
1. โสด	จำนวน	9	34	46	89
	ร้อยละ	10.1	38.2	51.7	100
2. แต่งงาน อยู่ด้วยกัน	จำนวน	2	19	36	57
	ร้อยละ	3.5	33.3	36.2	100
3. แต่งงาน แยกกันอยู่	จำนวน	2	1	1	4
	ร้อยละ	50.0	25.0	25.0	100

$$\chi^2 = 11.72^* , \quad df. = 4 \quad P < .05$$

$$\text{Cramer 's V} = 0.19$$

จากตาราง 27 เมื่อทำการสำรวจบุคคลิกภาพด้านความอ่อนน้อมยอมตาม โดย
จำแนกตามสภาพสมรส พบว่า ครูแนะแนวที่เป็นโสดจำนวน 89 คน มีสุขภาพจิตด้านความ
อ่อนน้อมยอมตามต่ำกว่าปกติร้อยละ 10.1 ปกติร้อยละ 38.2 และสูงกว่าปกติร้อยละ
51.7

ครูแนะแนวที่แต่งงานอยู่กับคู่สมรสจำนวน 57 คน มีสุขภาพจิตด้านความอ่อนน้อม
ยอมตามต่ำกว่าปกติร้อยละ 3.5 ปกติร้อยละ 33.3 และสูงกว่าปกติร้อยละ 36.2

ครูแนะแนวที่แต่งงานแยกกันอยู่กับคู่สมรสจำนวน 4 คน มีสุขภาพจิตด้านความ
อ่อนน้อมยอมตามต่ำกว่าปกติร้อยละ 50 ปกติร้อยละ 25 และสูงกว่าปกติร้อยละ 25

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพสมรสกับบุคลิกภาพด้านความอ่อนน้อม
ยอมตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาค่า Cramer 's V
แล้วพบว่าสภาพสมรสกับบุคลิกภาพด้านความอ่อนน้อมยอมตามค่อนข้างน้อย

ตาราง 28 ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพสมรสกับบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวล โดยการ
คำนวณค่า Chi - square

สภาพสมรส		ระดับสุขภาพจิตด้านความวิตกกังวล			รวม
		ต่ำกว่าปกติ	ปกติ	สูงกว่าปกติ	
1. โสด	จำนวน	24	30	35	89
	ร้อยละ	27.0	33.7	39.3	100
2. แต่งงาน อยู่ด้วยกัน	จำนวน	14	23	20	57
	ร้อยละ	24.6	40.4	35.0	100
3. แต่งงาน แยกกันอยู่	จำนวน	1	3	0	4
	ร้อยละ	25.0	75.0	0.0	100

$$\chi^2 = 3.72 , \quad df. = 4$$

$$\text{Cramer 's V} = 0.11$$

จากตาราง 28 เมื่อทำการสำรวจบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวล โดยจำแนกตามสภาพสมรส พบว่า ครูที่เป็นโสดจำนวน 89 คน มีสุขภาพจิตด้านความวิตกกังวลต่ำกว่าปกติร้อยละ 27 ปกติร้อยละ 33.7 และสูงกว่าปกติร้อยละ 39.3

ครูแนะแนวที่แต่งงานอยู่กับคู่สมรสจำนวน 57 คน มีสุขภาพจิตด้านความวิตกกังวลต่ำกว่าปกติร้อยละ 24.6 ปกติร้อยละ 40.4 และสูงกว่าปกติร้อยละ 35

ครูแนะแนวที่แต่งงานแยกกันอยู่กับคู่สมรสจำนวน 4 คน มีสุขภาพจิตด้านความวิตกกังวลต่ำกว่าปกติร้อยละ 25 และปกติร้อยละ 75

และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพสมรสกับบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวลพบว่า สภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวล

ตาราง 29 ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของโรงเรียนกับบุคลิกภาพด้านความอ่อนไหวของจิตใจ โดยการคำนวณค่า Chi - square

ขนาดของโรงเรียน		ระดับสุขภาพจิตด้านความอ่อนไหวของจิต			รวม
		ต่ำกว่าปกติ	ปกติ	สูงกว่าปกติ	
1. กลาง	จำนวน	0	13	11	24
	ร้อยละ	0.0	54.2	45.8	100
2. ใหญ่	จำนวน	5	22	20	47
	ร้อยละ	10.6	46.8	42.6	100
3. พิเศษ	จำนวน	7	39	33	79
	ร้อยละ	8.9	49.4	41.7	100

$$\chi^2 = 2.64 \quad , \quad df. = 4$$

$$\text{Cramer 's V} = 0.09$$

จากตาราง 29 เมื่อทำการสำรวจบุคลิกภาพด้านความอ่อนไหวของจิตใจ โดยจำแนกตามขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน พบว่า ครูแนะแนวที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลางจำนวน 24 คน มีสุขภาพจิตด้านความอ่อนไหวของจิตใจปกติร้อยละ 54.2 และสูงกว่าปกติร้อยละ 45.8

ครูแนะแนวที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่จำนวน 47 คน มีสุขภาพจิตด้านความอ่อนไหวของจิตใจต่ำกว่าปกติร้อยละ 10.6 และปกติร้อยละ 46.8 และสูงกว่าปกติร้อยละ 42.6

ครูแนะแนวที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดพิเศษ จำนวน 79 คน มีสุขภาพจิตด้านความอ่อนไหวของจิตใจต่ำกว่าปกติร้อยละ 8.9 ปกติร้อยละ 49.4 และสูงกว่าปกติร้อยละ 41.7

และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของโรงเรียนกับบุคลิกภาพด้านความอ่อนไหวของจิตใจ พบว่าขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงานไม่มีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพด้านความอ่อนไหวของจิตใจ

ตาราง 30 ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของโรงเรียนกับบุคลิกภาพด้านความเก็บกคทาง
อารมณ์ โดยการคำนวณค่า Chi - square

ขนาดของโรงเรียน		ระดับสุขภาพจิตด้านความเก็บกคทางอารมณ์			รวม
		ต่ำกว่าปกติ	ปกติ	สูงกว่าปกติ	
1. กลาง	จำนวน	7	4	13	24
	ร้อยละ	29.2	14.7	54.1	100
2. ใหญ่	จำนวน	3	25	19	47
	ร้อยละ	6.4	53.2	40.4	100
3. พิเศษ	จำนวน	15	25	39	79
	ร้อยละ	19.0	31.6	49.4	100

$$\chi^2 = 13.03 , \quad df. = 4 \quad P < .05$$

$$\text{Cramer 's V} = 0.20$$

จากตาราง 30 เมื่อทำการสำรวจบุคลิกภาพด้านความเก็บกคทางอารมณ์โดย
จำแนกตามขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน พบว่า ครูแนะแนวที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาด
กลางจำนวน 24 คน มีสุขภาพจิตด้านความเก็บกคทางอารมณ์ต่ำกว่าปกติร้อยละ 29.2
ปกติร้อยละ 16.7 และสูงกว่าปกติร้อยละ 54.1

ครูแนะแนวที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่จำนวน 47 คน มีสุขภาพจิตด้าน
ความเก็บกคทางอารมณ์ต่ำกว่าปกติร้อยละ 6.4 ปกติร้อยละ 53.2 และสูงกว่าปกติ
ร้อยละ 40.4

ครูแนะแนวที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดพิเศษจำนวน 79 คน มีสุขภาพจิต
ด้านความเก็บกคทางอารมณ์ต่ำกว่าปกติร้อยละ 19 ปกติร้อยละ 31.6 และสูงกว่า

ปกติร้อยละ 49.4

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของโรงเรียนกับบุคลิกภาพด้านความเก็บกคทางอารมณ์ พบว่าขนาดของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพด้านความเก็บกคทางอารมณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาจากค่า Cramer 's V แล้วพบว่าขนาดของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพด้านความเก็บกคทางอารมณ์ค่อนข้างน้อย

ตาราง 31 ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของโรงเรียนกับบุคลิกภาพด้านความอ่อนน้อมยอมตาม โดยการคำนวณคล Chi - square

ขนาดของโรงเรียน		ระดับสุขภาพจิตด้านความอ่อนน้อมยอมตาม			รวม
		ต่ำกว่าปกติ	ปกติ	สูงกว่าปกติ	
1. กลาง	จำนวน	1	1	16	24
	ร้อยละ	4.2	29.1	66.7	100
2. ใหญ่	จำนวน	4	17	26	47
	ร้อยละ	8.5	36.2	55.3	100
3. พิเศษ	จำนวน	8	30	41	79
	ร้อยละ	10.1	38.0	51.9	100

$$\chi^2 = 1.87 , \quad df. = 4$$

$$\text{Cramer 's V} = 0.07$$

จากตาราง 31 เมื่อทำการสำรวจบุคลิกภาพด้านความอ่อนน้อมยอมตาม โดยจำแนกตามขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน พบว่าครูแนะแนวที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดกลางจำนวน 24 คน มีสุขภาพจิตด้านความอ่อนน้อมยอมตามต่ำกว่าปกติร้อยละ 4.2

ปกติร้อยละ 29.1 และสูงกว่าปกติร้อยละ 66.7

ครูแนะแนวที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่จำนวน 47 คน มีสุขภาพจิตด้านความอ่อนน้อมยอมตามต่ำกว่าปกติร้อยละ 8.5 ปกติร้อยละ 36.2 และสูงกว่าปกติร้อยละ 55.3

ครูแนะแนวที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดพิเศษจำนวน 79 คน มีสุขภาพจิตด้านความอ่อนน้อมยอมตามต่ำกว่าปกติร้อยละ 10.1 ปกติร้อยละ 38 และสูงกว่าปกติร้อยละ 51.9

และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของโรงเรียนกับบุคลิกภาพด้านความอ่อนน้อมยอมตาม พบว่าขนาดของโรงเรียนที่ครูแนะแนวปฏิบัติงานอยู่ไม่มีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพด้านความอ่อนน้อมยอมตาม

ตาราง 32 ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของโรงเรียนกับบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวล
โดยการคำนวณค่า Chi - square

ขนาดของโรงเรียน		ระดับสุขภาพจิตด้านความวิตกกังวล			รวม
		ต่ำกว่าปกติ	ปกติ	สูงกว่าปกติ	
1. กลาง	จำนวน	3	13	8	24
	ร้อยละ	12.5	54.2	33.3	100
2. ใหญ่	จำนวน	8	15	24	47
	ร้อยละ	17.0	31.9	51.1	100
3. พิเศษ	จำนวน	28	28	23	79
	ร้อยละ	35.4	35.4	29.2	100

$$\chi^2 = 12.07^*$$

$$df. = 4, P < .05$$

$$\text{Cramer's } V = 0.02$$

จากตาราง 32 เมื่อทำการสำรวจบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวล โดยจำแนกตามขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน พบว่าครูแนะแนวที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 24 คน มีสุขภาพจิตด้านความวิตกกังวลต่ำกว่าปกติร้อยละ 12.5 ปกติร้อยละ 54.2 และสูงกว่าปกติร้อยละ 33.3

ครูแนะแนวที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 47 คน มีสุขภาพจิตด้านความวิตกกังวลต่ำกว่าปกติร้อยละ 17.0 ปกติร้อยละ 31.9 และสูงกว่าปกติร้อยละ 51.1

ครูแนะแนวที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดพิเศษ จำนวน 79 คน มีสุขภาพจิตต่ำกว่าปกติร้อยละ 35.4 ปกติร้อยละ 35.4 และสูงกว่าปกติร้อยละ 29.2

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของโรงเรียนกับบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวล พบว่าขนาดของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาจากค่า Cramer 's V แล้ว พบว่าขนาดของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวลค่อนข้างน้อย

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบสุขภาพจิตของครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของคะแนน
มาตรฐานของบุคลิกภาพ 4 ด้าน คือด้านความอ่อนไหวของจิตใจ ด้านความเก็บกคทาง
อารมณ์ ด้านความอ่อนน้อมยอมตาม และด้านความวิตกกังวล จำแนกตามเพศ อายุ
ความสมัครใจ และประสบการณ์ โดยใช้ t - test และจำแนก ตามคุณวุฒิ สภาน
สมรส และขนาดของโรงเรียนโดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of
Variance) แบบ One Way ANOVA

ตาราง 33 การทดสอบหาความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยมาตรฐานสิบ ($\bar{X}$) ของ
บุคลิกภาพด้านต่าง ๆ จำแนกตามเพศ โดยการคำนวณค่า t - test

บุคลิกภาพด้านต่าง ๆ	เพศชาย		เพศหญิง		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ความอ่อนไหวของจิตใจ	6.13	2.13	6.34	1.46	0.51
2. ความเก็บกคทางอารมณ์	6.06	2.65	6.62	1.97	1.01
3. ความอ่อนน้อมยอมตาม	6.06	1.43	6.56	1.73	1.06
4. ความวิตกกังวล	6.66	1.98	5.77	2.15	1.54

จากตาราง 33 เมื่อพิจารณาค่าความแตกต่างระหว่างระดับสุขภาพจิตในบุคลิกภาพ
แต่ละด้าน โดยจำแนกตามเพศ ปรากฏว่าเพศชายและเพศหญิงมีระดับสุขภาพจิตไม่แตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยของคะแนนมาตรฐานสิบ ($\bar{X}$) ของบุคลิกภาพทั้ง 4 ด้าน
ปรากฏว่าเพศชายมีบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวลสูงกว่าเกณฑ์ปกติ ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในเกณฑ์
ปกติ และเพศหญิงมีสุขภาพจิตด้านความเก็บกคทางอารมณ์และความอ่อนน้อมยอมตามอยู่ในเกณฑ์
สูงกว่าปกติ ส่วนด้านความอ่อนไหวของจิตใจและความวิตกกังวลอยู่ในเกณฑ์ปกติ

ตาราง 34 การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยมาตรฐานดิบ ($\bar{X}$) ของ
บุคลิกภาพด้านต่าง ๆ จำแนกตามอายุ โดยการคำนวณค่า t - test

บุคลิกภาพด้านต่าง ๆ	20 - 30 ปี		31 - 60 ปี		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ความอ่อนไหวของจิตใจ	6.29	1.57	6.37	1.50	0.33
2. ความเก็บกดทางอารมณ์	6.17	2.00	7.10	1.99	2.85**
3. ความอ่อนน้อมยอมตาม	6.36	1.75	6.71	1.64	1.27
4. ความวิตกกังวล	5.96	2.18	5.71	2.09	0.69

$$P < .01^{**}$$

จากตาราง 34 เมื่อพิจารณาค่าความแตกต่างระหว่างระดับสุขภาพจิตในบุคลิกภาพแต่ละด้าน โดยจำแนกตามอายุ ปรากฏว่ากลุ่มที่มีอายุน้อย (20 - 30 ปี) และกลุ่มที่มีอายุมาก (31 - 60 ปี) มีสุขภาพจิตด้านความเก็บกดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับบุคลิกภาพด้านอื่น ๆ ได้แก่ ความอ่อนไหวของจิตใจ ความอ่อนน้อมยอมตาม และความวิตกกังวล ปรากฏว่ากลุ่มที่มีอายุน้อย และกลุ่มที่มีอายุมากไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยของคะแนนมาตรฐานดิบ ($\bar{X}$) ของบุคลิกภาพทั้ง 4 ด้าน ปรากฏว่า กลุ่มที่มีอายุน้อย (20 - 30 ปี) มีสุขภาพจิตอยู่ในเกณฑ์ปกติ และกลุ่มที่มีอายุมาก (31 - 60 ปี) มีสุขภาพจิตด้านความเก็บกดทางอารมณ์ และด้านความอ่อนน้อมยอมตามสูงกว่าเกณฑ์ ส่วนสุขภาพจิตด้านความอ่อนไหวของจิตใจ และความวิตกกังวลอยู่ในเกณฑ์ปกติ

ตาราง 35 การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยมาตรฐานสิบ ($\bar{X}$) ของบุคลิกภาพ
 ด้านต่าง ๆ จำแนกตามความสมัครใจ โดยการคำนวณค่า t - test

บุคลิกภาพด้านต่าง ๆ	สมัครใจ		ไม่สมัครใจ		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ความอ่อนไหวของจิตใจ	6.27	1.59	6.44	1.43	0.64
2. ความเก็บกดทางอารมณ์	6.25	2.11	7.22	1.76	2.80**
3. ความอ่อนน้อมยอมตาม	6.36	1.80	6.82	1.48	1.56
4. ความวิตกกังวล	5.68	2.30	6.22	1.75	1.46

P < .01**

จากตาราง 35 เมื่อพิจารณาค่าความแตกต่างระหว่างระดับสุขภาพจิตในบุคลิกภาพ
 แต่ละด้าน โดยจำแนกตามความสมัครใจ ปรากฏว่ากลุ่มที่สมัครใจและกลุ่มที่ไม่สมัครใจมี
 สุขภาพจิตด้านความเก็บกดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับ
 บุคลิกภาพด้านอื่น ๆ ได้แก่ ด้านความอ่อนไหวของจิตใจ ความอ่อนน้อมยอมตาม และความ
 วิตกกังวลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยของคะแนนมาตรฐานสิบ ($\bar{X}$) ของบุคลิกภาพทั้ง 4 ด้าน
 ปรากฏว่า กลุ่มที่สมัครใจมีสุขภาพจิตอยู่ในเกณฑ์ปกติทุกด้าน และกลุ่มที่ไม่สมัครใจ มีสุขภาพจิต
 ด้านความเก็บกดทางอารมณ์ ความอ่อนน้อมยอมตาม และความอ่อนไหวของจิตใจอยู่ในเกณฑ์
 สูงกว่าปกติ ส่วนด้านความวิตกกังวลอยู่ในเกณฑ์ปกติเพียงด้านเดียว

ตาราง 36 การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยมาตรฐานดิบ ($\bar{X}$) ของบุคลิกภาพ
ที่ต่างกัน ๆ จำแนกตามประสบการณ์ โดยการคำนวณค่า t - test

บุคลิกภาพที่ต่างกัน ๆ	ต่ำกว่า 3 ปี		3 ปีขึ้นไป		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ความอ่อนไหวของจิตใจ	6.36	1.61	6.29	1.46	0.26
2. ความเก็บกดทางอารมณ์	6.70	2.07	6.44	2.02	0.80
3. ความอ่อนน้อมยอมตาม	6.49	1.74	6.53	1.69	0.14
4. ความวิตกกังวล	6.24	2.27	5.48	1.94	2.20 *

$P < .05$ *

จากตาราง 36 เมื่อพิจารณาค่าความแตกต่างระหว่างระดับสุขภาพจิตในบุคลิกภาพ
แต่ละด้านโดยจำแนกตามประสบการณ์ ปรากฏว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์น้อย (ต่ำกว่า 3 ปี)
และกลุ่มที่มีประสบการณ์มาก (3 ปีขึ้นไป) มีสุขภาพจิตด้านความวิตกกังวลแตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับบุคลิกภาพด้านอื่น ๆ ได้แก่ความอ่อนไหวของจิตใจ
ความเก็บกดทางอารมณ์ และความอ่อนน้อมยอมตามไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยของคะแนนมาตรฐานดิบ ($\bar{X}$) ของบุคลิกภาพทั้ง 4 ด้าน
ปรากฏว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์น้อยและกลุ่มที่มีประสบการณ์มากมีสุขภาพจิตด้านความเก็บกดทาง
อารมณ์และความอ่อนน้อมยอมตามอยู่ในเกณฑ์สูงกว่าปกติ ส่วนด้านความอ่อนไหวของจิตใจ
และความวิตกกังวลอยู่ในเกณฑ์ปกติ

ตาราง 37 การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ของคะแนนมาตรฐานดิบ (STEN) ของบุคลิกภาพด้านความอ่อนไหวของจิตใจจำแนกตามคุณวุฒิ

แหล่งของความแปรปรวน	SS.	df.	M.S.	F
ระหว่างกลุ่ม	6.72	2	1.54	1.42
ภายในกลุ่ม	346.26	147	2.35	
รวม	352.99	149		

จากตาราง 36 ความแปรปรวนของคะแนนมาตรฐานดิบของบุคลิกภาพด้านความอ่อนไหวของจิตใจ จำแนกตามคุณวุฒิปรากฏว่ากลุ่มที่จบปริญญาตรี ปริญญาตรีและเคยอบรม และกลุ่มปริญญาโทไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 38 คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนมาตรฐานดิบ (STEN) ของบุคลิกภาพด้านความอ่อนไหวของจิตใจจำแนกตามคุณวุฒิ

คุณวุฒิ	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.
1. ปริญญาตรี	66	6.18	1.56
2. ปริญญาตรีและเคยอบรม	62	6.30	1.45
3. ปริญญาโท	222	6.81	1.65

จากตาราง 38 เมื่อพิจารณาระดับสุขภาพจิตด้านความอ่อนไหวของจิตใจจำแนกตามคุณวุฒิปรากฏว่ากลุ่มที่จบปริญญาตรี และกลุ่มที่จบปริญญาตรีและเคยอบรมมีสุขภาพจิตด้านความอ่อนไหวของจิตใจอยู่ในเกณฑ์ปกติ (6.18 และ 6.30) ส่วนกลุ่มที่จบปริญญาโทมีสุขภาพจิตด้านนี้สูงกว่าเกณฑ์ปกติ (6.81)

ตาราง 39 การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ของคะแนนมาตรฐานดิบ (STEN) ของบุคลิกภาพด้านความเก็บกคทางอารมณ์ จำแนกตามคุณวุฒิ

แหล่งของความแปรปรวน	S.D.	df.	m.S.	F
ระหว่างกลุ่ม	7.43	2	3.71	0.88
ภายในกลุ่ม	617.25	147	4.19	
รวม	624.69	149		

จากตาราง 39 ความแปรปรวนของคะแนนมาตรฐานดิบของบุคลิกภาพด้านความเก็บกคทางอารมณ์ จำแนกตามคุณวุฒิ ปรากฏว่ากลุ่มที่จบปริญญาตรี ปริญญาตรีและเคยอบรม และกลุ่มที่จบปริญญาโทไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 40 คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนมาตรฐานดิบ (STEN) ของบุคลิกภาพด้านความเก็บกคทางอารมณ์ จำแนกตามคุณวุฒิ

คุณวุฒิ	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.
1. ปริญญาตรี	66	6.62	1.99
2. ปริญญาตรีและเคยอบรม	62	6.70	2.05
3. ปริญญาโท	22	6.04	2.19

จากตาราง 40 เมื่อพิจารณาระดับสุขภาพจิตด้านความเก็บกคทางอารมณ์จำแนกตามคุณวุฒิ ปรากฏว่ากลุ่มที่จบปริญญาตรี และปริญญาตรีและเคยอบรมมีสุขภาพจิตด้านความเก็บกคทางอารมณ์สูงกว่าเกณฑ์ปกติ (6.62 และ 6.70) ส่วนกลุ่มที่จบปริญญาโทมีสุขภาพจิตด้านนี้อยู่ในเกณฑ์ปกติ (6.04)

ตาราง 41 การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ของคะแนน
มาตรฐานลิบ (STEN) ของบุคลิกภาพด้านความอ่อนน้อมยอมตาม จำแนกตามคุณวุฒิ

แหล่งของความแปรปรวน	S.S.	df.	M.S.	F
ระหว่างกลุ่ม	24.61	2	12.30	4.38*
ภายในกลุ่ม	412.85	147	2.80	
รวม	437.47	149		

$P < .05^*$

จากตาราง 41 ความแปรปรวนของคะแนนมาตรฐานลิบของบุคลิกภาพด้านความอ่อนน้อมยอมตาม จำแนกตามคุณวุฒิ ปรากฏว่ากลุ่มที่จบปริญญาตรี ปริญญาตรีและเคยอบรม และกลุ่มที่จบปริญญาโทแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และหลังจากทำ Posterial Test โดยวิธี L.S.D. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่จบปริญญาโทแตกต่างจากกลุ่มที่จบปริญญาตรี และปริญญาตรีและเคยอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 42 คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนมาตรฐานสิบ (STEN) ของบุคลิกภาพด้านความอ่อนน้อมยอมตาม จำแนกตามคุณวุฒิ

คุณวุฒิ	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.
1. ปริญญาตรี	66	6.62	1.72
2. ปริญญาตรีและเคยอบรม	62	6.74	1.61
3. ปริญญาโท	22	5.54	1.66

จากตาราง 42 เมื่อพิจารณาระดับสุขภาพจิตด้านความอ่อนน้อมยอมตามจำแนกตามคุณวุฒิ ปรากฏว่ากลุ่มที่จบปริญญาตรี และกลุ่มที่จบปริญญาตรีและเคยอบรมมีสุขภาพจิตด้านความอ่อนน้อมยอมตามสูงกว่าเกณฑ์ปกติ (6.62 และ 6.74) ส่วนกลุ่มที่จบปริญญาโทมีสุขภาพจิตด้านนี้อยู่ในเกณฑ์ปกติ (5.54)

ตาราง 43 การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ของคะแนนมาตรฐานสิบ (STEN) ของบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวล จำแนกตามคุณวุฒิ

แหล่งของความแปรปรวน	S.S.	df.	M.S.	F
ระหว่างกลุ่ม	33.98	2	16.99	3.83*
ภายในกลุ่ม	652.06	147	4.43	
รวม	686.05	149		

$$P < .05^*$$

จากตาราง 43 ความแปรปรวนของคะแนนมาตรฐานสิบของบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวล จำแนกตามคุณวุฒิปรากฏว่า กลุ่มที่จบปริญญาตรี ปริญญาตรีและเคยอบรม และปริญญาโทแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และหลังจากทำ Posterial Test โดยวิธี L.S.D. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม ปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่จบปริญญาโทแตกต่างจากกลุ่มที่จบปริญญาตรี และปริญญาตรีและเคียบรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 44 คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนมาตรฐานดิบ (STEN) ของบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวล จำแนกตามคุณวุฒิ

คุณวุฒิ	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.
1. ปริญญาตรี	66	6.13	2.31
2. ปริญญาตรี และเคียบรวม	62	5.96	2.03
3. ปริญญาโท	22	4.72	1.54

จากตาราง 44 เมื่อพิจารณาระดับสุขภาพจิตด้านความวิตกกังวลจำแนกตามคุณวุฒิ ปรากฏว่า กลุ่มที่จบปริญญาตรี ปริญญาตรีและเคียบรวม และกลุ่มที่จบปริญญาโทมีสุขภาพจิตด้านความวิตกกังวลอยู่ในเกณฑ์ปกติ แต่กลุ่มที่จบปริญญาตรีมีสุขภาพจิตด้านความวิตกกังวลสูงมากที่สุด (6.13)

ตาราง 45 การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ของคะแนน
มาตรฐานลิบ (STEN) ของบุคลิกภาพด้านความอ่อนไหวของจิตใจ จำแนกตามสภาพสมรส

แหล่งของความแปรปรวน	S.S.	df.	M.S.	F
ระหว่างกลุ่ม	3.59	2	1.79	0.75
ภายในกลุ่ม	349.39	147	2.37	
รวม	352.99	149		

จากตาราง 45 ความแปรปรวนของคะแนนมาตรฐานลิบของบุคลิกภาพด้านความอ่อนไหวของจิตใจจำแนกตามสภาพสมรสปรากฏว่า กลุ่มที่เป็นโสด แต่งงานอยู่ด้วยกัน และกลุ่มที่แต่งงานแยกกันอยู่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 46 คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนน
มาตรฐานลิบ (STEN) ของบุคลิกภาพด้านความอ่อนไหวของจิตใจจำแนกตามสภาพสมรส

สภาพสมรส	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.
1. โสด	89	6.28	1.61
2. แต่งงานอยู่ด้วยกัน	57	6.33	1.39
3. แต่งงานแยกกันอยู่	4	7.25	1.89

จากตาราง 46 เมื่อพิจารณาระดับสุขภาพจิตด้านความอ่อนไหวทางจิตใจจำแนกตามสภาพสมรสปรากฏว่า กลุ่มที่เป็นโสด และกลุ่มที่แต่งงานอยู่ด้วยกันมีสุขภาพจิตด้านความอ่อนไหวของจิตใจในเกณฑ์ปกติ (6.28 และ 6.33) ส่วนกลุ่มที่แต่งงานแยกกันอยู่มีสุขภาพจิตด้านนี้สูงกว่าปกติ (7.25)

ตาราง 47 การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ของคะแนนมาตรฐานสิบ (STEN) ของบุคลิกภาพด้านความเก็บกตทางอารมณ์จำแนกตามสภาพสมรส

แหล่งของความแปรปรวน	S.S.	df.	M.S.	F
ระหว่างกลุ่ม	28.14	2	14.07	3.46 *
ภายในกลุ่ม	596.54	147	4.05	
รวม	624.68	149		

$P < .05^*$

จากตาราง 47 ความแปรปรวนของคะแนนมาตรฐานสิบของบุคลิกภาพด้านความเก็บกตทางอารมณ์ จำแนกตามสภาพสมรสปรากฏว่า กลุ่มที่เป็นโสด แต่งงานอยู่ด้วยกัน และแต่งงานแยกกันอยู่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และหลังจากทำ Posterial Test โดยวิธี L.S.D. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่แต่งงานอยู่ด้วยกันและกลุ่มที่แต่งงานแยกกันอยู่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 48 คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนมาตรฐานดิบ (STEN) ของบุคลิกภาพด้านความเก็บกดทางอารมณ์ จำแนกตามสภาพสมรส

สภาพสมรส	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.
1. โสด	89	6.41	2.20
2. แต่งงานอยู่ด้วยกัน	57	6.96	1.66
3. แต่งงานแยกกันอยู่	4	4.50	1.91

จากตาราง 48 เมื่อพิจารณาระดับสุขภาพจิตด้านความเก็บกดทางอารมณ์ จำแนกตามสภาพสมรส ปรากฏว่ากลุ่มที่เป็นโสดและแต่งงานอยู่ด้วยกันมีสุขภาพจิตด้านความเก็บกดทางอารมณ์สูงกว่าเกณฑ์ปกติ (6.41 และ 6.96) แต่กลุ่มที่แต่งงานแยกกันอยู่มีสุขภาพจิตด้านนี้ต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ (4.50)

ตาราง 49 การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ของคะแนน
มาตรฐานสติบ (STEN) ของบุคลิกภาพด้านความอ่อนน้อมยอมตาม จำแนกตาม
สภาพสมรส

แหล่งของความแปรปรวน	S.S.	df.	M.S.	F
ระหว่างกลุ่ม	19.88	2	9.94	3.50 *
ภายในกลุ่ม	417.58	147	2.84	
รวม	437.47	149		

$P < .05^*$

จากตาราง 49 ความแปรปรวนของคะแนนมาตรฐานสติบของบุคลิกภาพด้านความ
อ่อนน้อมยอมตามจำแนกตามสภาพสมรส ปรากฏว่ากลุ่มที่เป็นโสด แต่งงานอยู่ด้วยกัน และ
แต่งงานแยกกันอยู่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และหลังจากทำ Posterial Test โดยวิธี L.S.D. เพื่อเปรียบเทียบความ
แตกต่างระหว่างกลุ่มปรากฏว่า กลุ่มที่เป็นโสด และแต่งงานอยู่ด้วยกันแตกต่างจากกลุ่มที่
แต่งงานแยกกันอยู่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 50 คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนน
มาตรฐานสิบ (STEN) ของบุคลิกภาพด้านความอ่อนน้อมยอมตาม จำแนกตามสภาพสมรส

สภาพสมรส	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.
1. โสด	89	6.44	1.73
2. แต่งงานอยู่ด้วยกัน	57	6.75	1.56
3. แต่งงานแยกกันอยู่	4	4.50	2.38

จากตาราง 50 เมื่อพิจารณาระดับสุขภาพจิตด้านความอ่อนน้อมยอมตามจำแนกตามสภาพสมรสปรากฏว่า กลุ่มที่เป็นโสด และแต่งงานแล้วอยู่ด้วยกันมีสุขภาพจิตด้านความอ่อนน้อมยอมตามสูงกว่าเกณฑ์ปกติ (6.44 และ 6.75) แต่กลุ่มที่แต่งงานแยกกันอยู่มีสุขภาพจิตด้านนี้ต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ (4.50)

ตาราง 51 การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ของคะแนน
มาตรฐานสิบ (STEN) ของบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวล จำแนกตามสภาพสมรส

แหล่งของความแปรปรวน	S.S.	df.	M.S.	F
ระหว่างกลุ่ม	3.09	2	1.54	0.33
ภายในกลุ่ม	682.96	147	4.64	
รวม	686.05	149		

จากตาราง 51 ความแปรปรวนของคะแนนมาตรฐานสิบของบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวล จำแนกตามสภาพสมรสปรากฏว่า กลุ่มที่เป็นโสด แต่งงานอยู่ด้วยกัน และแต่งงานแยกกันอยู่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 52 คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนน
มาตรฐานสิบ (STEN) ของบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวล จำแนกตามสภาพสมรส

สภาพสมรส	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.
1. โสด	89	5.89	2.27
2. แต่งงานอยู่ด้วยกัน	57	5.85	2.00
3. แต่งงานแยกกันอยู่	4	5.00	0.81

จากตาราง 52 เมื่อพิจารณาระดับสุขภาพจิตด้านความวิตกกังวล จำแนกตามสภาพสมรสปรากฏว่า กลุ่มที่เป็นโสด แต่งงานอยู่ด้วยกัน และแต่งงานแยกกันอยู่มีสุขภาพจิตด้านความวิตกกังวลอยู่ในเกณฑ์ปกติ และกลุ่มที่เป็นโสดมีความวิตกกังวลสูงที่สุด

ตาราง 53 การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ของคะแนนมาตรฐานดิบ (STEN) ของบุคลิกภาพด้านความอ่อนไหวของจิตใจ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

แหล่งของความแปรปรวน	S.S.	df.	M.S.	F
ระหว่างกลุ่ม	2.00	2	1.00	0.41
ภายในกลุ่ม	250.99	147	2.38	
รวม	352.99	149		

จากตาราง 53 ความแปรปรวนของคะแนนมาตรฐานดิบของบุคลิกภาพด้านความอ่อนไหวของจิตใจจำแนกตามขนาดของโรงเรียนปรากฏว่า กลุ่มที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดพิเศษไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 54 คะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนมาตรฐานดิบ (STEN) ของบุคลิกภาพด้านความอ่อนไหวของจิตใจจำแนกตามตามขนาดของโรงเรียน

ขนาดของโรงเรียน	จำนวน	$\bar{x}$	S.D.
1. โรงเรียนขนาดกลาง	24	6.50	1.35
2. โรงเรียนขนาดใหญ่	47	6.17	1.49
3. โรงเรียนขนาดพิเศษ	79	6.36	1.62

จากตาราง 54 เมื่อพิจารณาระดับสุขภาพจิตด้านความอ่อนไหวของจิตใจ จำแนกตามขนาดของโรงเรียนปรากฏว่า กลุ่มที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลางมีสุขภาพจิตด้านความอ่อนไหวของจิตใจอยู่ในเกณฑ์สูงกว่าปกติ (6.50) และกลุ่มที่ปฏิบัติงานอยู่ใน

โรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดพิเศษมีสุขภาพจิตค้ำนอยู่ในเกณฑ์ปกติ (6.17) และ 6.36)

ตาราง 55 การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ของคะแนนมาตรฐานสติบ (STEN) ของบุคลิกภาพค้ำนความเก็บกคทางอารมณ์ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

แหล่งของความแปรวน	S.S.	df.	M.S.	F
ระหว่างกลุ่ม	1.62	2	0.81	0.19
ภายในกลุ่ม	623.06	147	4.23	
รวม	624.68	149		

จากตาราง 55 ความแปรปรวนของคะแนนมาตรฐานสติบของบุคลิกภาพค้ำนความเก็บกคทางอารมณ์ จำแนกตามขนาดของโรงเรียนปรากฏว่า กลุ่มที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดพิเศษไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 56 คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนมาตรฐานดิบ (STEN) ของบุคลิภาพด้านความเก็บกตทางอารมณ์ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขนาดของโรงเรียน	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.
1. โรงเรียนขนาดกลาง	24	6.75	2.34
2. โรงเรียนขนาดใหญ่	47	6.63	1.66
3. โรงเรียนขนาดพิเศษ	79	6.48	2.17

จากตาราง 56 เมื่อพิจารณาระดับสุขภาพจิตด้านความเก็บกตทางอารมณ์ จำแนกตามขนาดของโรงเรียนปรากฏว่า กลุ่มที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดพิเศษมีสุขภาพจิตด้านความเก็บกตทางอารมณ์ อยู่ในเกณฑ์สูงกว่าปกติ และกลุ่มที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลางมีสุขภาพจิตด้านนี้สูงที่สุด (6.75)

ตาราง 57 การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ของคะแนนมาตรฐานดิบ (STEN) ของบุคลิภาพด้านความอ่อนน้อมยอมตาม จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

แหล่งของความแปรปรวน	S.S.	df.	M.S.	F
ระหว่างกลุ่ม	7.40	2	3.70	1.26
ภายในกลุ่ม	430.07	147	2.92	
รวม	437.47	149		

จากตาราง 57 ความแปรปรวนของคะแนนมาตรฐานดิบของบุคลิกภาพด้านความอ่อนน้อมยอมตาม จำแนกตามขนาดของโรงเรียนปรากฏว่า กลุ่มที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดพิเศษไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 58 คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนมาตรฐานดิบ (STEN) ของบุคลิกภาพด้านความอ่อนน้อมยอมตาม จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขนาดของโรงเรียน	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.
1. โรงเรียนขนาดกลาง	24	6.79	1.55
2. โรงเรียนขนาดใหญ่	47	6.72	1.79
3. โรงเรียนขนาดพิเศษ	79	6.30	1.70

จากตาราง 58 เมื่อพิจารณาระดับสุขภาพจิตด้านความอ่อนน้อมยอมตาม จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ปรากฏว่า กลุ่มที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่มีสุขภาพจิตด้านความอ่อนน้อมยอมตามสูงกว่าเกณฑ์ปกติ (6.79 และ 6.72) กลุ่มที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดพิเศษมีสุขภาพจิตด้านนี้อยู่ในเกณฑ์ปกติ (6.30)

ตาราง 59 การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ของคะแนน
มาตรฐานสติบ (STEN) ของบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวล จำแนกตามขนาดของ
โรงเรียน

แหล่งของความแปรปรวน	S.S.	df.	M.S.	F
ระหว่างกลุ่ม	35.03	2	17.51	3.95*
ภายในกลุ่ม	651.02	147	4.42	
รวม	686.05	149		

P < .05

จากตาราง 59 ความแปรปรวนของคะแนนมาตรฐานสติบของบุคลิกภาพด้านความ
วิตกกังวล จำแนกตามขนาดของโรงเรียนปรากฏว่า กลุ่มที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง
โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดพิเศษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และหลังจากทำ Posterial Test โดยวิธี L.S.D. เพื่อเปรียบเทียบ
ความแตกต่างระหว่างกลุ่มปรากฏว่า กลุ่มที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดพิเศษและโรงเรียน
ขนาดใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 60 คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนมาตรฐานสิบ (STEN) ของบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวล จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขนาดของโรงเรียน	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.
1. โรงเรียนขนาดกลาง	24	6.25	2.00
2. โรงเรียนขนาดใหญ่	47	6.42	2.00
3. โรงเรียนขนาดพิเศษ	79	5.40	2.18

จากตาราง 60 เมื่อพิจารณาระดับสุขภาพจิตด้านความวิตกกังวล จำแนกตามขนาดของโรงเรียนปรากฏว่ากลุ่มที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดพิเศษ มีสุขภาพจิตด้านความวิตกกังวลสูงกว่าเกณฑ์ปกติ และกลุ่มที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่มีสุขภาพจิตด้านนี้สูงกว่าเกณฑ์ปกติ

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมายที่จะสำรวจสุขภาพจิตและเปรียบเทียบระดับสุขภาพจิตของครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามเพศ อายุ ความสมัครใจในการทำงาน ประสบการณ์ในการทำงาน คุณวุฒิ สภาพสมรส และขนาดของโรงเรียนที่ครูแนะแนวปฏิบัติงานอยู่

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ระดับสุขภาพจิตของครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร อยู่ในเกณฑ์ดีปกติ
2. เพศ อายุ ความสมัครใจ ประสบการณ์ คุณวุฒิ สภาพสมรส และขนาดของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับสุขภาพจิตด้านความอ่อนไหวของจิตใจ ความเก็บกดทางอารมณ์ ความอ่อนไหวของจิตใจ ความอ่อนน้อมยอมตาม และความวิตกกังวลของครูแนะแนว
3. ครูแนะแนวชายและครูแนะแนวหญิงมีสุขภาพจิตแตกต่างกัน
4. ครูแนะแนวที่มีระดับอายุต่างกันมีสุขภาพจิตแตกต่างกัน
5. ครูแนะแนวที่ทำหน้าที่ด้วยความสมัครใจและไม่สมัครใจมีสุขภาพจิตแตกต่างกัน
6. ครูแนะแนวที่มีประสบการณ์ในการทำงานแนะแนวต่างกันมีสุขภาพจิตแตกต่างกัน
7. ครูแนะแนวที่มีคุณวุฒิต่างกันมีสุขภาพจิตแตกต่างกัน
8. ครูแนะแนวที่มีสภาพสมรสต่างกันมีสุขภาพจิตแตกต่างกัน
9. ครูแนะแนวที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีสุขภาพจิตแตกต่างกัน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ เป็นครูแนะแนวที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2524 โดยสุ่มมาจากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 150 คน เป็นชาย 15 คน และหญิง 135 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาคั้งนี้ใช้แบบทดสอบที่แปลและเรียบเรียงเป็นภาษาไทยจากแบบทดสอบ Neuroticism Scale Questionnaire หรือ "The NSQ" วัดระดับสุขภาพจิต โดยแยกเป็นบุคลิกภาพ 4 ด้าน คือ ความอ่อนไหวของจิตใจ ความเก็บกดทางอารมณ์ ความอ่อนน้อมยอมตาม และความวิตกกังวล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาคะแนนรวมของบุคลิกภาพแต่ละด้าน แล้วเปลี่ยนคะแนนรวมแต่ละด้าน ให้เป็นคะแนนมาตรฐานโดยเทียบจากตารางในภาคผนวก ก หน้า 111
2. แจกแจงความถี่ของครูแนะแนวที่มีสุขภาพจิตปกติ และผู้ที่มีสุขภาพจิตไม่ปกติ จำแนกตาม เพศ อายุ ความสมัครใจ ประสบการณ์ คุณวุฒิ สภาพสมรส และขนาดของโรงเรียน และทดสอบความสัมพันธ์ (Association) และระดับความสัมพันธ์ (Degree of Association) ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามโดยใช้ค่า Chi - square และ Cramer 's V
3. หาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคะแนนมาตรฐานแต่ละด้าน โดยจำแนกตามเพศ อายุ ความสมัครใจ ประสบการณ์ คุณวุฒิ สภาพสมรส และขนาดของโรงเรียน
4. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย (Mean) ของคะแนนมาตรฐานแต่ละด้าน โดยจำแนกตามเพศ อายุ ความสมัครใจ และประสบการณ์ โดยใช้ t -test
5. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย (Mean) ของคะแนนมาตรฐานแต่ละด้านโดยจำแนกตามคุณวุฒิ สภาพสมรส และขนาดของโรงเรียน โดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) แบบ One Way ANOVA

สรุปผลการศึกษา

1. สุขภาพจิตของครูแนะแนวอยู่ในเกณฑ์ดีปกติมีจำนวนมากกว่าปกติ เรียงตามลำดับจำนวนที่มากที่สุดดังนี้

1.1	ความเก็บกดทางอารมณ์	64.00 %
1.2	ความอ่อนน้อมยอมตาม	64.00 %
1.3	ความวิตกกังวล	62.00 %
1.4	ความอ่อนไหวของจิตใจ	50.67 %

2. ลักษณะสุขภาพจิตของครูแนะแนวด้านความอ่อนไหวของจิตใจ ความเก็บกดทางอารมณ์ ความอ่อนน้อมยอมตาม และความวิตกกังวลไม่มีความสัมพันธ์กับเพศของครูแนะแนว และความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยมาตรฐานสิบของบุคลิกภาพทั้ง 4 ด้านของครูแนะแนวชายและครูแนะแนวหญิงไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. สุขภาพจิตด้านความเก็บกดทางอารมณ์ มีความสัมพันธ์กับระดับอายุของครูแนะแนวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่มีความสัมพันธ์กันเพียงเล็กน้อย ส่วนบุคลิกภาพด้านอื่น ๆ ได้แก่ ความอ่อนไหวของจิตใจ ความอ่อนน้อมยอมตาม และความวิตกกังวล ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับอายุของครูแนะแนว และความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยมาตรฐานสิบของบุคลิกภาพด้านความเก็บกดทางอารมณ์ ของครูแนะแนวที่มีอายุน้อย (20 - 30 ปี) และครูแนะแนวที่มีอายุมาก (31 - 60 ปี) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนบุคลิกภาพด้านอื่น ๆ ได้แก่ ความอ่อนไหวของจิตใจ ความอ่อนน้อมยอมตาม และความวิตกกังวล ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. สุขภาพจิตด้านความวิตกกังวลมีความสัมพันธ์กับความสมัครใจหรือไม่สมัครใจของครูแนะแนวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่มีความสัมพันธ์กันเพียงเล็กน้อย ส่วนบุคลิกภาพด้านอื่น ๆ ได้แก่ ความอ่อนไหวของจิตใจ ความเก็บกดทางอารมณ์ และความอ่อนน้อมยอมตาม ไม่มีความสัมพันธ์กับความสมัครใจหรือไม่สมัครใจของครูแนะแนว และความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยมาตรฐานสิบของบุคลิกภาพด้านความเก็บกดทางอารมณ์ของครูแนะแนวที่สมัครใจและไม่สมัครใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ส่วนบุคลิกภาพด้านอื่น ๆ ได้แก่ ความอ่อนไหวของจิตใจ ความอ่อนน้อมยอมตาม และความวิตกกังวล ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5. สุขภาพจิตของครูแนะแนวด้านความอ่อนไหวของจิตใจ ความเก็บกคทางอารมณ์ ความอ่อนน้อมยอมตาม และความวิตกกังวลไม่มีความสัมพันธ์กับประสบการณ์ของครูแนะแนว และความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยมาตรฐานลิบของบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวลของครูแนะแนวที่มีประสบการณ์น้อย (ต่ำกว่า 3 ปี) และครูแนะแนวที่มีประสบการณ์มาก (ตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนบุคลิกภาพด้านความอ่อนไหวของจิตใจ ความเก็บกคทางอารมณ์ และความอ่อนน้อมยอมตาม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

6. สุขภาพจิตของครูแนะแนวด้านความวิตกกังวลมีความสัมพันธ์กับคุณวุฒิของครูแนะแนวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่มีความสัมพันธ์กันเพียงเล็กน้อย ส่วนบุคลิกภาพด้านความอ่อนไหวของจิตใจ ความเก็บกคทางอารมณ์ และความอ่อนน้อมยอมตาม ไม่มีความสัมพันธ์กับคุณวุฒิของครูแนะแนว และความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยมาตรฐานลิบของบุคลิกภาพด้านความอ่อนน้อมยอมตาม และความวิตกกังวลของครูแนะแนวที่จบปริญญาตรี ปริญญาตรีและเคยอบรม และปริญญาโทมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนบุคลิกภาพด้านความอ่อนไหวของจิตใจ และความเก็บกคทางอารมณ์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

7. สุขภาพจิตของครูแนะแนวด้านความเก็บกคทางอารมณ์ และความอ่อนน้อมยอมตามมีความสัมพันธ์กับสภาพสมรสของครูแนะแนวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่มีความสัมพันธ์กันเพียงเล็กน้อย และความแปรปรวนของคะแนนมาตรฐานลิบของบุคลิกภาพด้านความเก็บกคทางอารมณ์ และความอ่อนน้อมยอมตามของครูแนะแนวที่เป็นโสด แต่งงานอยู่ด้วยกัน และแต่งงานแยกกันอยู่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนบุคลิกภาพด้านความอ่อนไหวของจิตใจ และความวิตกกังวลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

8. สุขภาพจิตของครูแนะแนวด้านความเก็บกดทางอารมณ์ และความวิตกกังวล มีความสัมพันธ์กับขนาดของโรงเรียนที่ครูแนะแนวปฏิบัติงานอยู่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความแปรปรวนของคะแนนมาตรฐานลิขของบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวลของครูแนะแนวที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดพิเศษ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนบุคลิกภาพด้านความอ่อนไหวของจิตใจ ความเก็บกดทางอารมณ์ และความอ่อนน้อมยอมตามไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การอภิปรายผล

1. สุขภาพจิตของครูแนะแนวอยู่ในเกณฑ์ผิดปกติ มีจำนวนมากกว่าปกติ โดยมีความเก็บกดทางอารมณ์และความอ่อนน้อมยอมตามผิดปกติมากเป็นอันดับที่หนึ่ง รองลงมาคือความวิตกกังวล และมีความอ่อนไหวของจิตใจผิดปกติน้อยที่สุด ซึ่งเป็นไปตามข้อสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้ผู้เขียนขออภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าเรียงตามลำดับดังนี้

บุคลิกภาพด้านความเก็บกดทางอารมณ์ และความอ่อนน้อมยอมตามผิดปกติ

มีจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 64) อาจเป็นเพราะว่าลักษณะการทำงานของครูแนะแนวนั้นจะต้องคอยบริการและให้ความช่วยเหลือให้คำปรึกษาแก่เด็ก ครูอาจารย์ทั่วไป ตลอดจนบุคลากรทุกคนในโรงเรียน ในการให้บริการครูแนะแนวจำเป็นต้องระงับอารมณ์หรือความรู้สึกไม่พอใจต่าง ๆ ที่ตนมีอยู่ เพื่อให้ตนมีสมาธิในการรับฟัง เพื่อให้คำปรึกษาแก่เขาเหล่านั้น ต้องทำตัวเป็นผู้มีอารมณ์สงบ เยือกเย็น สุขุม และเป็นผู้ใหญ่ ในขณะที่เดียวกันก็ต้องสุภาพ เรียบร้อย และอ่อนหวาน มีมนุษยสัมพันธ์ดี การปรับตัวของครูแนะแนวจึงออกมาในรูปของการเก็บกดความรู้สึกและอารมณ์ อ่อนน้อมต่อผู้ใหญ่ นุ่มนวลต่อเด็กอยู่ตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เรดเคิล และวัตเทนเบอร์ก (Redle and Wattenberg. 1951 :388-405) ที่ว่า ครูต้องทำตนเป็นผู้ที่สนใจต่อการสอนทั้ง ๆ ที่ความจริงแล้วอาจไม่เป็นเช่นนั้น อารมณ์ที่ครูแสดงที่อื่นได้ แต่ในชั้นเรียนครูต้องคอยระงับเก็บกดไว้ ครูต้องประพฤติดนให้อยู่ในระเบียบแบบแผนอยู่เสมอ ครูอยากจะทำอะไรตามใจก็ทำไม่ได้ ทำให้เกิดความกดดันในจิตใจ ครูไม่สบายใจ

ส่วนด้านความวิตกกังวลนั้น บทบาทและหน้าที่ของครูแนะแนวมีความสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินงานการเรียนการสอนของโรงเรียน ครูแนะแนวนอกจากจะทำหน้าที่ในการให้คำปรึกษาแล้ว ยังต้องสอนวิชากิจกรรมแนะแนว เป็นคณะกรรมการบริหารโรงเรียน เป็นคณะกรรมการดำเนินงานด้านวิชาการ จัดแผนการเรียนและจัดวางตัวนักเรียนเข้าแผนการเรียนต่าง ๆ จะเห็นว่าภาระหน้าที่ของครูแนะแนวนั้นมีมากมายหลายด้าน จึงเป็นเหตุให้ครูแนะแนวมักจะมีความวิตกกังวลในการปฏิบัติหน้าที่ของตนอยู่เสมอ ๆ

ส่วนด้านความอ่อนไหวของจิตใจนั้น พบว่าครูแนะแนวมีความผิดปกติทางค่านี้นี้เป็นจำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ 50.67) ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าครูแนะแนวได้รับการศึกษาอบรมมาทางด้านจิตวิทยามนุษย์มาเป็นอย่างดี มีความเข้าใจถึงสภาพและปัญหาในชีวิตค่อนข้างดี และสามารถควบคุมอารมณ์และความรู้สึกของตนได้ จึงมีความอ่อนไหวของจิตใจอยู่ในระดับผิดปกติในจำนวนที่ไม่มากนัก

ครูแนะแนวในปัจจุบันมีบทบาทที่จะต้องช่วยให้เด็กพัฒนาเต็มตามความสามารถของแต่ละคน ช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหาแก่เด็ก และยังคงช่วยให้เด็กเข้าใจและรู้จักตนเอง เข้าใจคนอื่นในสังคม สามารถเลือกตัดสินใจและแก้ปัญหาได้อย่างฉลาด (ภิญโญ สาธร 2514 : 17) จะเห็นว่าเป็นภาระและหน้าที่ที่หนักมาก และจากงานวิจัยของ คาแพลน และโอเคีย (Kaplan and O'kea. 1953 : 351 -354) ได้ศึกษาพบว่าภาระหน้าที่การทำงานของครูมากเกินไปเป็นสิ่งที่เบียดเบียนสุขภาพจิตของครูมากที่สุด โดยเฉพาะครูแนะแนวนอกจากต้องทำหน้าที่แนะแนวแล้วยังต้องมีหน้าที่ในการสอน เช่นเดียวกับครูทั่วไปอีกด้วย ดังนั้นบทบาทและหน้าที่ของครูแนะแนวจึงน่าจะเป็นมูลเหตุให้สุขภาพจิตของครูแนะแนวผิดไปจากเกณฑ์ปกติ

2. ลักษณะสุขภาพจิตของครูแนะแนวทั้ง 4 ค่าย ไม่มีความสัมพันธ์กับเพศของครูแนะแนว และครูแนะแนวชายและครูแนะแนวหญิงมีสุขภาพจิตทั้ง 4 ค่าย มีความอ่อนไหวของจิตใจ ความเก็บกดทางอารมณ์ ความอ่อนน้อมยอมตาม และความวิตกกังวลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากครูแนะแนวทั้งชายและหญิงได้รับ

การศึกษาอบรมเกี่ยวกับจิตวิทยาและเทคนิคต่าง ๆ ในการแนะแนวจากสถาบันอุดมศึกษา
มามากพอ ๆ กันจึงทำให้ทั้งครูแนะแนวชายและครูแนะแนวหญิงสามารถปรับตัวได้ก็
พอ ๆ กัน

ถึงแม้ว่าจากการคำนวณค่าทางสถิติจะพบว่าครูแนะแนวชายและครูแนะแนวหญิง
มีสุขภาพจิตแต่ละด้านไม่แตกต่างกันเลย แต่เมื่อดูจากค่าระดับคะแนนเฉลี่ยมาตรฐานสิบ
ของครูแนะแนวทั้งชายและหญิงปรากฏว่าครูแนะแนวชายมีความวิตกกังวลสูงกว่าปกติ
ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากลักษณะโดยธรรมชาติของผู้ชายมักเข้มแข็ง และเอาอก
เอาใจคนไม่เก่ง เมื่อต้องมาทำงานแนะแนวซึ่งเป็นงานด้านการให้บริการจึงอาจทำ
ให้ครูแนะแนวชายเกิดความไม่สบายใจและวิตกกังวลที่จะต้องเผชิญกับสภาพที่ตนไม่มี
ความถนัด และพบว่า ครูแนะแนวหญิงมีความเก็บกคอารมณ์และความอ่อนน้อมยอมตาม
สูงกว่าปกติ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากเป็นลักษณะโดยธรรมชาติของเพศหญิงที่มักจะ
ได้รับความช่วยเหลือหรือต้องพึ่งพาผู้อื่น สังคมมองเพศหญิงเป็นเพศที่อ่อนแอ และใน
สังคมไทยหญิงไทยถูกอบรมให้เป็นกุลสตรีที่มีความสงบเสงี่ยมเรียบร้อย เป็นเพศที่ง่าย
แก่การอบรมสั่งสอน เพศหญิงจึงเคยชินกับการเก็บกคความรู้สึกและระงับอารมณ์ของตน
เองมาตลอด จึงอาจเป็นมูลเหตุให้ครูแนะแนวหญิงมีความเก็บกคทางอารมณ์และความ
อ่อนน้อมยอมตามสูงกว่าเกณฑ์ปกติ

3. สุขภาพจิตด้านความเก็บกคทางอารมณ์มีความสัมพันธ์กับระดับอายุของ
ครูแนะแนวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และครูแนะแนวที่มีอายุน้อย (20-30 ปี)
และครูแนะแนวที่มีอายุมาก (31 - 60 ปี) มีสุขภาพจิตด้านความเก็บกคทางอารมณ์
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ครูแนะแนวที่มีอายุ
มากมักได้รับความเชื่อถือและศรัทธาจากเพื่อนร่วมงานและนักเรียน และเขาเหล่านั้น
ยังคงคาดหวังต่อไปอีกด้วยว่าครูแนะแนวนอกจากจะต้องอยู่ในวัยผู้ใหญ่คืออายุเกิน 30 ปี
แล้ว ยังควรเป็นผู้มีสติ ความขังคิด และมีจิตใจสุขุมเยือกเย็น และควรเป็นคนที่ใช้วิธี
รับฟังช่วยให้นักเรียนรู้จักคิด และแก้ปัญหาด้วยตัวของนักเรียนเอง จากการศึกษาของ
ศักดิ์สิทธิ์ ชัตติยาสุวรรณ ซึ่งทำการศึกษาเรื่องลักษณะผู้ให้คำปรึกษาแนะแนวที่พึงประสงค์
ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสม ประเภทสหศึกษาในภาคกลางของประเทศไทย

ที่ไม่ได้สมัครใจทำงานแนะแนวด้วยตัวเองมีความเก็บกดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า จากการศึกษาของ วีระชาติ แก้วไสย (วีระชาติ แก้วไสย 2518 : 62 - 65) ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่ององค์ประกอบที่ส่งผลต่อความพึงพอใจและความไม่พึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดเชียงราย สรุปผลการวิจัยได้ว่าองค์ประกอบที่ครูมีความพึงพอใจต่ำสุดคือ ลักษณะของงาน จะเห็นว่าครูที่ไม่สมัครใจทำงานแนะแนวด้วยตัวเองอาจไม่มีความพึงพอใจในลักษณะของงานแนะแนว ประกอบกับ เมื่อเปรียบเทียบความพร้อมในจิตใจแล้วผู้ที่สมัครใจย่อมจะมีความพร้อมทางจิตใจมากกว่า รู้ตัวว่าถ้าทำงานในตำแหน่งนี้จะพบกับปัญหาและอุปสรรคอย่างไรบ้าง ซึ่งตรงกันข้ามกับครูแนะแนวที่มีได้สมัครใจทำเมื่อมาเผชิญกับลักษณะงานที่ตนมิได้เตรียมตัวเตรียมใจมาก่อนจะพบปัญหาต่าง ๆ ประดังประเดเข้ามาจนกระทั่งปรับตัวไม่ทัน ไม่ทราบจะหันหน้าไปปรึกษาใคร จะบ่นว่าหรือคำขวัญบังคับบัญชาก็อาจมีผลกระทบกระเทือนต่อตำแหน่งหน้าที่การงาน ดังนั้นครูแนะแนวที่ไม่ได้สมัครใจจึงมีความเก็บกดทางอารมณ์สูงกว่าปกติ

ส่วนบุคลิกภาพด้านอื่น ๆ ไม่ปรากฏว่ามีความสัมพันธ์กับความสมัครใจ และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยมาตรฐานลิขของบุคลิกภาพด้านอื่น ๆ ของครูแนะแนวที่สมัครใจและไม่สมัครใจก็ไม่พบว่ามี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากครูแนะแนวที่ไม่ได้สมัครใจทำงานด้วยตนเอง เมื่อรู้ตัวว่าตนจะต้องรับหน้าที่นี้แน่นอน ไม่สามารถจะบิดพลิ้วได้ จึงพยายามที่จะศึกษาหาความรู้ทางการแนะแนวเพิ่มเติม และอีกประการหนึ่งในการที่ผู้บังคับบัญชาจะแต่งตั้งผู้ใดขึ้นทำหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่ง โดยเฉพาะหน้าที่ครูแนะแนวซึ่งเป็นตัวจักรอันสำคัญยิ่งในการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน และป้องกันปัญหาต่าง ๆ ในโรงเรียน ผู้บังคับบัญชาจะต้องพยายามเลือกเฟ้นคนที่มีบุคลิกที่เหมาะสมกับงานแนะแนวที่สุด ดังนั้นไม่ว่าครูแนะแนวจะสมัครใจทำงานด้วยตัวเองหรือไม่ แต่การที่ได้รับการคัดเลือกมาอย่างนี้จากผู้บังคับบัญชาเชื่อว่าครูแนะแนวผู้นั้นจะต้องเป็นผู้ที่มีพื้นฐานทางจิตใจและบุคลิกภาพดี และสามารถปรับตัวได้ดีพอ ๆ กับครูแนะแนวที่สมัครใจ

5. สุขภาพจิตของครูแนะแนวทั้ง 4 ค่าย ไม่มีความสัมพันธ์กับประสบการณ์ของครูแนะแนว และความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยมาตรฐานจิตของบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวลของครูแนะแนวที่มีประสบการณ์น้อย (ต่ำกว่า 3 ปี) และครูแนะแนวที่มีประสบการณ์มาก (ตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากการศึกษาครั้งนี้แสดงว่าประสบการณ์ไม่มีความเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ ของครูแนะแนวเลย ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการแนะแนวเพิ่งมีการฟื้นฟูพัฒนามาในช่วงระยะเวลาไม่นานนัก ดังนั้นการจัดแบ่งช่วงประสบการณ์ สำหรับผู้มีประสบการณ์น้อยหรือประสบการณ์มากยังไม่เหมาะสมจึงทำให้การศึกษานี้ไม่เป็นไปตามข้อสมมติฐาน

และจากการศึกษาพบว่าครูแนะแนวที่มีประสบการณ์น้อยมีความวิตกกังวลแตกต่างจากครูแนะแนวที่มีประสบการณ์มาก เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยมาตรฐานของบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวล พบว่าทั้งสองกลุ่มมีความวิตกกังวลอยู่ในเกณฑ์ปกติ แต่ครูแนะแนวที่มีประสบการณ์น้อยมีแนวโน้มที่จะมีความวิตกกังวลสูงกว่าปกติ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากครูแนะแนวที่มีประสบการณ์ในการทำงานแนะแนวมาน้อย ย่อมจะเกิดความไม่เชื่อมั่นในตนเอง เกิดความไม่แน่ใจว่าจะใช้เทคนิคแบบไหนในการทำความเข้าใจเด็ก เพราะในสภาพการณ์จริง ๆ เด็กที่มาขอพบจะมาด้วยลักษณะอาการของปัญหาหลายรูปแบบ เกิดความสับสนวุ่นวายใจ เมื่อมาก ๆ เข้าจะก่อรูปเป็นความวิตกกังวลรู้สึกว่าตนต้องปรับตัวอยู่ตลอดเวลา กลัวว่าจะใช้เทคนิคผิดวิธี ผิดขั้นตอนสิ่งเหล่านี้จึงอาจเป็นมูลเหตุที่ทำให้ครูแนะแนวที่มีประสบการณ์น้อยมีแนวโน้มที่จะมีความวิตกกังวลสูง

และจากการศึกษาพบว่าครูแนะแนวที่มีประสบการณ์น้อยและที่มีประสบการณ์มากมีบุคลิกภาพด้านความอ่อนไหวของจิตใจ ความเก็บกดทางอารมณ์ และความอ่อนน้อมยอมตาม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะลักษณะเฉพาะของข้าราชการไทย ครูแนะแนวที่นำมาศึกษาเป็นข้าราชการทุกคน จากประสบการณ์ในการทำงานมักได้รับคำบอกกล่าวว่าในการทำราชการจะให้ก้าวหน้าจะต้องรู้จัก

ปากเนื้อปากตัว รัยโซ่เจ้านาย สิ่งเหล่านี้ข้าราชการไทยมักจะได้รับการปลูกฝังนับแต่เริ่มเข้าทำงาน ดังนั้นครูแนะแนวทั้งที่มีประสบการณ์น้อยและที่มีประสบการณ์มากจึงมีบุคลิกภาพด้านความอ่อนไหวของจิตใจ ความเก็บกดทางอารมณ์ และความอ่อนน้อมยอมตามคล้ายคลึงกัน

6. สุขภาพจิตของครูแนะแนวด้านความวิตกกังวลมีความสัมพันธ์กับคุณวุฒิอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าการที่คนเราจะทำกิจกรรมใดก็ตาม ถ้ากิจกรรมนั้นเราไม่เคยศึกษามาก่อน หรือศึกษามาน้อยแต่ไม่ละเอียดถี่ถ้วนพอเมื่อลงมือกระทำย่อมจะพบปัญหาและอุปสรรคมากมาย โดยเฉพาะงานทางด้านการแนะแนว จรัล สุขก่องวารี (จรัล สุขก่องวารี 2519 : 74) ได้ศึกษาพบว่าครูแนะแนวที่ได้รับการศึกษาอบรมมาอย่างดี มีประสบการณ์ในการแนะแนวมานาน พบปัญหาและอุปสรรคในการทำงานน้อยกว่าครูแนะแนวที่ได้รับการศึกษาอบรมมาน้อย และจากการศึกษาของ เจนเสน รอบบ์ และแบงค์ (Jansen, Robb and Bank 1970 : 162 - 170) ได้ศึกษาลักษณะของผู้ที่เข้าเรียนสูงกว่าระดับปริญญาตรีในสาขาการแนะแนวและให้คำปรึกษาได้พบว่า ผู้ที่มีอายุน้อย การอบรมและประสบการณ์ทางด้านการแนะแนวมาน้อยยิ่งกว่ามักเป็นผู้ที่มีความหวั่นไหวง่ายกว่าและมีความมั่นคงทางอารมณ์น้อยกว่าผู้ที่มีอายุมากและได้รับการอบรมและมีประสบการณ์มากกว่า ดังนั้นครูแนะแนวที่มีคุณวุฒิทางการแนะแนวมาน้อยย่อมจะเกิดความไม่เชื่อมั่นในตนเองและมีความวิตกกังวลสูง เหตุผลเหล่านี้สนับสนุนผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ที่ว่าครูแนะแนวที่จบปริญญาตรี ปริญญาตรีและเคยอบรม และปริญญาโทมีบุคลิกภาพด้านความอ่อนน้อมยอมตามและความวิตกกังวลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. สุขภาพจิตของครูแนะแนวด้านความเก็บกดทางอารมณ์และความอ่อนน้อมยอมตามมีความสัมพันธ์กับสภาพสมรสของครูแนะแนวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่าครูแนะแนวที่เป็นโสด แต่งงานอยู่ด้วยกัน และแต่งงานแยกกันอยู่มีบุคลิกภาพด้านความอ่อนน้อมยอมตามและความเก็บกดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามข้อสมมติฐานและสอดคล้องกับการศึกษาของ สุธรรม ประทานทรัพย์

(สุธรรม ประทานทรัพย์ 2520 : 46 - 48) ซึ่งได้ศึกษาปัญหาส่วนตัว และสภาพการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาพบว่า ครูโสดประสบปัญหาค้นหาการปฏิบัติงานแตกต่างจากครูที่สมรสแล้วอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้การแต่งงานเป็นการเพิ่มภาระทางครอบครัวให้แก่ตนเองมากขึ้น ดังนั้นครูที่แต่งงานแล้วจึงต้องประสบปัญหามากกว่าครูและแนวที่เป็นโสดอีกหลายเท่า ครูและแนวที่แต่งงานแล้วจำเป็นต้องปรับตัวเข้ากับคู่สมรส ต้องเก็บกคหรือระดับความรู้สึกหรืออารมณ์ที่จะมีผลกระทบกระเทือนต่อการดำรงชีวิต เคยมีชีวิตที่อิสระไม่ต้องพะวงหน้าพะวงหลังก็ต้องมีการผูกพันมากขึ้น สังคมไทยในปัจจุบันยังคงมีค่านิยมแบบผิวเกี่ยวเมี้ยวเครือ และมองเห็นความสำเร็จในการแก้ปัญหาครอบครัวได้ก็คือการได้ครองชีวิตคู่กันไปได้อย่างตลอดรอดฝั่ง มิได้คำนึงถึงว่าที่คนคู่นั้นอยู่ด้วยกันได้ ที่แท้เขาอยู่กันอย่างทรมานจิตใจกันอยู่กันเพื่อลูก ค่านิยมและทัศนคติเหล่านี้อาจเป็นมูลเหตุให้ครูและแนวที่แต่งงานแล้วต้องเก็บกคระดับอารมณ์ความไม่พอใจต่าง ๆ ที่คนมีคู่สมรสเสีย สำหรับครูและแนวที่แต่งงานแล้วแต่แยกกันอยู่กับคู่สมรสนั้นเนื่องจากมีจำนวนเพียง 4 คน เท่านั้นไม่สามารถจะเป็นตัวแทนที่ดีได้ผู้ศึกษาจึงไม่ขออภิปรายถึง

8. สุขภาพจิตของครูและแนวค่านิยมเก็บกคทางอารมณ์ และความวิตกกังวลมีความสัมพันธ์กับขนาดของโรงเรียนที่ครูและแนวปฏิบัติงานอยู่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่าครูและแนวที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดพิเศษมีความวิตกกังวลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการศึกษาคั้งนี้เป็นไปตามข้อสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากว่าตามหลักธรรมชาติทั่วไปโรงเรียนยิ่งมีขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียนมาก ครูและแนวยิ่งจะต้องพบกับปัญหาต่าง ๆ มากมาย โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดพิเศษฝ่ายและแนวมักจะเปิดบริการได้อย่างเต็มรูปแบบ ผู้บริหารมักมีความรู้ความเข้าใจงานและแนวเป็นอย่างดี มีการกระจายอำนาจการบริหารมากขึ้น ภาระหน้าที่ของครูและแนวในโรงเรียนขนาดพิเศษก็จะมากขึ้นเป็นเงาตามตัว มีทีมงานค้ำให้บริการงานบำเพ็ญประโยชน์ จัดนักเรียนเข้าแผนการเรียน ร่วมจัดแผนการเรียน สรรวจ

ปัญหา นักเรียน และอื่น ๆ ซึ่งภาระเหล่านี้เป็นหน้าที่โดยตรงที่ครูแนะแนวไม่อาจปฏิเสธได้ โรงเรียนขยายใหญ่ขึ้นแต่อัตราค่าจ้างครูแนะแนวที่จบมาโดยตรงไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ครูแนะแนวไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพนักเป็นเหตุให้รู้สึกวิตกกังวลเกี่ยวกับหน้าที่การงาน จะระบายออกหรือปฏิเสธก็ไม่ได้เพราะเป็นหน้าที่โดยตรง การที่มีจำนวนนักเรียนมาก ย่อมจะมีเด็กมาขอคำปรึกษามากด้วยดังนั้นครูแนะแนวจะต้องพยายามควบคุมสติและระงับอารมณ์อยู่ตลอดเวลา ซึ่งลักษณะดังกล่าวเหล่านี้อาจเป็นเหตุให้ครูแนะแนวในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันมีสุขภาพจิตแตกต่างกันได้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการศึกษาครั้งนี้ทำให้ทราบว่าตัวแปรอะไรบางอย่างที่มีความสัมพันธ์กับสุขภาพจิตของครูแนะแนว และสุขภาพจิตของครูแนะแนวในปัจจุบันมีสุขภาพจิตผิดปกติ เป็นจำนวนมาก ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอเสนอแนวทางในการรักษาและส่งเสริมให้สุขภาพจิตของครูแนะแนวอยู่ในระดับปกติ และสำหรับผู้บริหารการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องในวงการแนะแนวได้ตระหนักถึงปัญหาค่าสุขภาพจิตของครูแนะแนวในปัจจุบัน และนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานด้านการแนะแนวต่อไป

1. ผู้บริหารโรงเรียน หน่วยงานนิเทศก์ หรือสถาบันอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวควรรจัดให้มีกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพจิตให้แก่ครูแนะแนว เช่น การจัดทัศนศึกษา จัดกิจกรรมบันเทิง และการสังสรรค์แบบไม่เป็นทางการ โดยไม่ต้องสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมากนัก ซึ่งจะเป็นการช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดในการทำงาน ได้สันทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน อันจะเป็นแนวทางในการปรับตัวในการทำงานและการดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข

2. ควรจัดอบรมเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะในการจัดบริการแนะแนว และให้ความรู้เกี่ยวกับเทคนิควิธีการให้คำปรึกษา เพื่อลดปัญหาความวิตกกังวลในการดำเนินงาน และให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองยิ่งขึ้น

3. ควรได้มีการตรวจวัดสุขภาพจิตของครูแนะแนวเป็นประจำทุกปี
4. การมอบหมายให้ผู้ที่ทำหน้าที่ครูแนะแนวในโรงเรียน ผู้บริหารควร
ได้คำนึงถึงอายุ ความสนใจ ประสบการณ์ คุณวุฒิ ตลอดจนสภาพสมรรถของผู้นั้น
เพราะจากการศึกษาพบว่าสิ่งเหล่านี้มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับต่อสุขภาพจิตของครูแนะแนว
5. สถาบันการศึกษาที่ผลิตครูแนะแนว ในการคัดเลือกผู้เข้าศึกษาทางค่านี้นี้
ควรได้มีการตรวจสอบสุขภาพจิตของผู้สมัครคัดเลือกและนำมาพิจารณาคัดเลือกด้วย
เพราะลักษณะของงานแนะแนว เป็นงานที่หนักมากต้องทุ่มเททั้งกำลังกาย กำลังใจ
และกำลังสติปัญญาอย่างมาก หากผู้นั้นมีแนวโน้มที่จะมีสุขภาพจิตผิดปกติมาก่อน เมื่อ
ประสบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานจริง สุขภาพจิตของเขาอาจจะผิดปกติมาก
ขึ้นซึ่งจะมีผลสะท้อนถึงนักเรียนที่มารับบริการ และยังสามารถสูญเปล่าทางการศึกษา
อีกด้วย

6. หลักสูตรการเรียนการสอนนอกจากเน้นในเรื่องทฤษฎีแล้วควรเน้นในเรื่องการฝึกฝนภาคปฏิบัติควบคู่กันไปด้วย ไม่ควรเลือกให้นักศึกษาไปฝึกงานแต่เฉพาะโรงเรียนที่สมบูรณ์แบบอยู่แล้ว ควรให้ได้ฝึกกับสภาพปัญหาจริง ๆ อย่างนั้นแต่เพียงค่านการให้คำปรึกษา ควรได้ศึกษาในเรื่องระบบการบริหารงานแนะแนวด้วย นอกจากนี้ควรเพิ่มระยะเวลาในการฝึกงานเป็น 2 - 3 เดือนเพื่อให้คุ้นเคยกับสภาพจริง ๆ เมื่อสำเร็จตามหลักสูตรก็สามารถปฏิบัติงานได้ทันที

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้าต่อไป

เนื่องจากการศึกษาค้นคว้าในเรื่องสุขภาพจิตนี้ยังไม่กว้างขวางมากนัก ทั้ง ๆ ที่งานสุขภาพจิตกำลังได้รับความสำคัญในสถาบันการศึกษาเกือบทุกแห่ง ฉะนั้นเพื่อเป็นการส่งเสริมการศึกษาที่เกี่ยวกับสุขภาพจิต และเพื่อให้เกิดผลงานการวิจัยในเรื่องนี้มากขึ้น ผู้วิจัยจึงให้ข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาในเรื่องนี้ต่อไป โดยทำการศึกษาในเขตการศึกษาอื่น
เปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมตัวแปรที่จะศึกษาให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เช่น ศึกษาในเรื่อง
ฐานะทางเศรษฐกิจ ความรับผิดชอบในครอบครัว และสิ่งแวดล้อมในครอบครัว เป็นต้น

2. ควรศึกษาสุขภาพจิตของนักเรียนในระดับต่าง ๆ อาจเป็นระดับใด
ระดับหนึ่ง เช่น นักเรียนประถมศึกษา มัธยมศึกษา และนักศึกษาในสถาบันการศึกษา
ชั้นสูงต่าง ๆ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2512
 โรงพิมพ์คุรุสภา 2513, 88 หน้า
- กิ่งแก้ว อัทธจักร "หลักธรรมบางข้อและแรงจูงใจสำหรับครู" ประมวลบทความ
กับมัธยมศึกษา กรมวิสามัญศึกษา โรงพิมพ์คุรุสภา 2513, 610 หน้า
- กิตติพร ปัญญาภิญโญผล สุขภาพจิตของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา วิทยานิพนธ์
 ค.ม. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2516, 88 หน้า
- คณะครุศาสตร์, แผนกจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จิตวิทยาการศึกษาเบื้องต้น
 พระนคร 2514, 255 หน้า
- คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวบรวมรายงานความรู้ทั่วไปทางการศึกษา
 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2505, 284 หน้า
- จรัส สุขทองวารี การศึกษาปัญหาในการจัดบริการแนะแนวของโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร 2519, 74 หน้า
- เฉลิมชัย อุมลพงษ์ การศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการเลือกเรียนต่อของ
นักเรียน ม.ศ.3 และบทบาทของโรงเรียนในการแนะแนวในโรงเรียนมัธยม
จังหวัดชัยนาท วิทยานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร
 2511, 104 หน้า
- เต็มสิริ บุญยสิงห์ "นี่ก็เรื่องของแนะแนว" การอบรมครูแนะแนวรุ่น 1 หนังสือ
 อนุสรณ์การอบรมครูแนะแนวรุ่น 1/2518
- ทวี ทองสว่าง การศึกษาสถานภาพการใช้อาคารสถานที่ และกำลังครูของรัฐบาล
ในจังหวัดพระนคร-ธนบุรี วิทยานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา
 ประสานมิตร 2514, 208 หน้า
- บุญกอบ เกตะวันดี ทัศนคติของครูต่อนักเรียน วิทยานิพนธ์ วิทยาลัยวิชาการศึกษา
 ประสานมิตร 2505, 80 หน้า

- บุญเหลือ เทพสุวรรณ, ม.ล. ชีวิตสมัยใหม่กับความตื่นเก่า สุขภาพจิต
 โรงพิมพ์บัณฑิตการพิมพ์ กรุงเทพมหานคร 2516, 239 หน้า
- เปลื้อง ณ นคร จิตวิทยาการศึกษา ไทยวัฒนาพานิช พระนคร 2495, 326 หน้า
- ฝน แสงสิงแก้ว, นพ. "สุขภาพจิตในโรงเรียน" สุขภาพจิต โรงพิมพ์บัณฑิต
 การพิมพ์ กรุงเทพมหานคร 2516, 239 หน้า
- พนัส หันนาคินทร์ หลักการบริหารโรงเรียน โรงพิมพ์วัฒนาพานิช 2512, 60 หน้า
- พรพิมล เพ็ญศรีทอง การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูกับนักวิทยาศาสตร์
 ปรินญาณีพันธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2515, 247 หน้า
- เฟื่องศิลป์ ศรายุทธิทักษ์ สุขภาพของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพระนคร
และชลบุรี วิทยานิพนธ์ ค.ม. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2502,
 58 หน้า
- พอง เกิดแก้ว และสวัสดิ์ ทรัพย์จำนงค์ อนามัยส่วนบุคคลและอนามัยชุมชน
 วัฒนาพานิช กรุงเทพฯ 2515, 177 หน้า
- ภิญโญ สาขร "หลักการบริหารบุคลากรและแนวในโรงเรียน" วิสามนศึกษา
 16 - 19 กันยายน 2514
- มันทนา ปิยะมาคา การสำรวจคุณลักษณะของครูในจังหวัดพระนคร-ชลบุรี
 ปรินญาณีพันธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2511, 133 หน้า
- ยัง เฉื้อกนิมม "สุขภาพจิตในโรงเรียน" สุขภาพจิต พระนคร 2502, 66 หน้า
- ยนต์ ชุมจิต สภาพปัญหาที่ส่งผลต่อสุขภาพจิตของครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในเขตการศึกษา 5 กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520,
 82 หน้า
- วิรัช กุมุทมาศ "การประเมินผลการจัดบริการแนะแนว กิจกรรมเสริมหลักสูตร
 และสวัสดิการในโรงเรียน และวิทยาลัยตามโครงการเงินกู้เพื่อพัฒนาอาชีวศึกษา
 พ.ศ. 2508" บทความของงานวิจัยการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ โรงพิมพ์
 ศุภสภา 2513

- วีระชาติ แก้วไสย องค์ประกอบที่ส่งผลต่อความพึงพอใจและความไม่พึงพอใจใน
การปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดเชียงราย ปรินญาณิพนธ์
กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2515, 98 หน้า
- สมใจ พรหมศิริ ทัศนคติของครูอาจารย์โรงเรียนมัธยมแบบประสมสี่แห่งที่มีต่อการ
แนะนำของโรงเรียน ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร
2511, 87 หน้า
- สุชาติ โสมประยูร โครงการสุขภาพในโรงเรียน ไทยวัฒนาพานิช นครหลวง ฯ
2514, 191 หน้า
- สวัสดิ์ สุวรรณอักษร "บทบาทของกองเผยแพร่การศึกษาในการดำเนินงานแนะนำ"
วารสารแนะนำ 7(29) : 25 - 26 ตุลาคม 2516 - มกราคม 2517
- ลีปนันท เกตุทัต "บทคัดย่อ" การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม วัฒนาพานิช
กรุงเทพฯ ฯ 2518, 294 หน้า
- สุชุม นิลเชษฐ์ ขวัญของบรรณารักษ์ในสังกัดโรงเรียนรัฐบาลกรมสามัญศึกษา
กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2516, 61 หน้า
- สุโท เจริญสุข จิตวิทยาการเรียนการสอนตามแนวพุทธปรัชญาและจิตวิทยาแผนใหม่
แพร่พิทยา 2515, 368 หน้า
- สุมิตร คุณานุกร หลักสูตรการสอน โรงพิมพ์ชวนพิมพ์ กรุงเทพฯ ฯ 2518, 250 หน้า
- สุรพงษ์ อัมพันธ์วงษ์ "พยาธิสภาพทางสมองกับสุขภาพจิต" วารสารชมรมนักจิต-
วิทยาคณิศ 1 : 43 - 44 ธันวาคม 2514
- สุภา มาลากุล, แพทย์หญิง คุณหญิง "สุขภาพจิตของเด็กนักเรียน" การอบรม
ครูแนะนำ รุ่น 1 ม.ป.ป., ไม่ปรากฏจำนวนหน้า
- โสภา ชูพิกุลชัย และคนอื่น ๆ จิตวิทยาปกติ ม.ป.ป. 180 หน้า (อัดสำเนา)
- อุไรวรรณ บัญจมะวัต การศึกษาติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จประกาศนียบัตร
วิชาการศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2509 - 2511 ในโรงเรียนประถมศึกษาภาค 5-6
ปรินญาณิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2513,
80 หน้า

- Allen, Dale A. "an Analysis of the Guidance Organization and service in the Commissioned Intermediation School of Indiana", Thesis Abstract Series 7 : 15 - 21, School of Education Indiana University. 1954.
- Adrew, Dean C. and Willy, Pay Deverl, Administration and Organization of the Guidance Program, Harper & Brother, New York, 1958.
- Bernard, Harold W., Mental Hygiene for Classroom Teachers, McGraw. Hill Book Co, Inc, New York, 1952, 354 pp.
- Cottle, M.C. and Downie, N.M., Procedure and Propratic for Counseling, Prentice-Hall Inc., New Jersy, 1960, 330 pp.
- Cronbach, Lee Joseph. Essentials of Psychological Testing, Harper & Brother, Inc., New York, 1970, 752 pp.
- Fenton, Norman. Mental Hygiene in School Practice. Stanford University Press, Stanford, 1954, 465 pp.
- Fuller, Francis F. "Preference for Male and Female Counselor" The Personel and Guidance Journal, 42 : 463 - 467, January, 1964.
- Jansen, David G. Robb, George P. and Bank, Edward, "Character istics of High Rated and Row Rated Master's Degree Candidates in counseling in Guidance" Counselor Education and Supervision 9 : 102 - 170 pp. Spring 1970.
- Kaplan, L., and O'dea, J.D., "Mental Health Hazards in School" Education Leadership, 10 : 351 - 354, 1953.
- McGlasson, Marrice A. "An Analysis of Guidance Organization and Service in The Commissioned Junior High School of Indiana", Thesis Abstract 5 : 113 - 119, 1954.
- Metfessel, Newton S., and Shea, John F. "Fifty often Overlooked Areas of Teacher Frustration", The American School Board Journal 6 : 16-17, June 1961.
- Mouley, George J. Psychology for Effective Teaching, Holt, Rinehart and Winston Inc., New York, 1965, 560 pp.
- McClain, E.W., "Is the Counselor Woman " The Personel and Guidance Journal, 4, : 444 - 448, January, 1968.

O'Hern, J.B. and Arbuckle, Dagald, "Sensitivity : A Measurable Concept" The Personnel and Guidance Journal, 42 : 572 - 576, February, 1964.

Priestly, K.E., and Wright, Beryl R., Mental Health and Education, The University of Hong Kong, Hong Kong, 1956, 489 pp.

Redl, Fritz, and Wattenberg, William W. Mental Hygiene in Teaching, Harcourt, Brace and Company, Inc., New York, 1951, 562 pp.

Ryan, David G., "Characteristic of Teacher" American Council and Education, Washington, D.C., 1960, 416 pp.

Shigley, E. Harold, "An Evaluation of Student Personnel Service Marion College" Thesis Abstract Series, Student in Education 1958, School of Education Indiana University No.,10, 1959, 273 - 281 pp.

Thorsen, C.E., "sex of Counselors and Model : Effect on Client Career Expectation" The Journal of Counseling Psychology 14 : 97 - 106 pp., November, 1967.

Wogaman, Mourice A., "An Analysis of Guidance Organization and Services in Selected Junior High School in the State of Ohio", Thesis Abstracts, 7 : 373 - 379, 1955.

ពាក្យបណ្តឹង

ภาคผนวก ก.

ตารางเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นคะแนนมาตรฐานสิบ

ตาราง เที่ยบค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) เป็นค่าคะแนนมาตรฐานของแบบทดสอบคุณภาพจิต
"The NSQ"

ลักษณะบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ ของ NSQ				
คะแนนที่ได้ จากการทดสอบ ในแต่ละคน	ค่าคะแนนมาตรฐาน			
	ความอ่อนโยน	ความเก็บกด	ความนอบน้อม	ความวิตกกังวล
0	1	1	1	1
1	1	1	1	1
2	1	1	1	1
3	1	1	1	1
4	2	2	1	2
5	2	2	1	3
6	3	3	2	3
7	3	4	2	4
8	4	4	3	4
9	5	5	4	5
10	5	6	4	6
11	6	6	5	6
12	6	7	5	7
13	7	8	6	7
14	7	9	7	8
15	8	9	7	9
16	9	10	8	9
17	9	10	8	10
18	10	10	9	10
19	10	10	10	10
20	10	10	10	10
คะแนนเฉลี่ย	10.6	9.6	12.1	9.8
ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	3.5	2.9	3.3	3.4

ภาคผนวก ข.
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

สำหรับผู้วิจัย

1	2	3

ตอนที่ 1

รายละเอียดส่วนตัวของครูแนะแนวที่ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดนำตัวเลขข้างหน้าคำตอบที่ตรงกับตัวท่านมากที่สุดกรอก
ลงใน ท้ายข้อเพียงคำตอบเดียวเท่านั้น

สำหรับผู้ตอบ

1. เพศ..... 4
  - 1) ชาย
  - 2) หญิง
2. อายุจริง (คิดเป็นปี)..... 5
  - 1) ระหว่าง 20 - 30 ปี
  - 2) ระหว่าง 31 - 60 ปี
3. การปฏิบัติหน้าที่ครูแนะแนว..... 6
  - 1) สนุกใจเข้ารับการให้อย่างเต็มที่
  - 2) ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่จากผู้นบังคับบัญชา
4. คุณวุฒิ..... 7
  - 1) จบการศึกษาระดับปริญญาตรี
  - 2) จบการศึกษาระดับปริญญาตรีและเคยเรียนหรือเคยอบรมในสาขา
วิชาจิตวิทยาหรือการแนะแนวหลักสูตรไม่เกิน 3 เดือน
  - 3) จบการศึกษาระดับปริญญาโทสาขาจิตวิทยาหรือการแนะแนว
5. ประสบการณ์ในการทำงาน..... 8
  - 1) ทำงานแนะแนวมาต่ำกว่า 3 ปี
  - 2) ทำงานแนะแนวมาตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป
6. สภาพสมรส..... 9
  - 1) เป็นโสด
  - 2) แต่งงานอยู่ด้วยกัน
  - 3) แต่งงานแยกกันอยู่

7. จำนวนนักเรียนทั้งหมดในโรงเรียนที่ท่านปฏิบัติงานแนะแนว..... 10

- 1) ตั้งแต่ 500 - 1,500 คน
- 2) ตั้งแต่ 1,501 - 2,500 คน
- 3) มีจำนวนเกินกว่า 2,500 คน

ตอนที่ 2

แบบสอบถามชุดนี้เป็นคำถามที่ถามเรื่องเกี่ยวกับทัศนคติและความคิดเห็นของท่านว่า ท่านจะปฏิบัติหรือมีความรู้สึกอย่างไรกับสภาพการณ์ในข้อคำถาม บางคนอาจรู้สึกอย่างหนึ่ง ในขณะที่คนอื่นอาจจะรู้สึกอีกอย่างหนึ่ง ดังนั้นคำตอบของท่านจึงไม่มี "คำตอบที่ถูกต้อง" หรือ "คำตอบที่ผิด" คำตอบของท่านจะเป็นความลับ โปรดตอบอย่างตรงไปตรงมาและจริงใจที่สุด

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ในแต่ละประโยคคำถามจะมีคำตอบให้ท่านเลือก 3 คำตอบ ขอให้ท่านยกตัวเลขข้างหน้าคำตอบที่ท่านเห็นด้วยมากที่สุดเพียงคำตอบเดียวเท่านั้นใส่ลงใน ข้างท้ายข้อคำถามนั้น ๆ

1. ข้าพเจ้าชอบว่ายน้ำ..... 1

- 1) ใช่
- 2) ไม่ใช่
- 3) ไม่แน่ใจ

สำหรับคำตอบ "ไม่แน่ใจ" ให้ใช้ตอบเมื่อท่านไม่สามารถตัดสินใจได้ว่า "ใช่" หรือ "ไม่ใช่" แต่โปรดใช้ของนี้ให้น้อยที่สุด

2. ข้าพเจ้าชอบใช้เวลาในตอนเย็น..... 2

- 1) สนทนากับเพื่อน ๆ
- 2) ชมภาพยนตร์
- 3) ทัศนใจไม่ได้

คำตอบข้อ 3 ที่เขียนว่า "ไม่แน่ใจ" หรือ "ตัดสินใจไม่ได้" ให้ใช้เฉพาะคำตอบที่ท่านตัดสินใจไม่ได้ว่าจะตอบข้อ 1 หรือข้อ 2 คือ

คำเตือน

1. โปรดตอบคำถามเกี่ยวกับตัวท่านเองในแบบสอบถามตอนที่ 1 ให้สมบูรณ์
2. โปรดตอบแบบสอบถามด้วยการตัดสินใจของท่านเอง ไม่ควรข้ามคำถามข้อใดข้อหนึ่งไป
3. ไม่ควรใช้เวลาในการตัดสินใจตอบคำถามในแต่ละข้อนานเกินไป ควรตัดสินใจตอบทันที หลังจากที่ย่านประโยคคำถามจบลง และส่งแบบสอบถามนี้ทันทีที่ทำเสร็จ

หมายเหตุ

คนส่วนใหญ่ทำแบบสอบถามเสร็จภายในเวลา 5 - 10 นาที ส่งแบบสอบถามนี้ทันทีที่ทำเสร็จ เมื่อได้รับสัญญาณขอให้พลิกหน้ากระดาษและเริ่มทำได้

หยุด - รอสัญญาณ

โปรดใส่หมายเลขหน้าคำตอบที่ท่านเห็นด้วยมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว ลงใน หายข้อคำถามแต่ละข้อ

สำหรับผู้ตอบ

1. ขณะที่ข้าพเจ้าเป็นนักเรียนวิชาที่ข้าพเจ้าชอบมากที่สุด คือ..... 11
  - 1) ภาษาไทย
  - 2) คณิตศาสตร์
  - 3) ไม่แน่ใจ
2. ข้าพเจ้าเข้าร่วมเล่นกีฬาที่รุนแรงและเสี่ยงอันตรายเป็นบางครั้งบางคราว.. 12
  - 1) ใช่
  - 2) ไม่ใช่
  - 3) ไม่แน่ใจ

- สำหรับผู้ตอบ
3. ข้าพเจ้าขอมอบคุณลกทางโทรทัศน์ที่มีการวางป่าสิ่งของไว้ด้วยกัน..... 13
- 1) ใช่
  - 2) ไม่ใช่
  - 3) ไม่น่าใจ
4. ข้าพเจ้าชอบอ่าน..... 14
- 1) การบรรยายเกี่ยวกับการรบบในสมรรถุมิตามความเป็นจริง
  - 2) นวนิยายทราบซึ่งสะเทือนใจ
  - 3) คัดสินใจไม่ได้
5. ถ้ามีคนมาซักจ้งหวะในขณะที่ข้าพเจ้ากำลังพูดอยู่ ข้าพเจ้ามักจะลืมไปว่าข้าพเจ้ากำลังพูดเรื่องอะไร..... 15
- 1) ใช่, เป็นอย่างนี้บ่อย ๆ
  - 2) เป็นบางครั้ง
  - 3) แทบไม่เคยเลย
6. ในตอนเย็นข้าพเจ้ามักชอบ..... 16
- 1) พบปะสังสรรระหว่างเพื่อนฝูง
  - 2) ทำงานอดิเรกที่ข้าพเจ้าชอบ
  - 3) คัดสินใจไม่ได้
7. ข้าพเจ้าชอบแต่งกาย..... 17
- 1) แบบเรียบและสุภาพ
  - 2) แบบธรรมดาทั่ว ๆ ไป
  - 3) แบบที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว
8. ข้าพเจ้าชอบออกไปชมการแสดงหรืองานมหรสพ..... 18
- 1) น้อยกว่าสัปดาห์ละครั้ง
  - 2) ประมาณสัปดาห์ละครั้ง
  - 3) มากกว่าสัปดาห์ละครั้ง

สำหรับคำตอบ

9. ข้าพเจ้าสามารถผูกปมได้ อย่างหน้าตาเฉย..... 19
- 1) เมื่อไรก็ตาม ที่คิดว่าเป็นการถูกต้อง
  - 2) ด้วยความลำบากใจเล็กน้อย
  - 3) ไม่เคยกระทำเลยไม่ว่าจะเมื่อใดทั้งสิ้น
10. ข้าพเจ้าชอบเล่นตลกหลอกคน..... 20
- 1) ใช่
  - 2) ไม่ใช่
  - 3) ไม่แน่ใจ
11. ข้าพเจ้าชอบเมื่อคนอื่นจะต้องทำตามที่ข้าพเจ้าบอก..... 21
- 1) ใช่
  - 2) ไม่ใช่
  - 3) ไม่แน่ใจ
12. ในเวลารว่างข้าพเจ้าชอบเข้าร่วมในกิจกรรม..... 22
- 1) ชมรมนักเรียนไฟร
  - 2) บริการชุมชน
  - 3) ตัดสินใจไม่ได้
13. ข้าพเจ้าคิดว่าข้าพเจ้าควรจะถอมตนเมื่อมีคนถามถึงความสามารถของข้าพเจ้า..... 23
- 1) ใช่
  - 2) ไม่ใช่
  - 3) ไม่แน่ใจ
14. ถ้าข้าพเจ้าคิดว่าใครพูดผิดในการสนทนา ข้าพเจ้าจะบอกให้เขารู้ตัว... 24
- 1) ต่อเมื่อสามารถกระทำไ้เช่นนั้นอย่างนุ่มนวล
  - 2) เป็นบางครั้ง
  - 3) เกือบจะทุกครั้ง

สำหรับผู้ตอบ

15. ข้าพเจ้ารังเกียจการพูดเรื่องลามกและหยาบคาย ถึงแม้ว่าจะพูด
อยู่ในกลุ่มเพศเดียวกันก็ตาม..... 25
- 1) ใช่
  - 2) ไม่ใช่
  - 3) ไม่แน่ใจ
16. ข้าพเจ้ารู้สึกหงุดหงิดใจที่จะต้องโยกย้ายข่าวของไปอยู่ที่ใหม่..... 26
- 1) ใช่
  - 2) ไม่ใช่
  - 3) ไม่แน่ใจ
17. ข้าพเจ้าชอบฟัง..... 27
- 1) แตรวงดุริยางค์
  - 2) เพลงที่ให้คติเตือนใจ
  - 3) คัดลีนใจไม่ได้
18. เมื่อข้าพเจ้ารู้สึกรำคาญใจ ข้าพเจ้าอาจจะพูดให้คนอื่นเจ็บใจได้.... 28
- 1) ไม่เคย
  - 2) แทบไม่เคย
  - 3) เป็นบางครั้ง
19. ข้าพเจ้ามักรู้สึกอ่อนเพลียมากเมื่อตื่นนอนตอนเช้า..... 29
- 1) ใช่
  - 2) ไม่ใช่
  - 3) ไม่แน่ใจ
20. ข้าพเจ้าต้องการให้มีทุกสิ่งพร้อม เพื่อข้าพเจ้าจะได้มีสมาธิในการทำงาน 30
- 1) ใช่
  - 2) ไม่ใช่
  - 3) ไม่แน่ใจ

สำหรับผู้ตอบ

21. ข้าพเจ้าอยากเป็น..... 31
- 1) นักแนะแนวทำงานกับคนหนุ่มสาวซึ่งกำลังมีปัญหาเรื่องอาชีพ
  - 2) ผู้จัดการของโรงงานอุตสาหกรรม
  - 3) ตัดสินใจไม่ได้
22. สมัยที่เป็นนักเรียนสิ่งที่ข้าพเจ้าชอบมากที่สุดคือ..... 32
- 1) งานศิลปะหัตถกรรม และงานแกะสลัก
  - 2) ชอบงานทั้งสองอย่างเท่า ๆ กัน
  - 3) ชอบดนตรี
23. สถานที่ที่ข้าพเจ้าอยากไปในวันหยุด..... 33
- 1) เที่ยวในเมืองไทยซึ่งเป็นที่ปลอดภย
  - 2) เที่ยวในต่างประเทศที่สวยงามและแปลกตา
  - 3) ตัดสินใจไม่ได้
24. หัวข้อข่าวที่ข้าพเจ้าสนใจมากกว่าคือ..... 34
- 1) การปรับปรุงการผลิตและการตลาด
  - 2) การอภิปรายของผู้นำทางศาสนาในการที่จะหาสิ่งทีคล้ายคลึงกันของแต่ละศาสนา
  - 3) ตัดสินใจไม่ได้
25. ข้าพเจ้าคิดว่าข้าพเจ้ามีความรู้สึกไวในการรับรู้คุณค่าทางศิลปะของสิ่งแวดลอมรอบ ๆ ตัวได้ดีกว่าคนอื่นส่วนมาก..... 35
- 1) ใช่
  - 2) ไม่ใช่
  - 3) ไม่แน่ใจ
26. ข้าพเจ้ามีความคิดโน้มเอียงในทาง..... 36
- 1) มองโลกในแง่ดี (เชื่ออย่างเหลือเกินว่าทุกสิ่งดี)
  - 2) มองโลกในแง่ร้าย (เชื่ออย่างงเหลือเกินว่าทุกสิ่งจะผิดพลาด)
  - 3) ตัดสินใจไม่ได้

สำหรับผู้ตอบ

27. ข้าพเจ้ารู้สึกยุ่งยากใจในการที่จะแยกเรื่องงานออกจากความนึกคิดและ
พักผ่อนเสีย..... 37
- 1) ใช่
  - 2) ไม่ใช่
  - 3) ไม่แน่ใจ
28. ข้าพเจ้าชอบเดินตอก และเล่าเรื่องสนุก ๆ..... 38
- 1) แทมไม่เคย
  - 2) เป็นบางครั้ง
  - 3) บ่อยครั้ง
29. ข้าพเจ้าอยากเป็น..... 39
- 1) นักแสดง
  - 2) ช่างก่อสร้าง
  - 3) ตัดสินใจไม่ได้
30. ข้าพเจ้ามักจะทำงานอย่างรีบร้อน ถึงแม้ว่าบางครั้งมักจะทำให้ข้าพเจ้ายุ่งยาก
ในภายหลังก็ตาม..... 40
- 1) ใช่
  - 2) ไม่ใช่
  - 3) ไม่แน่ใจ
31. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเป็นสิ่งสำคัญมากกว่าคือ..... 41
- 1) ปฏิบัติงานไปตามความคิดของข้าพเจ้า
  - 2) เข้ากับผู้อื่นได้ดี
  - 3) ตัดสินใจไม่ได้

32. เมื่อข้าพเจ้าต้องการใช้เครื่องมือบางอย่างของเพื่อนโดยรีบด่วน แต่ปรากฏว่าเขาไม่อยู่ ข้าพเจ้าคิดว่ากรรรมยืมเครื่องมือชิ้นนั้นมาใช้ก่อนโดยมิต้องรอรับอนุญาตเป็นเรื่องธรรมดา..... 42
- 1) ใช่
  - 2) ไม่ใช่
  - 3) ไม่แน่ใจ
33. สิ่งที่สำคัญสำหรับข้าพเจ้าคือ..... 43
- 1) สนุกไปกับชีวิตอย่างเจียม ๆ ตามวิถีทางของข้าพเจ้า
  - 2) ได้รับความชื่นชมและยกย่องในผลงานที่ข้าพเจ้าได้ทำไป
  - 3) คัดสินใจไม่ได้
34. ข้าพเจ้ารู้สึกใจคอไม่ดีถ้าต้องเป็นที่มีกระสุนบรรจุอยู่เต็ม และจะรู้สึกดีขึ้นต่อเมื่อได้นำกระสุนออกจนหมดแล้ว..... 44
- 1) ใช่
  - 2) ไม่ใช่
  - 3) ไม่แน่ใจ
35. ข้าพเจ้าไม่เคยขอความช่วยเหลือจากคนที่ข้าพเจ้ารู้จักอย่างฉิวเฉียด... 45
- 1) ใช่
  - 2) ไม่ใช่
  - 3) ไม่แน่ใจ
36. บางครั้งข้าพเจ้าก็ปล่อยให้เรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ฆารบกวนประสาทของข้าพเจ้ามากเกินไป..... 46
- 1) ใช่
  - 2) ไม่ใช่
  - 3) ไม่แน่ใจ

สำหรับผู้ตอบ

37. ความกังวลใจทำให้ข้าพเจ้านอนไม่หลับในตอนกลางคืน..... 47

- 1) ไม่เคย
- 2) บางครั้ง
- 3) บ่อยครั้ง

38. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการปรับตัวได้ดีในวิถีชีวิต 48

- 1) ตลอดเวลา
- 2) เกือบตลอดเวลา
- 3) น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของชีวิต

39. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคนอื่นไม่ค่อยจะเห็นอกเห็นใจข้าพเจ้าให้เหมือนกับที่ข้าพเจ้าเจตนาที่ต่อเขา..... 49

- 1) ใช่
- 2) ไม่ใช่
- 3) ไม่แน่ใจ

40. บางครั้งข้าพเจ้ารู้สึกอารมณ์เครียด และผิดหวัง เมื่อคิดถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ในอดีต..... 50

- 1) ใช่
- 2) ไม่ใช่
- 3) ไม่แน่ใจ

โปรดตรวจดูว่าท่านได้ตอบคำถามครบทุกข้อแล้ว

สุขภาพจิตของครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในเขตกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
หทัยทิพย์ วรรณสุภา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตร
ปริญญาศึกษามหาบัณฑิต
มีนาคม 2525

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสำรวจสุขภาพจิตของครูแนะแนวในสังกัดโรงเรียนรัฐบาล สัมพันธ์กับเพศ รัชวัยอายุ ความสมัครใจ ประสบการณ์ คุณวุฒิ สภาพสมรส และขนาดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 150 คน การรวบรวมข้อมูลกระทำโดยใช้แบบทดสอบ The Neuroticism Scale Questionnaire สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลคือ Chi - square, t - test และ One - way ANOVA

การวิจัยปรากฏผลดังนี้

1. บุคลิกภาพ 4 ด้าน คือความอ่อนไหวของจิตใจ ความเก็บกดทางอารมณ์ ความอ่อนน้อมยอมตาม และความวิตกกังวลไม่มีความสัมพันธ์กับเพศและประสบการณ์
2. บุคลิกภาพด้านความเก็บกดทางอารมณ์ มีความสัมพันธ์กับรัชวัยอายุ สภาพสมรส และขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน
3. บุคลิกภาพด้านความอ่อนน้อมยอมตามมีความสัมพันธ์กับสภาพสมรส
4. บุคลิกภาพด้านความวิตกกังวลมีความสัมพันธ์กับความสมัครใจ คุณวุฒิ และขนาดของโรงเรียน
5. บุคลิกภาพทั้ง 4 ด้านของครูแนะแนวชายและหญิงไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
6. บุคลิกภาพด้านความเก็บกดทางอารมณ์ของครูแนะแนวมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อเปรียบเทียบตามตัวแปร รัชวัย อายุ ความสมัครใจ และสภาพสมรส
7. บุคลิกภาพด้านความอ่อนน้อมยอมตามของครูแนะแนวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อเปรียบเทียบตามตัวแปร คุณวุฒิ และสภาพสมรส
8. บุคลิกภาพด้านความวิตกกังวลของครูแนะแนวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อเปรียบเทียบตามตัวแปร ประสบการณ์ คุณวุฒิ และขนาดของโรงเรียน

MENTAL HEALTH OF SECONDARY SCHOOL GUIDANCE TEACHERS
IN BANGKOK

ABSTRACT

BY

HATHAITHIP KUANSUPA

Presented in partial fulfilment of the requirement
for the Master of Education Degree
Srinakharinwirot University
March 1982

The purpose of this study was to investigate the Mental health of the guidance teachers in government secondary schools in accordance with their sex, age, intention, working experience, educational levels, marriage status and size of schools, A sample of 150 guidance teachers working in secondary schools was randomly selected for the study, The Neuroticism Scale Questionnaire was used to collect the data needed. Chi - square, Cramer's V, t - test and One - way ANOVA were applied in data analysis.

The major findings of this study were as follows:

1. The 4 components : Tender - Minded, Depressiveness, Submissiveness and anxiety were no statistically significant associated with their sex and working experience.

2. Depressiveness was statistically significant associated with their age, marriage status and size of schools.

3. Submissiveness was statistically significant associated with their marriage status.

4. Anxiety was statistically significant associated with their intention, educational levels and size of schools.

5. There was no statistically significant difference between guidance teachers of different sexes in all of 4 components.

6. There was statistically significant difference between guidance teachers of different age, intention and marriage status in Depressiveness.

7. There was statistically significant difference among guidance teachers of different educational levels and marriage status